

PLAN & BÆREDYGTIGHED

REDEGØRELSE

Indhold

Forord	3
Plan- & Bæredygtighedsstrategiens rolle	4
Et stærkt og ansvarligt Aalborg	5
Vækst og forandring i erhvervslivet	12
Byen for alle - hele livet	20
Byudvikling med dynamik og kvalitet	30
3. Limfjordsforbindelse	42
Gode boliger i levende bydele	46
Et sundt og bæredygtigt miljø	50
Uddrag af planloven	59

Kolofon

„Plan- & Bæredygtighed - redegørelse“
Vedtaget af Aalborg Byråd 7. april 2003

Fremlagt i offentlig høring i perioden 12. april
til 10. juni 2003 sammen med publikationen
„Plan- & Bæredygtighed - STRATEGI“. Indsi-
gelser og bemærkninger skal senest 10. juni
2003 indsendes til

Aalborg Kommune
Teknisk Forvaltning
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby

Eller på e-mail til: by.miljoe@aalborg.dk

Udarbejdet af Aalborg Kommune i samarbejde
med Sven Allan Jensen as.

ISBN 87-88346-83-8

Forord

Plan & Bæredygtighed REDEGØRELSE 2003

Byrådet vedtog 7. april 2003 Plan- & Bæredygtighedsstrategi 2003 for Aalborg Kommune. Denne redegørelse uddyber baggrunden for byrådets valg af visioner og prioriteringer i Plan- & Bæredygtighedsstrategien.

Hvad vil vi med Aalborg?

Under overskriften "Et stærkt og ansvarligt Aalborg" præsenteres byrådets helt overordnede vision og strategi for udviklingen. Byrådet vil i den kommende tid arbejde videre med fremtidsbilledet af Aalborg i "Vision 20ti".

Aalborg skal som Nordjyllands landsdelscenter påtage sig sin del af ansvaret for den regionale udvikling. Samtidig skal vi sikre, at en dynamisk udvikling ikke sker på bekostning af de svageste. Aalborg har plads til alle.

Hvordan gør vi det?

Kommuneplanlægningen og den fysiske planlægning i øvrigt er noget af det, der skal følge op på strategien. Planlægningen skal udstikke rammerne for den udvikling, vi ønsker.

Under den overordnede vision indeholder strategien også forslag til en række andre initiativer, der skal understøtte udviklingen. Det gælder fx. en CO₂-handlingsplan for kommunen, en ny integrationspolitik og en analyse af moderne teknologi-virksomheders lokaliseringsbehov.

Plan- & Bæredygtighedsstrategien er ikke en egentlig plan, men en strategi for hvordan vi får fornyet kommunens planlægning. Vel at mærke på en måde, så vi i Aalborg kan leve op til vores medansvar for en bæredygtig udvikling.

Strategi for en bæredygtig udvikling

Det er ikke nyt for Aalborg Kommune at arbejde med bæredygtighed. Vi vedtog allerede i 1992 en Brundtland-plan for kommunen, og i 1994 lagde vi navn til Aalborg Charteret, som mere end 1.800 europæiske byer siden har underskrevet. Charteret forpligter byerne til at formulere strategier for en bæredygtig udvikling.

I Aalborg har vi valgt at gribe emnet bredt an, og arbejder med tre aspekter:

- Miljømæssig bæredygtighed
- Social bæredygtighed
- Økonomisk bæredygtighed

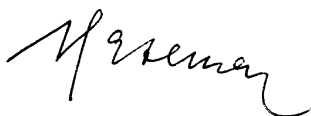
Dialog med borgerne

Plan- & Bæredygtighedsstrategiens visioner realiseres i samarbejde med borgere, erhvervsliv, foreninger mv. Derfor udsender byrådet Plan- & Bæredygtighedsstrategien med den tilhørende redegørelse i offentlig høring i perioden 12. april til 10. juni 2003. Vi vil gerne diskutere, om de valgte visioner og prioriteringer er de rigtige.

Med strategien lægges der op til en revision af kommuneplanens hovedstruktur og til kommuneplanrevision for to store områder, Sydøst-området og Nord-området. Vi er allerede i gang med revisionen af kommuneplanen i Nørresundby og i Sydvest-området.

Redegørelsen er udarbejdet med det formål at ledsage Plan- & Bæredygtighedsstrategien. Tilsammen opfylder Plan & Bæredygtighed STRATEGI 2003 og Plan & Bæredygtighed REDEGØRELSE 2003 planlovens krav om, at kommunen skal udsende en planstrategi og en strategi for Lokal Agenda 21-arbejdet.

Venlig hilsen

Henning G. Jensen
Borgmester

Plan- & Bæredygtighedsstrategiens rolle

Byrådets Plan- & Bæredygtighedsstrategi 2003 udarbejdes og offentliggøres i henhold til Planloven.

Heri hedder det, at der i løbet af de to første år af hver valgperiode skal offentliggøres en strategi for kommuneplanlægningen. Strategien skal bl.a. indeholde en vurdering af og en strategi for udviklingen samt en beslutning om, hvordan kommuneplanen skal revideres. Byrådet kan derudover når som helst, det er relevant, offentliggøre en ny strategi.

Tilsvarende skal byrådet mindst hvert fjerde år gøre rede for sine målsætninger og bidrag til en bæredygtig udvikling (Lokal Agenda 21). I Aalborg Kommune har vi valgt at samle de to ting i én Plan- & Bæredygtighedsstrategi.

Plan- & Bæredygtighedsstrategien er således ikke en egentlig plan, men en strategi for den fremtidige udvikling, herunder særligt hvordan den fremtidige, fysiske planlægning skal gribes an. Den konkrete opfølgning på Plan- & Bæredygtighedsstrategien er således en fortsættelse af kommuneplanrevisionen for områderne,

samt en revision af kommuneplanens hovedstruktur.

Plan- & Bæredygtighedsstrategien er blot én blandt flere, overordnede strategier for Aalborg Kommune. Byrådet arbejder på at samle strategiarbejdet under én paraply - „Vision Aalborg 20ti“.

Denne første strategi er blevet til parallelt med de sidste afgørende faser i planlægningen for en 3. Limfjordsforbindelse. Derfor er der lagt særlig vægt på emnerne Byudvikling og Infrastruktur, mens nogle emner ikke berøres. I den næste strategi kan det være andre emner, der kommer i fokus.

Hidtil har byrådet udarbejdet en årlig Planredegørelse. Den har især haft til formål at redegøre for den udvikling, der har fundet sted, samt for det vedtagne budget og de planlagte aktiviteter.

Indholdsmæssigt vil der være et vist overlap mellem Planredegørelse og Plan- & Bæredygtighedsstrategi. Derfor forventes de to dokumenter fremover at finde en endelig form, evt. som ét dokument.

Væsentlige plantyper i Aalborg Kommune

Byrådet arbejder med...

- Servicestrategi.
- Budget.
- Regnskab.
- Plan- & Bæredygtighedsstrategi.
- Kommuneplan, hovedstruktur.
- Planredegørelse.

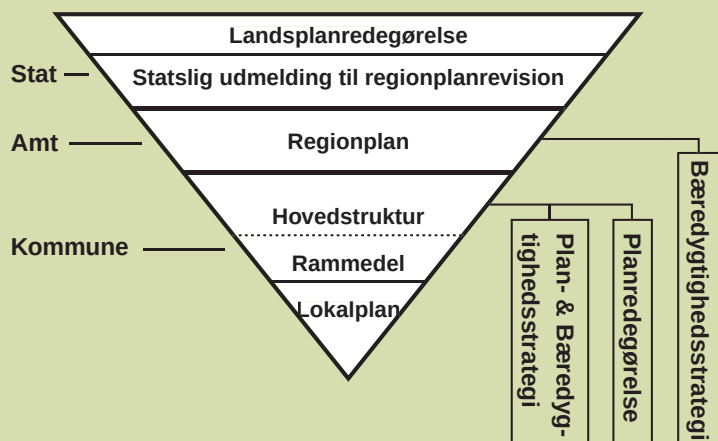
Det enkelte udvalg arbejder med...

- Mål og Rammer.
- Strategiplaner.
- Trafik, Miljø, Affald.
- Kommuneplan, rammedel.
- Lokalplaner.

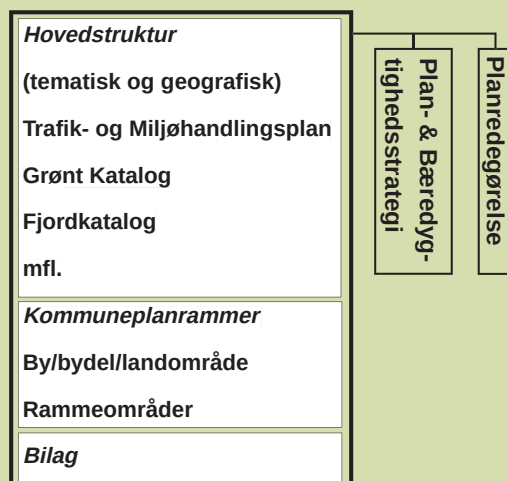
De enkelte institutioner/virksomheder, lokalområder mv. arbejder med...

- Virksomhedsplaner, perspektivplaner, handleplaner.
- Interne kontrakter.

Plan- & Bæredygtighedsstrategiens relationer til den fysiske planlægning

Kommuneplanens dele...

Et stærkt og ansvarligt Aalborg

Udfordringer på mange niveauer

Et af Plan- & Bæredygtighedsstrategiens vigtigste mål er at sikre, at Aalborg er en stærk og handlekraftig by. Det er en udfordring på mange niveauer.

Aalborg Kommune - og i særdeleshed Aalborg By - er del af et globalt samfund. Det gælder for konkurrencen i erhvervslivet, på kulturområdet, men også ifht. udfordringer på integrations- og miljøområdet. Virksomhederne konkurrerer på et globalt marked, og begivenheder andre steder i verden kan på kort tid påvirke miljøforhold, befolkningsudvikling og den økonomiske udvikling i Aalborg Kommune.

Men Aalborg er samtidig én af Danmarks største byer, landsdelscenter og Nordjyllands centrum. Det betyder, at Aalborg bærer et særligt ansvar for udviklingen i hele landsdelen. Det gælder i særdeleshed på erhvervs- og uddannelsesområdet. Et

stærkt og handlekraftigt Aalborg er en forudsætning for et velfungerende Nordjylland og et bidrag til den overordnede balance i landet. Det lægges der også stort vægt på i regeringens seneste landsplanredegørelse - „Et Danmark i balance“ - hvor det slås fast, at overordnede servicefunktioner hører naturligt hjemme i landsdelscentrene.

Samtidig har Aalborg Kommune et stort ansvar for den lokale udvikling inden for kommunens egne rammer. Det gælder fx. infrastrukturudvikling, grundvandsbeskyttelse, bosætningspolitik og integration.

En bæredygtig udvikling i Aalborg Kommune kræver opmærksomhed og handlekraft på alle niveauer.

En international by

Aalborg er Nordjyllands eneste by med internationalt præg, i særdeleshed på undervisnings- og forskningsområdet og inden for IT- og telekommunikation.

Styrkepositionen på IT- og telekommunikationsområdet er under fortsat udvikling med nye fokusområder, der rækker videre end mobiltelefoni. Landsplanredegørelsen understreger således også, at Aalborg står stærkt, når det gælder telekommunikation, men at den manglende bredde kan være en svaghed.

I international målestok er Aalborg en mindre storby. Derfor er det vigtigt ikke at satse på alt, men at skabe sin egen, særlige profil.

Den bymæssige koncentration er et andet forhold, der er med til at karakterisere den internationale by, og i sammenligning med bla. Trekantsområdet og Landsdelscenter Midt-Vest er handel, service, erhvervsliv og universitetsfunktioner i Aalborg langt mere geografisk koncentreret i ét byområde.

På kultur- og arkitekturfronten har Aalborg måske en svagere profil som en internationalt konkurrencedygtig by. Byen har en stor begivenhedskultur, uden at det kommer klart til udtryk i det fysiske bymiljø. Der er dog taget nye initiativer som fx. Musikkens Hus. Aalborg Kommune har også et udbredt venskabsbynetværk.

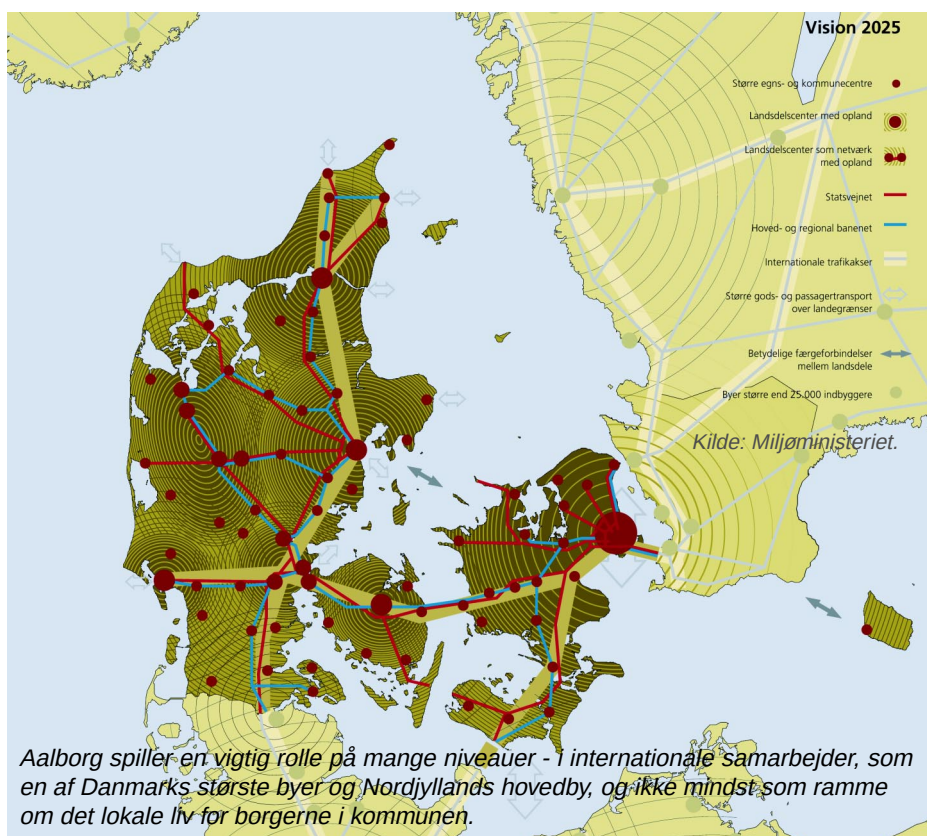
En stærk profil på områder som kultur og bymiljø forventes at være en forudsætning for fortsat udvikling i retning af en international by.

Endelig har Aalborg behov for at styrke det internationale samarbejde for at sikre fortsat konkurrenceevne.

Globaliseringen er en realitet

Økonomiske og politiske liberaliseringer af markederne og den moderne IT- og kommunikationsteknologi nedbryder gradvist de fysiske, tekniske og administrative barrierer for international handel.

Det betyder, at mange danske virksomheders hjemmemarkeder opløses, så de nu skal samarbejde i nye strukturer og konkurrere internationalt.

Aalborg spiller en vigtig rolle på mange niveauer - i internationale samarbejder, som en af Danmarks største byer og Nordjyllands hovedby, og ikke mindst som ramme om det lokale liv for borgerne i kommunen.

Globaliseringen indebærer også, at virksomhederne i stigende grad placerer deres forskellige aktiviteter i de lande eller regioner, hvor det er mest fordelagtigt. Parametrene for beslutningerne er bla. lønniveau, viden-/kompetenceniveau, samt en række andre rammebetingelser. Der er en klar tendens til, at løntung produktion placeres i lande med lavt lønniveau, fx. Østeuropa eller Asien, mens udviklingsaktiviteter placeres i de vidensintensive miljøer, der ofte findes i USA og Vesteuropa, men også i Asien og inden for en nær fremtid formentlig også i Østeuropa.

Viden som råstof

Forudsætningen for at konkurrere i en global verden er, for lande med et højt lønniveau, et højt vidensniveau. Derfor er viden og uddannelse blevet et vigtigt råstof for fremtidens erhvervsudvikling, ikke mindst i Aalborg, hvor samarbejdet mellem AAU, NOVI og erhvervslivet er baseret på højtuddannede.

Målt i antallet af personer med en lang, videregående uddannelse - som blot er ét af flere mål for uddannelsesniveauet - ligger Hovedstadsområdet og Århusområdet på et højere niveau end de øvrige, danske byer. Det skal dog bemærkes, at Hovedstadsområdets høje andel af personer med en lang, videregående uddannelse til dels skyldes beliggenheden af mange statsinstitutioner i området.

Der er således fortsat et stort behov for at opkvalificere arbejdskraften i Aalborg og Nordjylland for at sikre konkurrencedygtigheden.

For Aalborg Kommune og Nordjylland er det dog vigtigt at betragte viden som ressource i et bredt perspektiv. Højteknologisk, stærkt specialiseret produktion kan formentlig også være en del af erhvervslivet i fremtiden.

Regeringen opfordrer i seneste landsplanredegørelse til øget, regionalt samarbejde om uddannelserne

Internationale samarbejder, netværk og regionalfonde

Udviklingen forstærker også virksomheders og myndigheders behov for at arbejde i internationale samarbejder og netværk. Samtidig skærpes betydningen af at være i front på nøje udvalgte, lokale styrkeområder og spidskompetencer.

Internationalt samarbejde og netværksdannelse over landegrænser støttes i Europa bl.a. stærkt af EUs regionalfonde.

Nordjylland har hidtil, som udkantområde i EU, været tilgodeset med bla. Mål 2-midler, men med optagelsen af en række østeuropæiske lande i EU må støtten forventes reduceret eller at bortfalde. Der vil dog fortsat være muligheder for støtte til projekter, som lægger stor vægt på transnationale samarbejder og netværk, fx. i Interreg 3-programmet på ca. 50 mia. euro.

Den nye økonomis sårbarhed

Integrationen i den nye økonomi er en del af virkeligheden for alle, der lige som Aalborg satser på økonomisk vækst via videnbaserede erhverv.

Der er dog også en pris at betale, nemlig en stor afhængighed af den internationale, økonomiske udvikling - både generelt og inden for de specifikke brancher, som regionen satser på. Vi har set det tydeligt i Nordjylland, da flere udviklingsafdelinger i telekommunikationsklyngen måtte skære drastisk ned eller lukke i kølvandet på den internationale krise i IT-branchen, der fulgte efter 11. september 2001.

Også den teknologiske udvikling og udviklingen i de globale spids-

ESDP og EUs regionalfonde

ESDP er det fælles europæiske, fysisk-rumlige udviklingsperspektiv, som blev udsendt af EU-kommisionen i 1998.

ESDP er en ramme for EUs regionpolitik og skal sikre en regional udvikling, som fuldt ud vil integrere EU i den globale økonomi. ESDP'et danner baggrund for uddeling af midler fra EU's regionaludviklingsprogrammer i de såkaldte transnationale regioner.

To regioner, som begge omfatter Nordjylland, har særlige interesse for Aalborg:

- Nordsøregionen.
- Østersøregionen.

Udviklingsarbejde baseret på samarbejdsprojekter med deltagere fra mindst 3 lande kan i de transnationale regioner kan opnå støtte fra Interreg-programmerne. Interreg 3, som netop er vedtaget, omfatter i alt ca. **50 mia. euro**.

Aalborg Kommune har ikke tidligere deltaget i Interreg-projekter.

Aalborg Kommune i internationale samarbejder

- Den Skandinaviske Triangel. Et samarbejde mellem Norddanmark, Vestsverige og Sydnorge.
- Samarbejdsaftale med Kristianssand, omfattende havne- og byudvikling, IT, oplevelser, kunst, kultur, undervisning, forskning, events, mv.
- Sammenslutningen af baltiske byer (Union of Baltic Cities).

kompetencer har stor effekt på de lokale vækstmiljøer. De regioner der som Aalborg overvejende har udviklingsafdelinger, og ikke de store virksomheders hovedsæder, er særligt udsatte.

Udviklingsafdelingerne placeres der, hvor kompetencerne er størst. Overhales det af miljøer andre steder i verden, vil det hurtigt være den mest optimale løsning for koncernen at flytte udviklingsafdelingen til det sted, hvor de mest aktuelle kompetencer findes.

Den nye økonomi rummer således store vækstpotentialer, men også en stor sårbarhed for de lokale samfund.

Aalborg i den nationale bykonkurrence

Selvom Aalborg befinder sig i en global verden betyder konkurrenceforholdet til de øvrige, større danske bysamfund meget for Aalborgs udvikling.

Det gælder bl.a. i relation til arbejdspladser, indbyggere, infrastrukturinvesteringer og overordnet offentlig service.

Udviklingen i Danmark har i de seneste 8-10 år været koncentreret til

de største danske byområder og deres oplande. Det gælder Hovedstadsområdet, Århus, Odense, Aalborg og Trekantområdet.

Områderne har oplevet en tilvækst i indbyggertal og antallet af arbejdspladser, som ligger et godt stykke over landsgennemsnittet. Derfor står de store byområder generelt stærkt i den indenlandske konkurrence.

Samtidig vokser byernes regionale betydning og pendlingsoplandene vokser i udstrækning. Landets udvikling som helhed er med andre ord i stigende grad baseret på de store byers udviklingspotentialer.

Vækst i 1990'erne - stagnation de senere år

Men der er også stor forskel på de store byer. Der sker i øjeblikket en kraftig udvikling i Hovedstadsområdet samt i og omkring Århus, drevet af væksten i videns- og serviceerhvervene. Væksten i Trekantområdet sker især i de mere traditionelle erhverv. I Aalborg var væksten stor i 1990'erne, men antallet af arbejdspladser er faldet fra 2000 til 2001. Odense har også oplevet en svag udvikling de senere år.

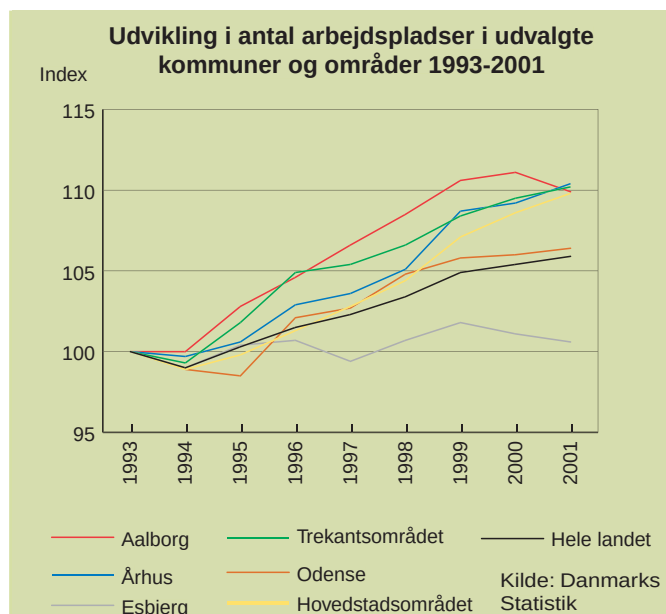
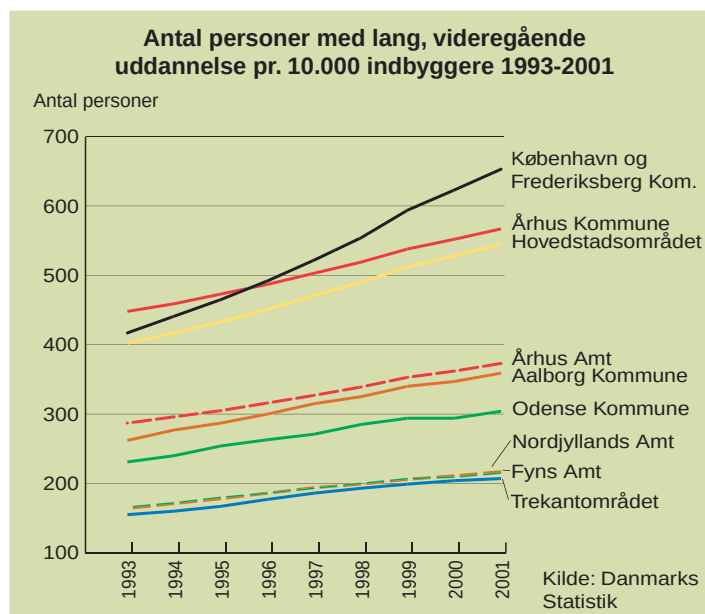
Det skal bemærkes, at både Aalborg og Odense - i modsætning til fx. Århus og Trekantområdet - er beliggende i regioner med udprægede udkantproblemer i randområderne. Det kan smitte af på de store byer i form af bl.a. tilflytning af lavindkomstgrupper.

De store byer mister skattegrundlag

De største, danske byer har dog samtidig ét væsentligt udviklingstræk til fælles: At fraflytterne samlet set tjener flere penge end tilflytterne. Der flytter med andre ord skattegrundlag med fraflytterne, til nabo-kommunerne og hovedstadsområdet. En del af forklaringen er formentlig, at de store byer ikke har haft et tilstrækkelig attraktivt boligudbud, herunder også familieboliger.

Tendensen er desuden et led i en større udvikling, hvor indkomsterne flytter fra vest mod dele af Østjylland og Fyn - og især mod Sjælland.

Det understreger, at de store byer - med deres udbud af bl.a. arbejdspladser, offentlig service, detailhandel og ikke mindst uddannelser og udviklingsmiljøer - nok er drivkraft-

ten i udviklingen, men udviklingen omfatter hele regioner omkring de større byer. Der fremgår bla. af seneste landsplanredegørelse.

Det er således for de store byer en udfordring på samme tid at være drivkraft i udviklingen - og at sikre en god balance i væksten, fordelt på by og opland. De senere års udvikling kan således true balancen og udhule skattegrundlaget i de store byer.

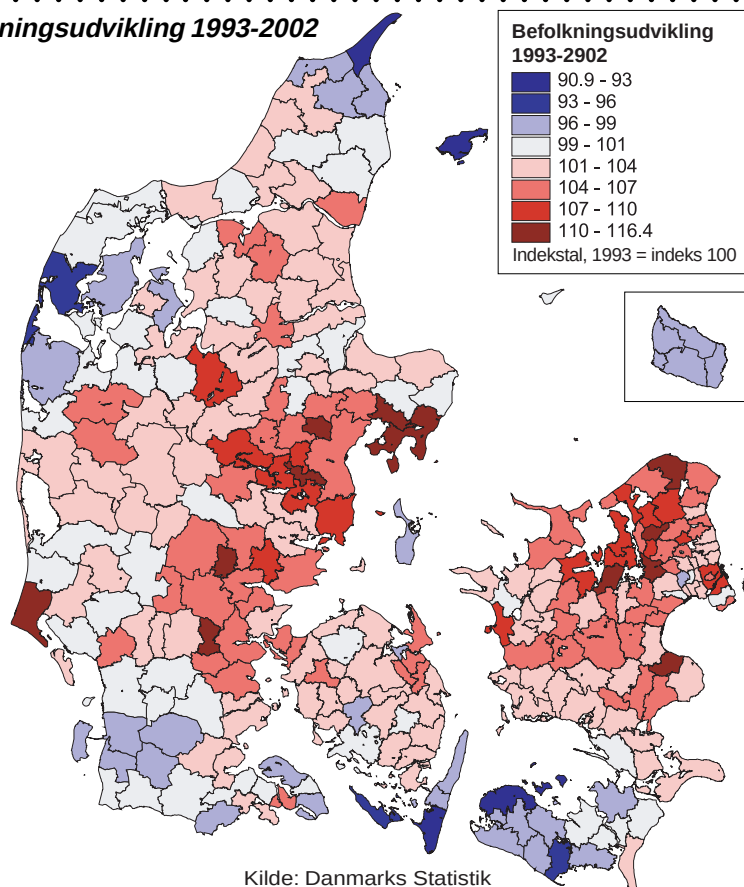
Den demografiske udfordring

Fælles for landets kommuner er desuden de fremtidige, kraftige forskydninger i befolkningssammensætningen, hvor der inden for de kommende år bla. vil blive markant flere ældre mennesker. Det gælder for stort set alle kommuner, men Danmark Statistiks prognoser viser, at de store byer generelt vil opleve relativt små stigninger i sammenligning med omegnskommunerne. Derimod er det en stor udfordring for erhvervsudviklingen, at antallet af personer i den erhvervsaktive alder i fremtiden udgør en betydelig mindre del af befolkningen end i dag.

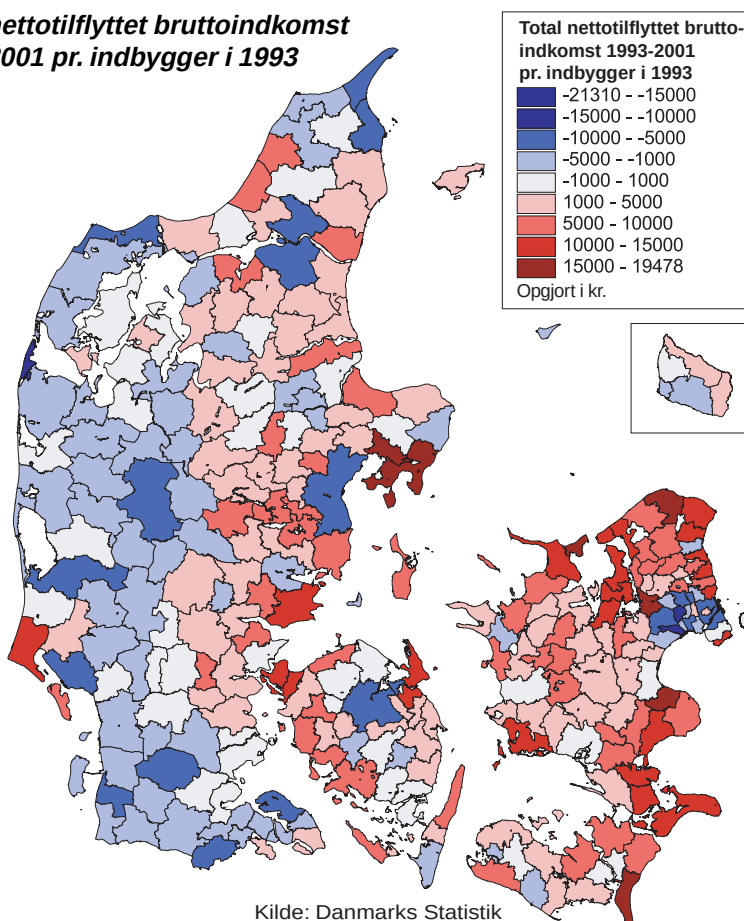
Læs mere om den fremtidige, demografiske udvikling i Aalborg Kommune i afsnittet „Byen for alle hele livet“.

Befolkningsudvikling 1993-2002

Total nettotilflyttet bruttoindkomst 1993-2001 pr. indbygger i 1993

Hovedtræk i den regionale udvikling i Nordjylland

Udviklingen i Nordjylland er i høj grad domineret af udviklingen i Aalborg. Aalborgs regionale betydning har således været voksende i de senere år. Det betyder ikke, at Aalborg „tiltrækker“ alle tilflyttere, arbejdspladser og ressourcer - på nogle områder høster fx. nabokommunerne fordele af udviklingen i Aalborg Kommune.

Samtidig påvirker den svagere udvikling i amtets udkanter dog Aalborg Kommune.

Et skævt Nordjylland

Nordjylland er en region der på samme tid er præget af modsatte tendenser i såvel erhvervsudviklingen som bosætningen.

Aalborg Kommune og de omkringliggende kommuner, samt de fleste af de himmerlandske kommuner, har således i de senere år oplevet fremgang i både indbyggertal og antallet af arbejdspladser. Flere af de mindre kommuner tæt på Aalborg har endda oplevet meget stor, procentuel fremgang. Det gælder bla. Støvring, Pandrup og Hals Kommuner.

Mere perifært beliggende kommuner, særligt de nordligste dele af amtet, har derimod oplevet en tilbagegang i både indbyggertal og antallet af arbejdspladser, primært pga. tilbagegang i fiskeri, værftsindustri mv.

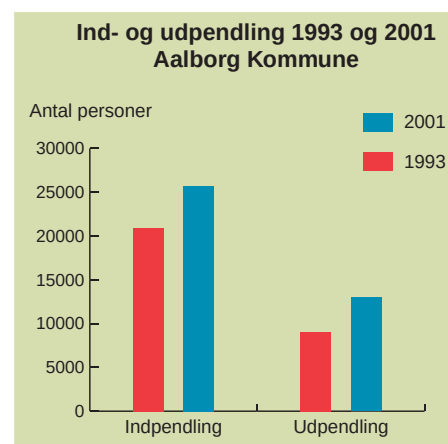
Udkantsproblemerne afspejler sig bla. i andelen af personer i den erhvervsaktive alder på sociale ydelser, hvor hovedparten af Vendsyssel ligger højt ifht. øvrige dele af landet. De dårlige beskæftigelsesvilkår smitter også af på Aalborg Kommune, da der er en stor nettotilflytning til Aalborg Kommune fra de nordlige dele af amtet.

Nordjylland er således på samme tid en region i fremgang og tilbagegang.

Aalborgs regionale betydning er voksende

En meget betydelig - og voksende - del af amtets arbejdspladser findes i Aalborg Kommune. I 2001 var hele 38% af amtets arbejdspladser placeret i kommunen. Inden for de videns- og servicetunge erhverv er tallet endnu højere. I brancherne finansieringsvirksomhed, forretnings-service mv. er andelen næsten 50%.

Samtidig er Aalborg Kommunes andel af amtets arbejdspladser inden for de traditionelle erhverv - bl.a. industrien - faldende. Det afspejler, at Aalborg for alvor er ved at specialisere sig som amtets serviceby, hvorimod fx. industriarbejdspladserne placeres andre steder.

Indpendlingen er samtidig steget kraftigt i de senere år, med 23% fra 1993 til 2001.

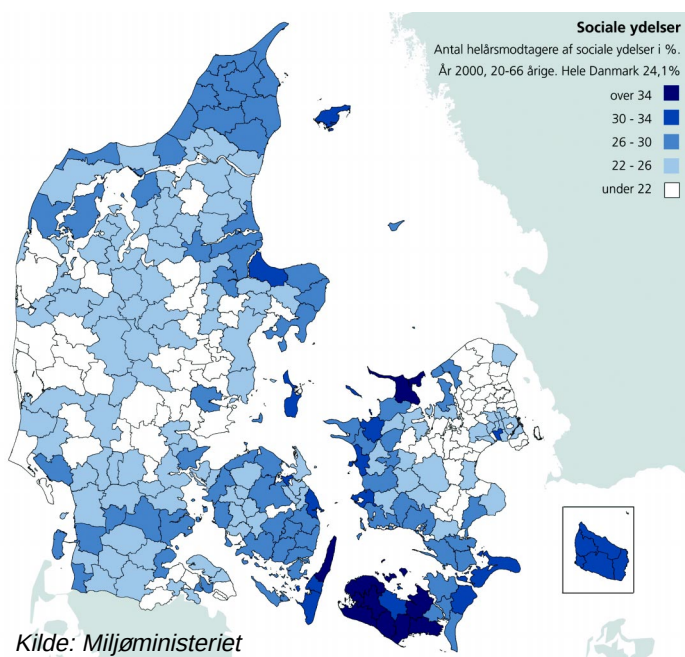
Udpendlingen er dog steget næsten dobbelt så meget - fra ca. 9.000 i 1993 til næsten 13.000 i 2001. Der er med andre ord et stigende antal aalborgensere, som arbejder i andre kommuner - typisk nabokommunerne. Mange pendler dog også til København og Århus.

Indpendlingen er dog fortsat dobbelt så stor som udpendlingen.

Regionalt centrum for uddannelse og forskning

Aalborg Universitet er landsdelens universitet, og er sammen med vidensparken NOVI en væsentlig drivkraft i erhvervsudviklingen - ikke blot i Aalborg, men også i resten af landsdelen.

I de senere år har der tegnet sig et billede af en stigende arbejdsdeling i kølvandet på udviklingen i tilknytning til universitetet og NOVI. Der synes at være en tendens til, at udviklingsmiljøerne inden for eksempelvis IT placeres tæt på NOVI eller i Aalborg, hvorimod den relaterede, højteknologiske produktion - fx. af mobiltelefoner eller printplader - er placeret i omegnskommunerne som fx. Pandrup eller Støvring. Det er formentlig en væsentlig del af forklaringen på hvorfor disse kommuner, sam-

men med Brovst Kommune, har oplevet landsdelens største, relative vækst i antallet af arbejdspladser i perioden 1993-2001.

Regionalt samarbejde

Over hele landet lægges der i stigende grad vægt på regionale samarbejder som svar på de udfordringer der bla. er opstået som følge af den stigende globalisering og internationale konkurrence.

Aalborg Kommune indgår således i Region Aalborg Samarbejdet, som er et regionalt samarbejde med deltagelse af Brovst, Dronninglund, Fjerritslev, Hals, Løgstør, Nibe, Pandrup, Sejlflod, Skørping, Støvring, Aabybro og Aalborg Kommuner. Samarbejdets fokus er erhvervsudvikling og beskæftigelse, herunder servicering af virksomheder. Der er bla. ydet støtte til en lang række iværksættere.

Aalborg Kommune har også indgået et samarbejde med Århus Kom-

mune om bla. erhvervsudvikling baseret på IT og biotek/medico.

Aalborg Kommune indgår desuden i det Jysk-Fynske Erhvervs-samarbejde.

På nationalt plan er der andre steder indgået en række mere omfattende, regionale samarbejder. Det gælder ikke mindst i Trekantområdet, hvor det bl.a. omfatter samarbejder om offentlig service, trafik og bosætningspolitik.

Hård konkurrence på det regionale boligmarked

På boligmarkedet er Aalborgs regionale rolle langt mindre markant.

Der er en tendens til, at boligbyggeriet i Nordjyllands Amt i de senere år er koncentreret i de sydlige og centrale dele af amtet samt langs dele af vestkysten, og en stor del af byggeriet foregår uden for Aalborg Kommune.

Samtidig med at Aalborgs erhvervs- og servicemæssige betydning i regionen er stigende synes det modsatte således at gøre sig gældende på boligmarkedet.

Tendenser til fraflytning

Aalborg Kommune har i de senere år oplevet en lidt svagere befolknings-tilvækst end tidligere.

Det skyldes bla., at der i store dele af perioden 1993-2001 har været en nettofraflytning fra Aalborg Kommune - på trods af byens størrelse, vækst i antallet af arbejdspladser og status som universitetsby.

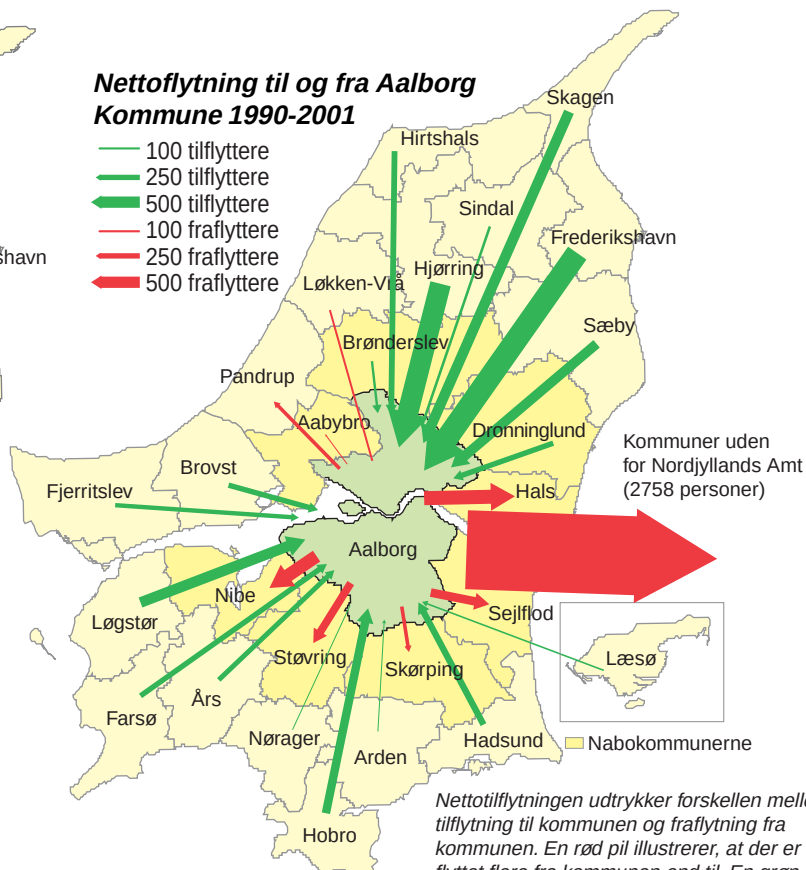
Fraflytningen er især sket til København og Århus, men også til Aalborgs nabokommuner, der har tiltrukket mange børnefamilier.

Samtidig er der flyttet mange mennesker til Aalborg fra amtets nordligste kommuner - måske fordi udviklingen der gør det vanskeligt at finde job.

Region Aalborg Samarbejdet

Nettoflytning til og fra Aalborg Kommune 1990-2001

Nettoflytningen udtrykker forskellen mellem tilflytning til kommunen og fraflytning fra kommunen. En rød pil illustrerer, at der er flyttet flere fra kommunen end til. En grøn pil illustrerer at der er flyttet flere til kommunen end der er flyttet fra kommunen.

Fokus på det lokale niveau

Indsatsen for at skabe et stærkt og ansvarligt Aalborg forudsætter også fokus på det lokale niveau - dvs. forholdene inden for Aalborg Kommune.

Plan- & Bæredygtighedsstrategien fokuserer derfor også på hvordan Aalborg Kommune kan blive et endnu bedre sted at leve for kommunens indbyggere. Det kræver at en række rammebetingelser er i orden.

Rammer for den kommunale økonomi

Det kommunale budget udgør en væsentlig rammebetingelse for Aalborg Kommunes aktiviteter og serviceniveau. Budgettet er bla. underlagt kommuneaftalerne og finanslovene.

Regeringens skattestop betyder, at der kun kan ske en begrænset vækst i de kommunale udgifter.

Den generelle indkomstudvikling har betydet en forøgelse af skattegrundlaget, som ligger betydeligt over inflationen. Set over perioden 1993-2001 har der i Aalborg Kommune været en relativ stigning i beskatningsgrundlag pr. indbygger på niveau med landsgennemsnittet. I de seneste 3-4 år er beskatningsgrundlaget derimod steget mindre end landsgennemsnittet.

Set i forhold til nabokommunerne ligger Aalborg Kommune på en gennemsnitlig udskriv-

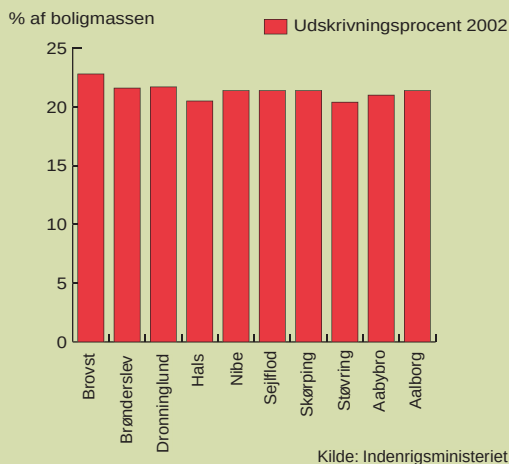
ningsprocent og et gennemsnitligt skat/serviceforhold. Brutto-driftsudgifterne pr. indbygger ligger derimod væsentligt højere i Aalborg Kommune end i nabokommunerne.

Bruttoindkomsten pr. erhvervsaktiv i Aalborg Kommune ligger samtidig en anelse under nabokommunerne.

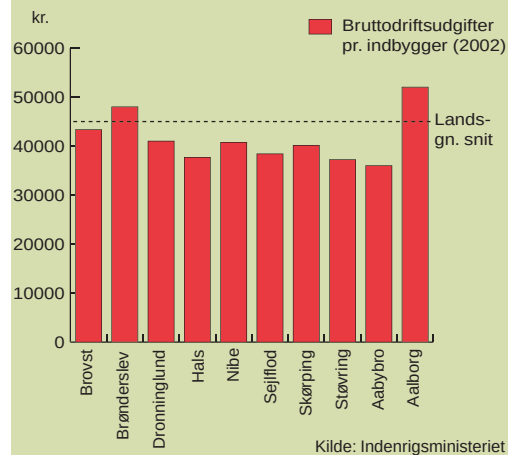
Kilder

- Aalborg Kommunes budget: www.aalborg.dk
- Planredegørelse (fysisk budget): www.aalborg.dk
- Statistisk Årbog for Aalborg Kommune: www.aalborg.dk
- Aalborg i tal: www.aalborg.dk
- Landsplanredegørelsen „Et Danmark i balance“: www.mim.dk

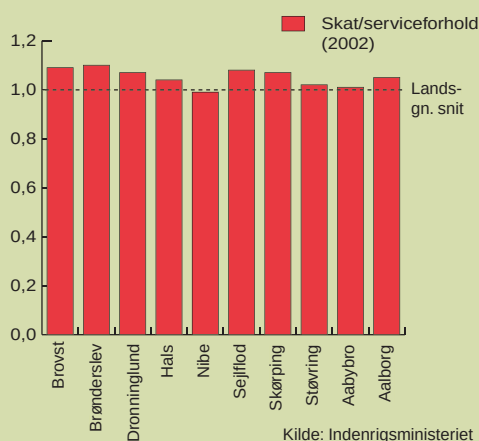
Udskrivningsprocent i Aalborg Kommune og nabokommuner 2002

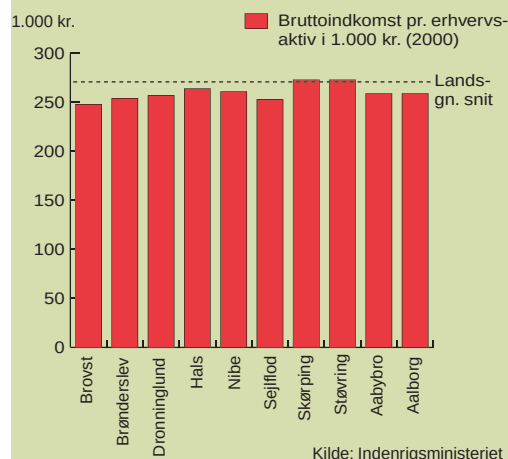
Bruttodriftsudgifter pr. indbygger i Aalborg Kommune og nabokommuner (2002)

Skat/serviceforhold i Aalborg Kommune samt nabokommuner (2002)

Bruttoindkomst pr. erhvervsaktiv i Aalborg Kommune og nabokommuner (2000)

Vækst og forandring i erhvervslivet

Det regionale ansvar

Aalborg spiller som hovedbyen i Nordjylland en afgørende rolle for hele regionens fremtid. Det gælder ikke mindst på erhvervsområdet.

Gennem en række år er Aalborgs regionale betydning steget. En stadig større andel af de regionale arbejdspladser er placeret i Aalborg Kommune, og Aalborg er samtidig centrum for regionens udvikling fra industri til „videns- og oplevelses-samfund“. Aalborgs arbejdskraft-opland er vokset betydeligt.

Billedet af erhvervsudviklingen i Aalborg - og Nordjylland - er imidlertid mere sammensat end blot en omlægning fra industri- til kontor-arbejdspladser.

Der tegner sig et billede af fremtidens erhvervsliv, hvor mange virksomheder og brancher har behov for at øge videns- og værdiindholdet i produktion, serviceydelser osv.

Derfor bliver uddannelse og opkvalificering centrale indsats-områder i fremtidens erhvervs-udvikling.

Status, udfordringer og perspektiver for Aalborg Kommunes

erhvervsudvikling beskrives i det følgende.

Mange nye arbejdspladser

I perioden 1993-2001 er arbejdsløsheden faldet markant i Aalborg Kommune. Der er kommet mange nye arbejdspladser, de fleste i serviceerhvervene.

IT- og telekommunikation har især været med til at sætte Aalborg på landkortet. Aalborg har i perioden 1993-2001 haft stor vækst i antallet af IT-arbejdspladser, og udviklingen har haft en positiv, afsmittende virkning på flere af omegnskommunerne.

Flere nabokommuner har således oplevet en større, relativ vækst i antallet af arbejdspladser end Aalborg Kommune (se kortet side 13). Fra 2000 til 2001 har Aalborg Kommune dog mistet mere end 1.000 arbejdspladser.

Væksten er således stagneret de seneste par år, og den globale afmatning har slået kraftigt igennem i IT- og telekommunikationsbranchen. En række udviklingsvirksomheder har fyret mange medarbejdere. Foreløbige analyser viser imidlertid, at en

stor del af de højt kvalificerede medarbejdere hurtigt finder beskæftigelse inden for den nordjyske region (Kilde: Mindwork 2002).

Sundhed og medico er en styrkeposition under opbygning med ud-spring i Aalborg Universitet.

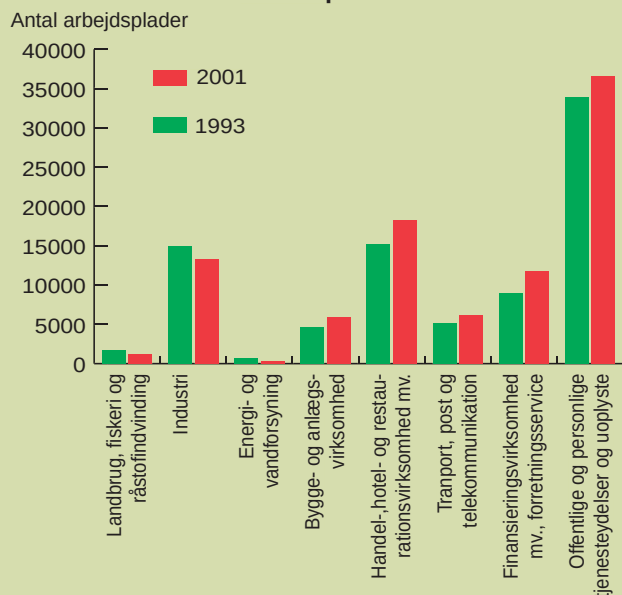
Aalborg Kommune har i perioden 1993-2001 oplevet en stor vækst i såvel de offentlige som de private serviceerhverv.

Aalborg Kommune har i samme periode oplevet en vækst over gennemsnittet i antallet af arbejdspladser inden for brancherne bygge- og anlægsvirksomhed, detailhandel og reparationsvirksomhed, hotel- og restaurationsvirksomhed samt undervisning. Væksten er dog hovedsagelig forekommet i første del af perioden.

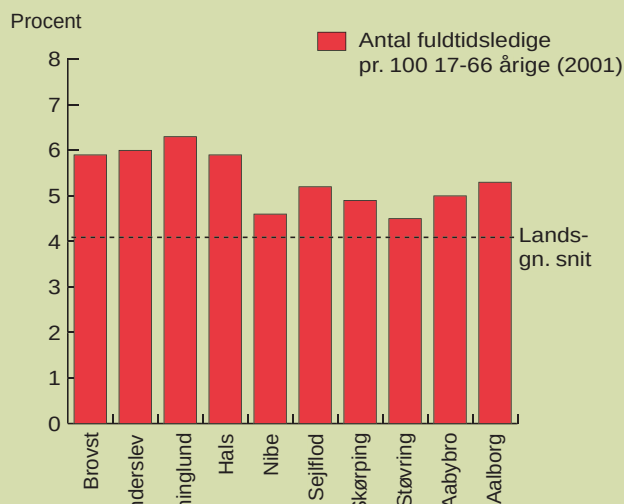
Serviceerhvervene omfatter idag 75% af beskæftigelsen, mod kun 50% i 1970'erne.

Produktionsvirksomheder spiller stadig en vigtig rolle i erhvervsstrukturen, især de virksomheder, der har et stort indhold af viden og IT i produktionen.

Antal arbejdspladser i Aalborg Kommune fordelt på brancher

Antal fuldtidsledige pr. 100 17-66 årige i Aalborg Kommune og nabokommuner (2001)

Kilde: Indenrigsministeriet

Antallet af industriarbejdspladser er ganske vist faldet, men kun fra knap 15.000 i 1993 til godt 13.000 i 2001. Tallene dækker over udsving i perioden og intet tyder på, at industrien er under fuldstændig afvikling.

Erhvervsbyggeriet

Udviklingstendenserne afspejler sig også i erhvervsbyggeriet.

I de senere år er en stor del af erhvervsbyggeriet således sket i de eksisterende byområder og hovedsageligt i Aalborg. Der er i forhold til det forventede arealforbrug meget store arealudlæg til erhvervsformål, og regionplanen stiller nu krav om, at udlæggene begrænses.

Byomdannelsen har haft en voksende betydning i erhvervsudviklingen, hvor nedslidte erhvervs-

områder er omdannet til nye bydele med boliger og arbejdspladser. Den videnbaserede erhvervsudvikling udgør en væsentlig drivkraft i byomdannelsen, fx. med byggeri på DAC og Østre Havn.

Aalborg har mange af de kvaliteter, som de moderne virksomheder efterspørger: Universitet og udviklingsmiljøer, fjordnærhed, god infrastruktur, nærhed til Midtbyen mv. Der er rig mulighed for at sikre et tilstrækkeligt og varieret udbud af erhvervsarealer til fremtidens virksomheder.

I forhold til den konkrete lokalisering af erhvervsaktiviteter er tendensen, at erhvervsområderne „specialiseres“.

Videnserhvervene søger ikke mod de traditionelle erhvervsområder,

men samles i „kompetenceklynger“ sammen med andre virksomheder inden for samme branche - ofte tæt på Midtbyen, fjorden eller andre naturskønne områder.

Virksomheder i de mere traditionelle brancher søger mod vidt forskellige lokaliteter. Transporterhvervene søger mod transportknodepunkterne, og miljøtunge virksomheder lokaliseres som følge af stigende miljøkrav i områder egnet hertil, fx. Aalborg Øst.

Betydning af videnmiljøer

Virksomhedernes udvikling af nye produkter og produktionsprocesser bliver stadig mere videnkrævende. Det samme gælder udvikling af design og markedsføring. Produkternes levetid er kort, hvilket stiller krav om stor fornyelsesevne.

Adgangen til spidskompetencer inden for forretningsområderne er en afgørende konkurrenceparameter, og kampen om kompetencerne er hård. De nyuddannede kandidater fra universitetet er svære at flytte, hvis de først har etableret sig under studiet, så arbejdspladsen skal ligge direkte i videnmiljøet for at kunne rekruttere de bedste hoveder.

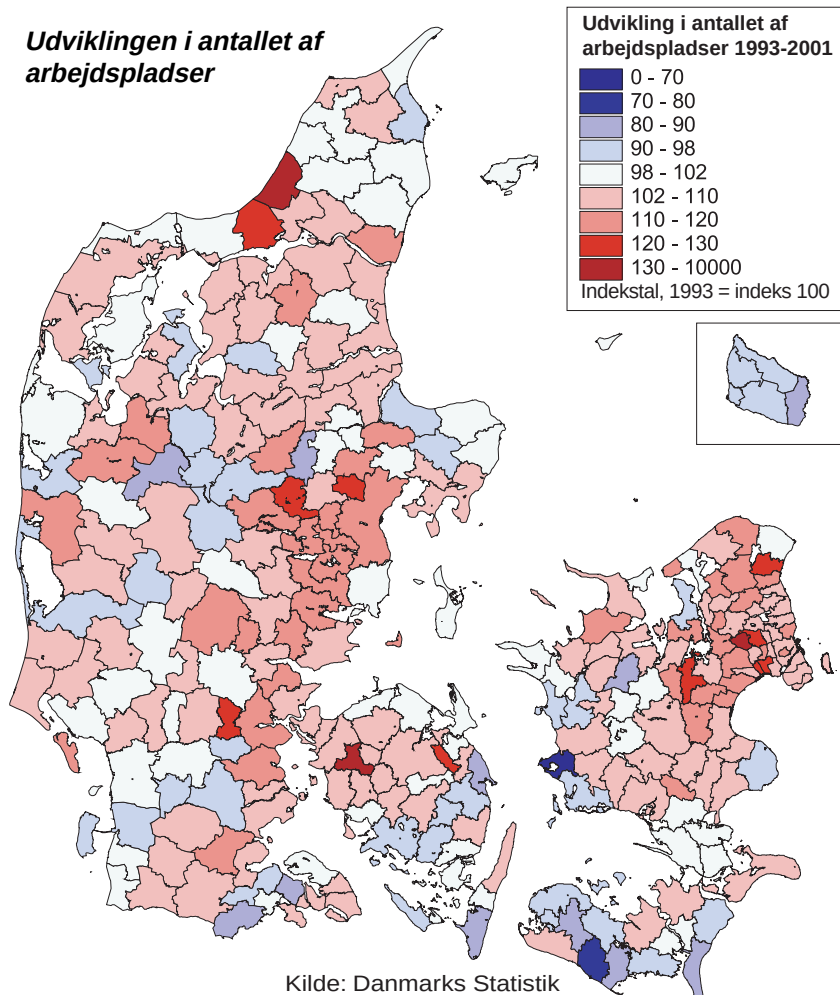
Derfor placerer virksomhederne deres udviklingsafdelinger direkte i videnmiljøerne som bl.a. Siemens har gjort i Aalborg.

Internationale virksomheders udviklingsafdelinger er attraktive for lokalmiljøerne, fordi de giver nye arbejdspladser, gode skatteydere og høj værditilvækst.

Desuden er der tilsyneladende en klyngeeffekt: Når de første arbejdspladser er etableret i videnmiljøet, kommer flere til for at nyde godt af synergieffekterne. Efterhånden opstår der en egentlig kompetenceklynge.

Etablering af videnmiljøer med internationale spidskompetencer er således kimen til opbygning af vækst-

Udviklingen i antallet af arbejdspladser

Kilde: Danmarks Statistik

miljøer og dermed til deltagelse i den globale videnøkonomi.

Analysen i seneste landsplan-redegørelse viser, at der kun er tre kompetenceklynger inden for IT i Danmark: Aalborg Kommune, Århus Kommune samt dele af hovedstadsområdet.

Regionale og lokale vækstmiljøer

Det er en nødvendig, men ikke en tilstrækkelig forudsætning, at virksomhederne kan rekruttere de rette kompetencer.

En række andre rammebetingelser er også afgørende for virksomhedernes konkurrencedygtighed. Det drejer sig blandt andet om:

- det generelle omkostningsniveau
- et fleksibelt arbejdsmarked
- et højt uddannelsesniveau
- et effektivt skattesystem

Disse rammebetingelser afgøres i stor udstrækning på det nationale niveau, og forskellene mellem de vestlige lande er blevet kraftigt udjævnet over de senere år og bliver stadig mindre.

Mere specifikke regionale og lokale rammebetingelser er imidlertid også vigtige for etableringen af

vækstmiljøer. Det drejer sig blandt andet om:

- en velfungerende infrastruktur
- adgang til kapital
- en kompetent erhvervsservice
- lokalt bestemte skatter og afgifter
- et rigt kulturliv
- attraktive boliger
- kvaliteten af den offentlige service

Sidstnævnte faktorer vil ofte være afgørende for, om det er attraktivt for den enkelte person/familie at bosætte sig lokalt.

I Aalborg har der i de sidste par år været stigende fokus på internationalisering af de offentlige serviceydelser, og vi har nu fået både en international skole og et internationalt gymnasium. Bosætningsmuligheder specifikt for udenlandske forskere og medarbejdere har også været drøftet, men er ikke etableret endnu.

Puljer og nye principper for tildeling

Den nye regering har med de seneste to finanslove introduceret nye principper for prioritering og anvendelse af midler. De nye principper slår også igennem i forhold til regional politik og midler til regional udvikling og

får også stor betydning for Nordjylland og Aalborg.

Det ene princip er omlægning af midler fra driftsstøtte til udviklingsprojekter. Et eksempel er omlægning af midler til turisme. Det andet princip er lige konkurrence blandt bedste idéer uden fortrinsret for mindre velstillede eller på anden måde svage regioner. Et eksempel her er fjernelse af midler til Jysk-Fynsk Erhvervs-samarbejde. Midlerne til at gennemføre denne nyorientering er oprettelse af puljer eller reserver. Som eksempler kan nævnes:

- Pulje til regionale vækstmiljøer
- Pulje til turismeprojekter
- Reservation af uddannelsesmidler til nye initiativer
- Satspuljen på socialområdet

Automatik i tildeling af midler til bestemte aktiviteter eller bestemte geografiske områder afløses i hvert fald i nogen grad af et 'enhver må klare sig som man bedst kan' – princip.

Denne udvikling ses også på europæisk plan, hvor de store struktur-fonde erstattes af programmer baseret på konkurrence blandt de bedste projekter. Fremover vil det således

blive et grundvilkår for alle lokale/regionale miljøer at klare sig i skærpet konkurrence. Samarbejde med strategiske partnere får også af den grund en helt ny betydning.

Den regionale erhvervspolitik

Den regionale erhvervsudvikling afspejler i et vist omfang den erhvervspolitik, som forskellige erhvervspolitiske aktører har praktiseret i de sidste 20 år. Erhvervspolitikken har været karakteriseret ved:

- Regionale programmer med betydelig EU-medfinansiering
- Satsning på udvikling af regionale rammevilkår for erhvervslivet.
- Omstilling til videnbaseret økonomi
- Etablering af samspil mellem erhvervsliv, kommuner, amt, universitet, samt nationale myndigheder og EU-myndigheder.

Mål-programmer

Nordjyllands Amt administrerer regionaludviklingsprogrammer med

støtte fra EU's strukturfonde, bl.a. Mål 2- og Mål 3-programmet. Men Nordjyllands status som Mål 2-region er ved at ændre sig. Perioden 2000-2006 er en overgangsfase til en ny status.

I målprogrammerne er hovedvægten over årene lagt på udvikling af fysisk og videnbaseret infrastruktur, virksomhedsudvikling indenfor produkt, marked og organisation samt på kompetenceudvikling og netværksdannelse.

Regional og kommunal erhvervsservice

I dag findes et veludbygget og koordineret net af erhvervsservice i Nordjylland, som bl.a. omfatter TIC Erhvervscenter Nordjylland (Års, Aalborg, Hjørring), BIC Nord,

kommunale erhvervskontorer og EU- Informationscenter. Dertil kommer specialiserede tilbud som iværksætterrådgivning, universitetets Netværkscenter og Patentsekretariat.

Norddanmarks EU-kontor, der drives af Aalborg Kommune, Nordjyllands og Viborg Amter, samt en

Regionale, erhvervspolitiske aktører

- **Nordjyllands udviklingsfond (NUF)**
Etableret i 1990 af Nordjyllands Amt til at fastlægge de regionale politikker i Nordjylland, samt at prioritere anvendelsen af programmidler, der er til rådighed under EU-medfinansierede programmer. Amt, kommuner, AF og erhvervsliv er repræsenteret i NUF.
- **Aalborg Universitet (AAU)**
Aalborg Universitet blev etableret i 1974, og har i dag ca. 12.500 studerende og ca. 1.700 ansatte (i årsværk). Satsningen på samarbejde med det omgivne samfund er et kendetegn for AAU. Aalborg Universitet er stærkt in-

volveret indenfor bl.a. IT, elektronik og kommunikation, men der satses nu for alvor på sundheds- og bioteknologi, kompetence, innovation og erhvervsudvikling samt fødevarer som nye områder for samspil om fremtidig, erhvervsmæssig vækst. Universitetet bidrager også til erhvervsudviklingen via uddannelse og forskning bl.a. indenfor erhvervssprog og turisme.

- **NOVI**
Videnparken NOVI blev indviet i 1989, og har i dag ca. 1.300 arbejdspladser og mere end 40 virksomheder. NOVI er katalysator for etableringen af videnbaserede virksomheder og har skabt højt efterspurgte rammer for virksomhedernes udvikling. Der er bl.a. etableret et gunstigt højteknologisk

miljø, hvor internationale virksomheder skyder op. NOVI investerer i forsknings- og videnbaserede udviklingsvirksomheder og støtter især virksomheder i opstartsfasen, bl.a. med ideudvikling, kapital, ledelsesstøtte og etablering af fysiske og administrative rammer.

Region Aalborg samarbejdet

Region Aalborg er rammen om et erhvervspolitisk samarbejde mellem Aalborg og omkringliggende kommuner: Brovst, Dronninglund, Fjerritslev, Hals, Løgstør, Nibe, Pandrup, Sejlflod, Skørping, Størring og Aabybro. Samarbejdet omfatter bl.a. samspil omkring erhvervskontorer, herunder repræsentationen i Bruxelles.

lang række nordjyske kommuner, stiller information, viden og kompetence til rådighed for regionens aktører. Kontoret varetager projektledelsen på en række internationale udviklingsprojekter.

Aalborg Erhvervsråd er en selvstændig institution, der servicerer mere end 5.000 virksomheder med rådgivning om etablering, finansiering, generationsskifte mv. Desuden arbejdes der med etablering af vækstgrupper, Erfa-grupper og andre net-

værk, der kan stimulere virksomhedernes udvikling.

Det nordjyske IT-Fyrtårn

Nordjylland er udpeget som IT-fyrtårns-område. Med betydelig statslig støtte gennemføres udviklende og eksperimenterende projekter m.h.p. at nyttiggøre informations-teknologien. Projektet har 4 indsats-områder:

1. digital forvaltning
2. kompetence og uddannelse
3. IT og erhvervsudvikling
4. IT- og infrastruktur

Offentlige og private aktører samarbejder om gennemførelse og finansiering. Projektrammen er 510 mio. kr.

Det jysk/fynske erhvervssamarbejde

Aktuelt arbejdes med de øvrige jysk/fynske amter, kommuner og erhvervsministeriet om opfølgning af den Jysk-Fynske erhvervsredegørelse, som er udtryk for vilje i området til at samle den erhvervspolitiske indsats. Redegørelsen skal følges op af en strategi og en handlingsplan for erhvervsudvikling.

Uddannelsespolitik

Kompetenceudvikling i regionen samt tilpasning af arbejdsstyrken til de regionale behov har stor betydning. Det sker især i samarbejde mellem Arbejds-markedsrådet og Nordjyllands Amt med erhvervsskoler, AMU-centre, universitet og en række private kompetenceudbydere som de udførende. Erhvervsrettet efter- og videreuddannelse har i mange år været et prioriteret område i de EU-støttede udviklingsprogrammer.

Den skandinaviske Triangel

Den skandinaviske Triangel er et samarbejde mellem Viborg og Nordjyllands Amt, Vestsverige samt Sydnorge. Formålet er at udnytte et samlet udviklingspotentiale i en skandinavisk region. Samarbejdet er udviklet omkring transportinfrastrukturen, men i dag arbejdes der på at udbrede samarbejdet til andre felter, herunder offentlig erhvervsfremme, kultur, IT og kompetenceudvikling.

Kompetenceklynger

Udover telekommunikationsklyngen med ca. 4.000 arbejdspladser, sættes der med udgangspunkt i AAU på etablering af klyngedannelser inden for:

- **Informationsteknologi**
Styrkepositionen inden for IT er blevet cementeret, bl.a. gennem IT-fyrtårnsprojektet. Der findes allerede et anseligt antal IT-virksomheder i regionen, der måske kan udvikle sig til en egentlig kompetenceklynge.
- **Sundhedsteknologi**
Sundhedsområdet har i de seneste 10 år overgået alle andre ressourceområder mht. bl.a.

eksportudvikling per fuldtidsansat. Udviklingen koncentrerer sig om Ørestadsregionen, men med udgangspunkt i Aalborg Universitet er der de senere år udviklet nye kompetencer inden for sundhedsteknologi.

Universitetet satser også på at opbygge spidskompetencer, som på sigt kan udvikle sig til nye klynger. Det drejer sig bl.a. om bioteknologi, materialeteknologi, effektelektronik, akustik, produktion, miljø og design.

Erhvervsmæssige udfordringer

En sammenfatning af udfordringerne på erhvervsområdet, baseret på bla. Miljøministeriets forventninger til fremtidens erhvervsudvikling, viser, at i de kommende år.

- bliver den gennemgående tendens, at alle former for erhverv bliver mere „videnstunge“.
- bliver evnen til at tiltrække højtuddannet arbejdskraft en vigtig regional konkurrenceparameter. Adgang til viden og kompetencer bestemmer virksomhedslokalisering.
- bliver evnen til at tiltrække nye vidensvirksomheder en vigtig global konkurrenceparameter.
- vil udviklingsmiljøerne inden for de videntunge erhverv lokalisere sig i tilknytning til forsknings- og universitetsmiljøer i de store byer.
- øges behovet for omstilling i de traditionelle erhverv.
- vil der i de traditionelle erhverv være et stigende behov for at sikre et generationsskifte i mange nordjyske virksomheders ejerforhold.
- stiger mobiliteten i takt med, at den trafikale infrastruktur i Nordjylland udvikles yderligere. En eventuel 3. Limfjordsforbindelse antages at øge mobiliteten.
- vokser personandelen i arbejdsstyrken med indvandrerbaggrund.
- stiger forsørgerbyrden, først som vækst i de ”gamle ældre” (80+) og efter 2010 også vækst i de ”unge ældre” (67-80 år).
- handler udvikling ikke kun om mobiltelefoner og IT. Der er relativt få arbejdspladser inden for de „rene“ IT-erhverv, men langt flere i beslægtede erhverv som fx. offentlig og privat service.
- vil videnstunge produktionserhverv fortsat spille en vigtig rolle i erhvervsudviklingen.

Jysk-fynsk erhvervsredegørelse

Redegørelsen anbefaler, at regionerne fokuserer på følgende indsatsområder for at styrke rammebetingelser for virksomhedernes konkurrenceevne:

- match mellem uddannelse og erhverv: udvikling af de regionale uddannelsesinstitutioner, så de modsvarer virksomhedernes nye behov i den globale vidensøkonomi
- forstærket samspil om innovation: styrkelse af virksomhedernes evner til udvikling af produkter, design, markedsføring og distribution via styrkelse af samspillet mellem virksomheder og videninstitutioner og udvikling i netværk
- styrket iværksætterpolitik: bedre rammevilkår for iværksættere f.eks. via styrket rådgivning og etablering af kuvøse-miljøer
- bedre IT-anvendelse: udbredelse af den nyeste IKT i virksomhederne og stærke IT-kompetencer hos medarbejderne
- bedre samspil mellem kultur og erhverv: profilering af regionen overfor virksomheder og medarbejdere, udvikling af nye turisme-produkter, udvikling af immaterielle produkt-egenskaber
- transport og fysisk planlægning: tilgængelighed, effektiv udnyttelse af eksisterende infrastruktur, udvikling af byerne til service- og videnbaserede erhverv
- udbygning af internationale relationer: udvikling af underleverandørnetværk, indtræden i globale produktionsnetværk, investeringsfremme

Flere indsatser om f.eks. transport og fysisk planlægning samt IT er iværksat. Andre tages op i et nyt regionale samarbejdsorgan.

Uddannelse og kompetenceudvikling

Den nye økonomi stiller nye krav og større krav til uddannelsessystemet. Viden bliver i stigende grad en vigtig, regional konkurrenceparameter og adgangen til veluddannet arbejdskraft sikres bedst gennem et bredt og varieret uddannelsesudbud.

Der tegner sig således et behov for yderligere opkvalificering af befolkningen i Aalborg Kommune.

Den overordnede situation tegner sig således, at uddannelsesniveaet i Aalborg Kommune er højere end amts- og landsgennemsnittet, men et stykke under bla. Århus og Hovedstadsområdet. Aalborg ligger dog over bla. Trekantområdet og Odense.

I de sidste 10 år er antallet af personer i Aalborg Kommune med længere eller mellemlange uddannelser vokset gradvist, mens andelen af personer med grundskolen, som deres højeste uddannelse er faldet tilsvarende. Dog har 33 pct. af aalborgenserne stadig ingen kompetencegivende uddannelse.

Det er af afgørende betydning, at andelen af personer med videregående uddannelser fortsat øges, hvis Aalborg skal fastholde positionen som en fremtidig vidensby, og et stærkt centrum i Nordjylland.

Aalborg Kommune har gode forudsætninger for yderligere uddannelse og kompetenceudvikling i befolkningen. Aalborg er således en af Danmarks førende uddannelsesbyer, og viften rummer et bredt udsnit af uddannelserne i det danske uddannelsessystem.

Uddannelses- og ungdomsbyen Aalborg

De gode uddannelsesmuligheder betyder, at Aalborg fastholder en stor del af byens unge og tiltrækker et stort antal unge fra andre dele af landet, primært fra Nordjyllands amt og de omkringliggende amter, Århus, Viborg og Ringkøbing.

Derfor er andelen af unge mellem 20 og 30 år større end i de fleste andre provinsbyer. Aalborg er derfor en ung by. Men der sker samtidig en stor fraflytning af unge til bla. Århus og København, hvilket afspejler, at de store universitetsbyer konkurrerer hårdt om de få unge.

Aalborg Universitet

Aalborg Universitet er med sine 12.500 studerende byens uddannelsesmæssige kraftcenter, hvor der forskes og undervises på højt niveau i samfundsvidenskab, ingeniørvidenskab, naturvidenskab og huma-

niora. Fra universitetet udklækkes hvert år ca. 1.000 nye kandidater heraf så mange ingeniører, at universitetet er Danmarks største producent af ingeniører.

Efter- og videreuddannelse

Med hensyn til voksenundervisning er AMU og VUC de to centrale aktører i Nordjylland. I 1999 gennemførte mere end 52.000 personer et forløb ved en AMU eller VUC-institution i Nordjylland. Både VUC og AMU har afdelinger i Aalborg.

Aalborg Universitet tilbyder også en bred vifte af kompetencegivende efter- og videreuddannelsesstilbud under overskriften åben uddannelse. De åbne uddannelser er kendetegnet ved, at være deltidsuddannelser, som kan tages sideløbende med det daglige arbejde. Cirka 2000 studerende er tilknyttet Åben Uddannelse.

Aalborg Tekniske Skole er en anden markant udbyder af efteruddannelse inden for de tekniske fagområder. Aalborg Handelsskole er ligeledes en vigtig aktør på uddannelsesområdet.

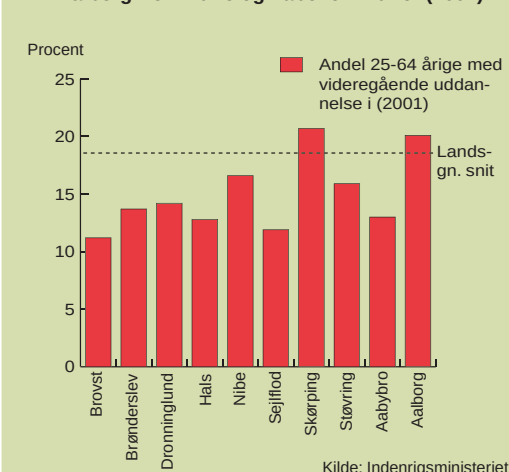
Den Nordjyske satsning på voksenuddannelse skal ses i lyset af, at det nordjyske uddannelsesniveau som nævnt er lavere end landsgennemsnittet. På den baggrund har

Nordjyllands Amt lagt op til et tættere samarbejde mellem aktørerne på arbejds, erhvervs- og uddannelsesområdet.

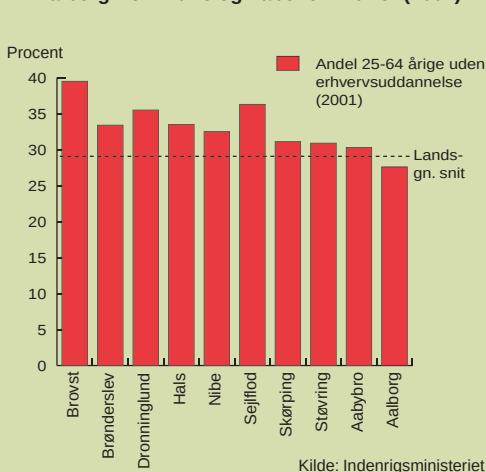
Nye samarbejdsformer på tværs

I de senere år er der på landsplan etableret en række nye samarbejder på tværs af uddannelsesinstitutionerne. Samarbejderne kan dels have karakter af egentlige fu-

Andelen af 25-64 årige med videregående uddannelse i Aalborg Kommune og nabokommuner (2001)

Andelen af 25-64 årige uden erhvervsuddannelse i Aalborg Kommune og nabokommuner (2001)

sioner, dels løsere netværksdannelser. Hensigten med samarbejderne er på længere sigt at styrke de faglige miljøer og skabe administrative rationaliseringer.

Aalborg Erhvervsakademi er et godt eksempel på et sådant samarbejde mellem seks erhvervsskoler.

Aktuelt eksperimenterer Undervisningsministeriet med sammenlægninger af videregående uddannelsesinstitutioner til Centre for Videregående Uddannelser, de såkaldte CVU'er. Formålet er at skabe et kvalitetsløft i udbuddet af videregående uddannelser og efteruddannelsestilbud. I Aalborg er to CVU'er i opstartsfasen, nemlig:

- CVU Nordjylland, der er et samarbejde mellem Aalborg Seminarium, Skipper Clement Seminariet, Aalborg Socialpædagogiske Seminarium, Hjørring Seminarium, Ranum Seminariet og Danmarks Pædagogiske Universitets afdeling i Aalborg.
- Sundheds CVU Aalborg, der er en sammenlægning af Sygeplejeskolen, Radiografskolen, Ergoterapeut- og Fysioterapeutskolen og Danmarks Jordemoderskole i Aalborg

Uddannelsesmæssige udfordringer

En sammenfatning af udfordringerne på uddannelsesområdet viser, at i de kommende år...

- bliver arbejdsstyrken mindre, og uddannelsesniveaet skal hæves markant, selv ved en uændret efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft.
- forventes strukturudviklingen at fortsætte, hvor arbejdspladser i produktionen flyttes til lande med lavt lønniveau.
- stiger behovet for efter- og videreuddannelse i takt med at der i højere grad efterspørges kvalificeret arbejdskraft.
- stiger arbejdsstyrkens gennemsnitsalder.
- falder antallet af unge mellem 17 og 24 år, og konkurrencen om de unge skærpes markant.
- stiger andelen af personer i arbejdsstyrken med indvandrerbaggrund. 60 pct. af indvandrerne fra 3. verdenslande har ingen kompetencegivende uddannelse. 5 af 10 indvandrere står uden for arbejdsmarkedet.

Uddannelsesinstitutioner

- Aalborg Universitet
- Danmarks Biblioteksskole
- Danmarks Jordemoderskole
- Danmarks Trænerskole
- Ergoterapeut- og Fysioterapeutskolen i Aalborg
- IT-Vest (Multimedier)
- Nordjyllands Erhvervsakademi
- Nordjysk Musikkonservatorium
- Radiografskolen i Aalborg
- Seminariet for håndværk og design
- Skipper Clement Seminariet
- Sygeplejeskolen i Aalborg
- Aalborg Handelsskole
- Aalborg Maskinmesterskole
- Aalborg Seminarium
- Aalborg Socialpædagogiske Seminarium

Byen for alle hele livet

God service til alle aldre

En af Aalborg Kommunes vigtigste målsætninger er, at byen skal være for alle - hele livet.

Det betyder bla., at vi skal yde en god, offentlig service til alle aldersgrupper.

De fysiske omgivelser og det forhold, at de skal være indrettet, så de kan bruges af alle, både børn og unge, ældre og handicappede, gøres der rede for i afsnittet om byudvikling. De kommunale servicesektors aktiviteter og tilbud, der retter sig mod borgernes forskellige livsfaser og livssituationer - børn og unge, ældre og handicappede og voksne erhvervsaktive belyses i det følgende.

Med det nye begreb, Servicestrategi, går byrådet tættere på mål og indhold i de kommunale opgaver. Servicestrategien er tilgængelig for borgerne og afgives første gang i januar 2003.

Befolkningssammensætningen ændrer sig

Forskydningerne i befolkningssammensætningen er en af de vigtigste udfordringer i de kommende år.

Indbyggertallet i Aalborg Kommune forventes i de kommende år at stige moderat, således at der i 2015 vil være knap 9.000 flere indbyggere end i dag.

Der vil samtidig ske store forskydninger i alderssammensætningen.

Aalborg Kommunes befolkningsprognose viser, at antallet af børn i skolealderen vil stige i

de kommende år, hvilket vil betyde øget tilstrømning til skolerne. Samtidig vil antallet af børn i alderen 0-6 år dog falde.

Der bliver lidt flere i den erhvervsaktive alder, men den svage stigning vil stagnere om 5-6 år for derefter at falde svagt frem mod 2015.

Antallet af ældre i alderen 67-79 år vil i de kommende år falde svagt, for derefter at stige fra omkring 2005. I perioden 2010-2015 vil stigningen være meget stor.

Antallet af ældre i alderen 80 år og opefter - dvs. de mest pasningskrævende - vil derimod stige svagt i de kommende år, for derefter at falde frem mod 2015.

I aldersgruppen 17-24 år vil der også ske meget store forskydninger. I de kommende år vil der således blive markant færre unge, men udviklingen vender omkring 2005-2006, hvor antallet af unge igen ventes at stige. I 2015 forventes der således at være flere unge end i dag.

På kort sigt er stigningen i antallet af skolebørn den største, demografiske udfordring for den kommunale økonomi. Fra ca. 2010 forventes det stigende antal ældre og unge, og dermed mindre skattegrundlag, derimod at være en væsentlig udfordring.

Det vil derfor blive af stigende betydning for den kommunale økonomi at kunne fastholde personer i den erhvervsaktive alder i kommunen, således at skattegrundlaget kan følge med udgifterne.

Derimod vil der ikke - som i mange andre kommuner - ske en stigning i antallet af de ofte mest pasningskrævende ældre over 80 år før efter 2015.

Et udviklingsorienteret skolevæsen

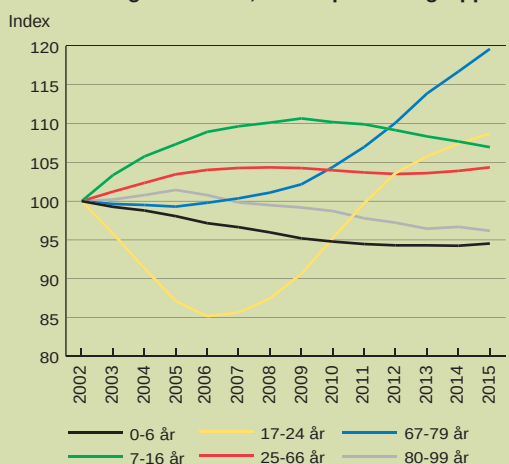
Ud fra skolevæsenets målsætning og de økonomiske rammer udarbejdes der i Aalborg Kommune en årsplan, som evaluerer hidtidige indsatsområder og redegør for den kommende periodes indsatsområder.

Mål for skolesektoren

I Aalborg Kommune er målene

- Der skal være en skole med overbygning i hvert bydelscenter. I enkelte tilfælde kan flere bydele være fælles om skolen
- Der skal være en skole med overbygning i hvert distriktscenter
- Der skal være en skole i hvert lokalcenter
- Der skal være 10.-KlasseCentre i

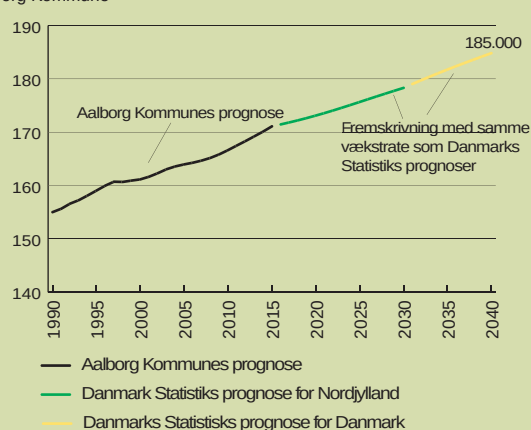
Befolkningsfremskrivning 2002-2015 for Aalborg Kommune, fordelt på aldersgrupper

Kilde: Aalborg Kommune

Befolkningsprognoser for Aalborg 2001-2040

Antal indbyggere i Aalborg Kommune

Kilde: Danmarks Statistik og Aalborg Kommune

Aalborg Kommune

- Skolen skal være en naturlig og central del af lokalområdet.
- Pladsgaranti for de 6-9 årige i skolefritidsordningen (DUS)
- Pladsgaranti i DUS for over 10-årige med handicap

Det skal i hvert enkelt tilfælde afgøres om, og i hvilken udstrækning skolen, kan opretholdes.

På sigt er målet, at der skal være et klasselokale til hver klasse. Der skal være egentlige faglokaler til idræt, musik, billedkunst, hjemkundskab, sløjd og fysik, og pavilloner på skolerne skal udskiftes med permanent byggeri senest i 2007. Aktuelt er der allergivenlig skole og DUS på Vesterkærrets Skole.

I fritidsordningen skal der være et trygt og udviklende miljø i velfungerende fysiske rammer. Målet er, at der gennemsnitligt skal være 5 brutto m² pr. barn i DUS. Aktuelt er der 26 DUS-ordninger med DUS II pladser samt en selvstændig DUS II i Klarup.

Serviceniveau ifht. nabokommunerne

Tal fra Indenrigsministeriet viser, at den gennemsnitlige klassekvotient i Aalborg Kommune ligger på niveau med nabokommunerne. Sammenlignes bruttoudgifterne til folkeskolen pr. elev ligger Aalborg Kommune lavt, sammenlignet med nabokommunerne.

Elevtallet stiger svagt

I de kommende år forventes elevtallet at vokse lidt. Efter 2009 vil antallet af 7-16 årige dog stagnere – undtagen i de centrale bydele og i Vadum.

Fakta om skolevæsenet

Aalborg Kommunale Skolevæsen består bl.a. af 37 kommunale skoler med tilhørende skolefritidsordninger (DUS'er). Til skoleåret 2002-2003 er

der i alt indskrevet 16.557 elever på de 37 skoler (ca. 1.000 flere end forrige år). Heraf er 5.800 6-9 årige også indskrevet i DUS'erne. Dertil kommer 300 DUS-børn i specialgrupper og 400 i flygtningegrupper samt ca. 1.200 børn i alderen 10-14 år, der anvender en eller anden form for DUS II-tilbud.

Udover aktiviteter i forbindelse med folkeskolen, skolefritidsordningerne og ungdomsskolen tilbyder Den Musiske Skole undervisning i musik, drama og billedkunst på skolerne.

Af øvrige decentrale lokaliteter skal nævnes ungdomsskolens klubber og ungdomshuse, Pædagogisk Psykologisk Rådgivnings to distriktskontorer og Skoletjenestens fem arbejdende værksteder. Der er etableret to kommunale heldagsskoler med i alt 32 pladser for børn med særlige behov.

Byggeprojekter udskudt

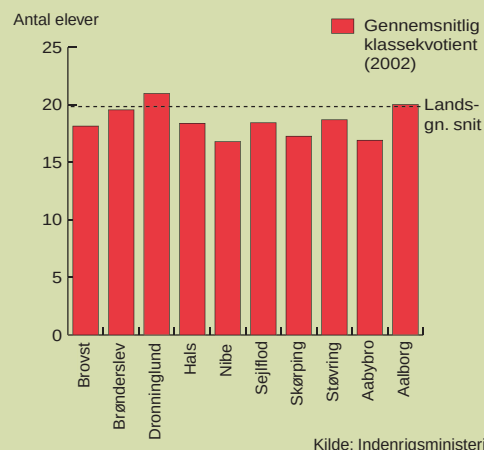
I år 2002 blev en stor del af de planlagte byggeprojekter udskudt. I 2003 er der planlagt udbygning og vedligeholdelse af yderligere et antal skoler og DUS' – ordninger, hvoraf nogle er større projekter, der er blevet igangsat tidligere og som fortsætter i 2003.

Flere steder er der planlagt udvidelsesprojekter, og der planlægges med en fortsat gennemførelse af den indvendige vedligeholdelse for samtlige skoler.

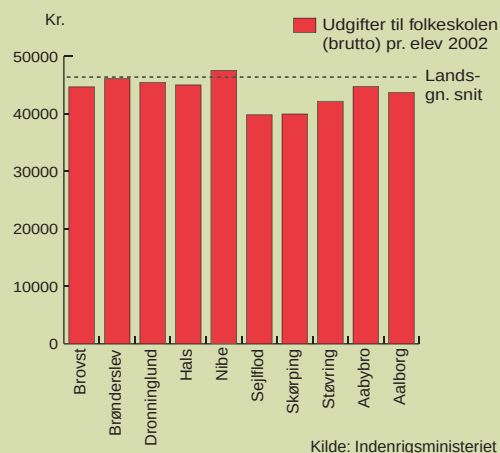
Social og sundhed

På social- og sundhedsområdet arbejdes der med kvalitetsudvikling gennem perspektivplaner og årsberetninger.

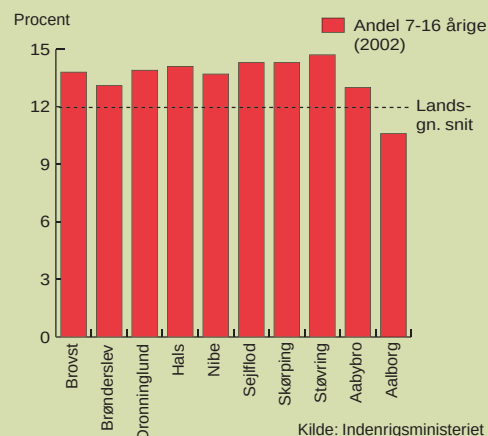
Gennemsnitlig klassekvotient i Aalborg Kommune og nabokommuner (2002)

Udgifter til folkeskolen (brutto) pr. elev i Aalborg Kommune og nabokommuner 2002

Andel 7-16 årige i Aalborg Kommune samt nabokommuner (2002)

Social- og Sundhedsforvaltningens mission er at skabe et godt hverdagsliv for Aalborgs borgere herunder at yde en særlig indsats for personer med svage forudsætninger og svære livsbetingelser.

Det er denne socialpolitiske opgave, som Social- og Sundhedsforvaltningen af kommunalpolitikkerne er sat til at løse. Opgaven er formuleret i nogle målsætninger, som tillige definerer de områder, som socialpolitikken favner over.

Disse målsætninger er:

- At sikre den enkelte borgers forsørgelsesgrundlag.
- At støtte den enkelte borger til selv at kunne forsørge sig og sin familie samt, hvor dette ikke er muligt, skabe et økonomisk sikkerhedsnet.
- At fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.
- At tilbyde pædagogiske, sociale og pasningsmæssige tilbud til børn.
- At føre tilsyn med børn og unges leveforhold samt tilbyde familieorienteret rådgivning.
- At tilbyde tandpleje til børn samt omsorgstændpleje til borgere i plejehjemsboliger o.lign.

Af målsætningerne fremgår, at Social- og Sundhedsforvaltningens indsats især er koncentreret om at integrere borgere på arbejdsmarkedet, at støtte op om og hjælpe familier med sociale problemer samt at tilbyde pasningstilbud til børn i førskolealderen.

Børn og unge

Børn og Unge-området omfatter bl.a. pasning og fritidstilbud, herunder pladsgarantier.

Mål for Børn og Unge-området

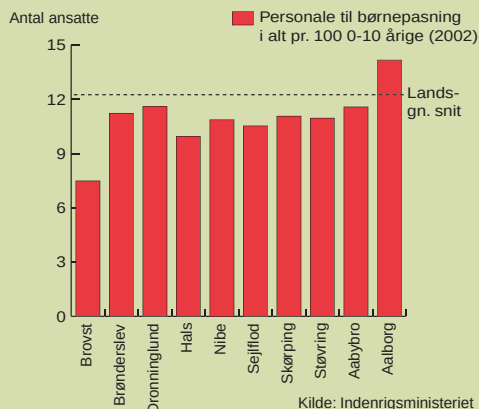
Aalborg Kommunes samlede indsats på Børn og Unge-området er en støtte til at sikre størst mulig livskvalitet for børn og unge i familierne. Set i forhold til den fysiske planlægning handler målene på Børn og Unge-området bl.a. om kvalitet og fleksibilitet i dagtilbud til børn, dvs.

- Pladsgaranti for de 0-5 årige og børn over 10 år med særlige behov
- Antallet af pladser justeres løbende i forhold til behovet

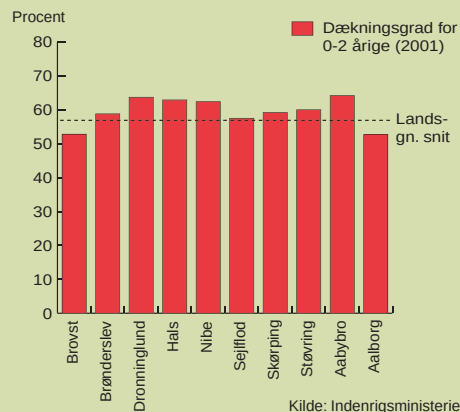
- Fleksible åbningstider som er tilpasset forældrenes behov, herunder, fx forskudt åbningstid, udvidet åbningstid samt nat- og weekend-åbne pladser
- Tilbud om allergivenlige dagplejehjem til børn, der har problemer med astma og allergi
- Allergivenlig børnehave
- Skov- og naturbørnehaver
- Institutioner for unge mødre hvor mor og barn er der sammen
- Gæstehuse i dagplejen

Der arbejdes videre med udviklingsgarantien om kvaliteten i dagtilbudene. Der er bl.a. fokus på eftersyn i dagplejen og institutionerne, forskellige pædagogiske udviklings-

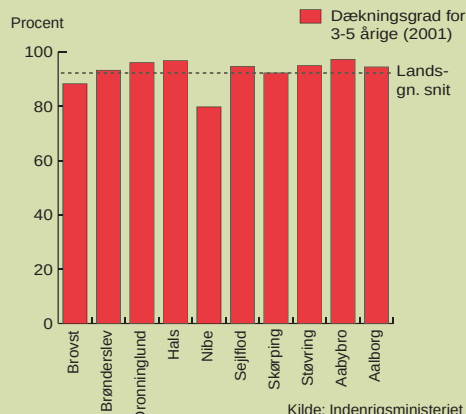
Personale til børnepasning i Aalborg Kommune og nabokommuner (2002)

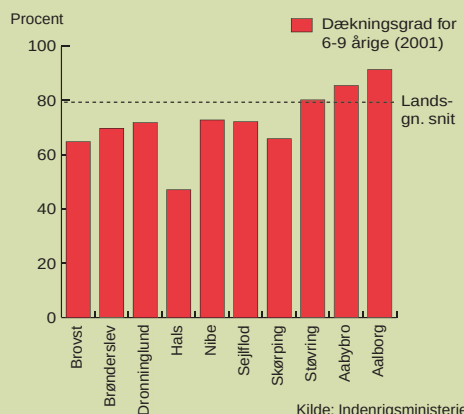
Dækningsgrad for 0-2 årige i Aalborg Kommune og nabokommuner (2001)

Dækningsgrad for 3-5 årige i Aalborg Kommune og nabokommuner (2001)

Dækningsgrad for 6-9 årige i Aalborg Kommune og nabokommuner (2001)

projekter – fx Marte Meo, Reggio Emilia og Varmekassen, efteruddannelse af medarbejderne m.v.

Serviceniveau ifht. nabokommunerne

Serviceniveauet ifht. børn og unge afspejles bl.a. i dækningsgraderne for børnepasning.

Data fra Indenrigsministeriet viser, at Aalborg Kommunes dækningsgrad ligger lidt lavere end såvel landsgennemsnit som nabokommuner, når det gælder pasning af helt små børn (0-2 år).

For de 3-5 årige ligger Aalborg Kommune over landsgennemsnittet og på niveau med nabokommunerne, mens dækningsgraden for 6-9 årige i Aalborg Kommune ligger langt over landsgennemsnittet og samtlige nabokommuner.

Opgørelser over pasningspersonale viser samtidig, at der i Aalborg Kommune er flere ansatte pr. 100 børn end i nabokommunerne. Det skyldes bl.a. at Aalborg som storby har et større antal to-kulturelle børn og et højt serviceniveau til børn med særlige behov.

Færre små børn, flere skolebørn og unge

Frem mod år 2015 vil der i de fleste områder blive færre 0-6 årige og lidt flere 7-16 årige. Der vil på sigt blive flere unge 17-24 årige efter et markant fald frem mod 2006.

På baggrund af bl.a. befolkningsprognoserne justerer vi pladsantallet i dagpleje og institutioner, samt ressourcerne i tandplejen.

Fakta om Børn og Ungeområdet

Pladsgarantien er opfyldt for de 0-2 årige og for de 3-5 årige.

Pladsgarantien betyder, at der kan anvises plads indenfor det distriktskontor-område, hvor man bor. De centrale byområder, som dækker Di-

striktsskontor Centrum, Øst, Vest og Nørresundby, ses under ét for de 0-2 årige, men det tilstræbes at barnet anvises plads så tæt på boligen som muligt.

Foruden daginstitutionerne findes der rundt om i kommunen omkring 50 forældre styrede legestuer for forældre og børn.

Børnene i aldersgruppen 0-2 år tilbydes plads i dagplejen, i en integreret institution eller i en af kommunens fem vuggestuer.

Pr. 1. okt. 2002 er der 802 dagplejere i kommunen, der tilsammen passer 2.939 børn. I de integrerede institutioner er der 276 pladser, i vuggestuerne 183 pladser.

Der ydes tilskud til forældreorlov eller til "frit valg" ordningen, som er en privat pasningsordning. Under "frit valg" ordningen passes i år over 200 børn mellem 0 og 2 år.

Til aldersgruppen 3-5 år tilbydes plads i børnehave eller integreret institution. I 2002 er der 5.379 3-5 års pladser i institutionerne.

Under "frit valg"-ordningen passes ca. 30 børn i alderen 3-5 år. Tilbudet gives indenfor det distriktskontor-område hvor man bor, og det tilstræbes at anvises en plads så tæt på boligen som muligt.

Der er p.t. 134 institutioner til de 3-5 årige, men pr. 1. juli 2003 nedlægges 9 institutioner.

Tandplejen tilbyder bl.a. pleje og behandling til de 0 - 17 årige. Der er indrettet klinikker på så godt som alle skoler med overbygning i kommunen.

Der er 12 familie- og fritidscentre fordelt i fem af kommunens seks socialdistrikter.

Fire af fritidscentrene har specialgrupper for handicappede børn og unge. Der er ca. 60 brugere fordelt på Fritidscenter Fri-Stedet, Vesterkæret, Højvang og Gl. Kongevej.

Hvad er?

Socialdistrikterne: Distriktskontorerne og beskæftigelsesafsnittene i socialdistrikterne tilbyder personlig rådgivning og vejledning til voksne over 25 år og familier.

Fritidscentre: Familie- og fritidscentre er et tilbud til 10-25 årige børn og unge, primært med særligt behov for støtte.

"Frit valg"-ordningen: Frit Valg ordningen er et tilbud til forældre om tilskud til privat pasning af børn i alderen 0-5 år.

Integreret institution: For børn i alderen 0-5 år

Børnehave: For børn i alderen 3-5 år

Vuggestue: For børn i alderen 0-2 år

Dagpleje: For børn i alderen 0-2 år

Herudover er der et aftentilbud i et af centrene, som ca. 70 unge med handicap bruger.

Renoveringer i de kommende år

Der er i 2002 gennemført renoveringer af tre nedslidte institutioner. I forbindelse med renoveringerne er det målet at få skabt 3,8 m² friareal pr. barn.

I de kommende år er der flg. aktiviteter på programmet:

- Gennem renoveringsprojektet vil flere institutioners bygningsmæssige forhold blive forbedret
- I budgettet for 2003 er det besluttet at merindskrive 5% flere børn i de eksisterende institutioner.
- På grund af faldende børnetal nedlægges 112 børnehavepladser i 2003. I de følgende tre år nedlægges yderligere 57 børnehavepladser
- På grund af færre 0-2 årige nedlægges 31 pladser i 2003. I de følgende tre år nedlægges 96 pladser

Voksne

Aalborg Kommunes indsats på voksenområdet retter sig specielt mod de, der har behov for hjælp og rådgivning i forhold til arbejde, uddannelse, økonomi, helbredsmæssige, sociale eller personlige problemer. Det kan være i form af råd eller vejledning, der hurtigt sætter den enkelte i stand til selv at komme videre. Det kan også være i form af forsørgelse på kontanthjælp eller sygedagpenge for personer, der på grund af ledighed eller sygdom midlertidigt er uden for arbejdsmarkedet. Endelig kan det være i form af tilbud til de, der ikke kan vende tilbage til arbejdsmarkedet på normale vilkår.

Nye initiativer på voksenområdet

Senest er der med førtidspensionsreformen, "Flere i arbejde" og den ny integrationslov kommet en række nye rammer for indsatsen på voksenområdet.

I forhold til arbejdsmarkedsområdet arbejdes med at realisere de mål, der er sat i "Lokal politik og handlingsplan for det rummelige arbejdsmarked for Aalborg Kommune."

Indsatsen for kommunens svageste grupper udmøntes medio 2003 i en samlet plan for udstødteområdet for årene 2003-2006.

På integrationsområdet er en ny integrationspolitik under udarbejdelse.

Generelt arbejdes der i hele Social- og Sundhedsforvaltningen med at udvikle et nyt værdigrundlag som basis for arbejdet. Dette vil være færdigt i efteråret 2003. Derudover er der påbegyndt en systematisk mål- og kvalitetsstyring i forhold til forvaltningens kerneområder.

Mål på voksenområdet

Alle kan få behov for hjælp til at komme videre i en vanskelig situation. Social- og Sundhedsforvaltningens mål er at yde en kvalificeret og professionel hjælp til den enkelte med det udgangspunkt at sætte vedkommende i stand til selv at løse sine problemer.

Det at have et job er for de fleste en vigtig del af voksenlivet. Derfor er det vigtigt, at alle borgere i Aalborg får mulighed for at bidrage til byens udvikling gennem et tilhørsforhold til arbejdsmarkedet. Det er en opgave, der kun kan løses i et tæt samarbejde med byens virksomheder.

Med til at bo i en god by hører, at der bliver taget hånd om de svageste grupper.

Konkret er målene

- gennem kommunens 6 distriktskontorer, Ungdomsvejledningen og Flygtningerådgivningen at kunne give borgerne råd og vejledning om personlige, sociale og erhvervmæssige forhold
- udbygge samarbejdet med arbejdsgiverne og de ansatte for at gøre arbejdsmarkedet mere rummeligt
- i samarbejde med bl.a. arbejdsgiverne og de ansatte at forebygge, at borgere falder ud af arbejdsmar-

kedet på grund af sygdom, nedsat arbejdsevne eller sociale problemer.

- gennem en målrettet, varieret og kvalificeret indsats at skaffe fodfæste på arbejdsmarkedet for personer med manglende erhvervs erfaring, lang tids ledighed, sociale problemer, nedsat arbejdsevne eller anden etnisk baggrund
- at nedbringe antallet af kontanthjælpsmodtagere og holde sygedagpengeudgifterne i ro
- at hjælpe socialt udstødte mennesker til et værdigt liv

Nye planer for et rummeligt arbejdsmarked

I samarbejde med arbejdsmarkedets parter er der udarbejdet en "Lokal politik og handlingsplan for det rummelige arbejdsmarked", der blev vedtaget af Byrådet i februar 2002, og som løber i to år.

Herudover er som tidligere nævnt en ny integrationspolitik og en plan for udstødteområdet under udarbejdelse.

Udfordringer på arbejdsmarkedet

De seneste år har ledigheden i Aalborg Kommune generelt været faldende. Dette har dog ikke ført til, at antallet af personer på kontanthjælp er faldet. Det er dog i modsætning til de andre større byer i landet lykkedes at holde antallet nogenlunde stabilt, og der er en mindre andel af borgerne på langvarig kontanthjælp end i andre byer. Målet er fremover at få knækket kurven, og reduceret antallet på kontanthjælp.

Samtidig opleves en vækst i antallet af borgere på sygedagpenge. En tendens, der er landsdækkende, men som er meget bekymrende og en voldsom belastning for hele kommunens økonomi. Målet er for 2003 at

udgå yderligere stigninger i sygedagpengeudgifterne.

Der er mange flygtninge på kontanthjælp i Aalborg Kommune, og antallet har været stigende. Mange kommer fra kulturer, der er meget anderledes end den danske. Derfor er der ofte en stor opgave i at integrere flygtningene kulturelt, uddannelses- og arbejdsmæssigt. Aalborg Kommune er godt på vej i bestræbelserne på at gøre flygtninge og indvandrere selvforsørgende. Således er 55% af alle flygtninge ankommet i første kvartal 1999 nu selvforsørgende. Målet er fortsat at få flere flygtninge i gang med arbejde eller uddannelse. Derudover er målet at udvikle nye indsatser for de, der er kørt fast i offentlig forsørgelse, eller hvor vejen til arbejdsmarkedet er lang.

Generelt er der fokus på at løse de ovennævnte arbejdsmarkedsmæssige og sociale problemer i et større samarbejde med virksomhederne i Aalborg Kommune. Derfor er der oprettet en særlig virksomhedsservice. Denne fungerer som virksomheder-nes indgang til informationer og hjælp i forhold til det rummelige arbejdsmarked, ansættelse af ledige og hjælp til at støtte f.eks. langtidssygemeldte medarbejdere. I samarbejde

med forskellige virksomheder er der udviklet særlige brancherettede forløb, der kan uddanne kontanthjælpsmodtagere til job inden for brancher, hvor der er stor efterspørgsel på arbejdskraft. Generelt bruges praktik og virksomhedsoptræning mere og mere som led i kommunens indsats.

Mere helhed og sammenhæng i indsatsen

Fra 2002 og fremadrettet arbejdes der for at skabe mere helhed og sammenhæng i indsatsen. Det betyder bl.a.

- at distriktskontoropdelingen er blevet ændret, idet de tidligere tre distrikter nord for Limfjorden nu er samlet i et distrikt – Distrikt Nord
- at sammenhængen mellem rådgivningen af ledige på kontanthjælp og den virksomhedsopsøgende indsats er blevet styrket ved at oprettelse 6 beskæftigelsesafsnit, et i hvert social distrikt.
- at der er indført en ny struktur og metode i projekterne på arbejdsmarkedsområdet, hvor man lægger større vægt på, at deltagerne selv er motiverede for at opnå selvforsørgelse, øget samarbejde med private virksomheder

samt mere målrettede og tidsafgrænsede forløb.

- at arbejdsmarkedsindsatsen for flygtninge er blevet samlet i Integrationscenteret.
- at der efter en evaluering af Integrationsområdet arbejdes videre med en ny integrationspolitik med henblik på bl.a. at skabe mere sammenhæng i indsatsen og flytte de grupper, der er kørt fast i offentlig forsørgelse til et aktivt arbejdsliv.

Ældre og handicappede

Brugerne af ældre-handicapsektoren er ældre, fysisk handicappede, udviklingshæmmede og sindslidende over 18 år.

Organisatorisk er Ældre- og Handicapforvaltningen opdelt i 13 geografiske lokalområder samt to centre - „Center for Sindslidende“ og „Specialcentret for Voksne“.

Aalborg Kommune opfører boliger for ældre og handicappede, der har et plejebæhov, og som visiteres til boligerne af lokalområderne. Disse boliger er plejehjemsboliger, ældreboliger med og uden kald samt særlige boliger for sindslidende, udviklingshæmmede, fysisk handicappede, døv eller senhjerneskadede.

Der arbejdes også med at sikre at der til stadighed etableres almene/private boliger, der er tilgængelige for alle befolkningsgrupper, herunder mere selvhjulpne ældre og yngre med handicap. Boligerne søges tilvejebragt ved indgåelse af aftaler om fortrinsret med boligorganisationerne.

Handicappede skal sikres samme ret og mulighed som andre for adgang til såvel offentlige som private bygninger og anlæg. Det er derfor vigtigt, at kravene om tilgængelighed til stadighed overholdes.

Mål for ældre- og handicapsektoren

- Aalborg Kommune tilstræber at plejehjemsboliger placeres i bydels- og distriktscentre, afstemt med lokalområdernes behov og muligheder. Placering i lokalcentrene overvejes i forhold til lokalområdernes samlede kapacitet og behov.
- Ældreboliger med kald placeres i alle bykategorier, dog normalt ikke i landsbyer. Om muligt placeres ældreboliger med kald ved aktivitetscentre og plejehjemsboliger. Placering i lokalcentrene overvejes i forhold til lokalområdernes samlede kapacitet og behov.
- Placering af ældreboliger uden kald vurderes i den enkelte sag. Denne boligtype er ofte ombyggede boliger som enten ikke helt opfylder krav til tilgængelighed eller boliger placeret i yderområderne. Der installeres normalt kald efter behov.
- Boliger til yngre med handicap skal placeres centralt, således at der er let adgang til kollektiv trafik, indkøb, posthus, bank m.v. Placeringen sker efter brugernes særlige behov.

Der kan anvises bolig indenfor tre måneder til brugere, der ikke har særlige ønsker om boligens placering.

Ved akut behov kan der tilbydes en bolig fra dag til dag.

For øjeblikket er der plejehjemsboliger, ældreboliger med og uden kald, særlige boliger til ældre og yngre med handicap m.fl., til ca. 10% af kommunens pensionister.

I sektorens mål og rammer indgår desuden:

- at yde rådgivning og vejledning til yngre med handicap og ældre.
- at give bistand/pleje til 4.330 brugere.
- at yde praktisk bistand til 4.440 brugere.
- at give hjemmesygepleje til 5.250 brugere.
- at give tilbud om aktivitet til mere end 8.300 brugere.
- at give tilbud om madservice til 3.000 brugere dagligt.
- at give tilbud om optræning.
- at indfri boliggarantien til brugere, der har behov for plejehjemsboliger og ældreboliger med kald.
- at give bo-, støtte-, og aktivitetstilbud til yngre med handicap, f.eks. sindslidende, udviklingshæmmede og yngre med fysiske handicap.

Hvert lokalområde skal tilbyde de fysiske faciliteter der er behov for fx.:

- Plejehjemsboliger, bl.a. bo-enheder for demente.
- Ældreboliger med kald.
- Aktivitetscenter.
- Café.

Serviceniveau ifht. nabokommunerne

På ældreområdet viser opgørelser over tildelte timer hjemmehjælp pr. modtager, at Aalborg Kommune ligger over landsgennemsnittet, og er godt med ifht. nabokommunerne.

I forhold til nabokommunerne ligger Aalborg Kommune højere på ældreområdet i udgifter pr. person over 67 år. Sammenligner man derimod med de andre store kommuner, ligger Aalborg midt i feltet.

Antallet af ældre stiger kraftigt

Frem mod år 2015 vil der blive mange flere ældre (67-79 årige) – undtagen i de centrale bydele. Samtidig vil der være lidt færre gamle (80-99 årige).

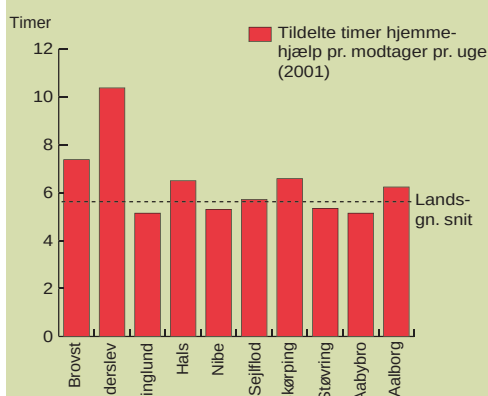
I oplandsbyerne vil der blive mange flere og i storbyen tilsvarende færre borgere over 80 år.

Fakta om ældrehandicapsektoren

Aalborg Kommune havde pr. 1. oktober 2002:

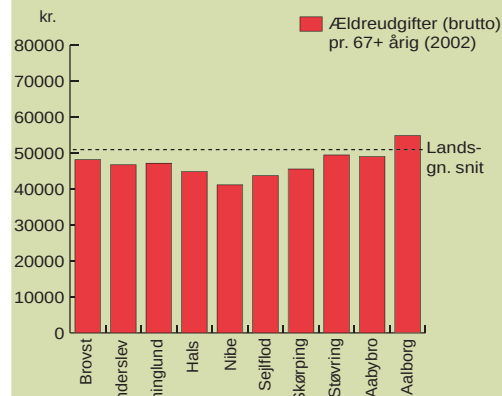
- 1.282 plejehjemsboliger, herunder boenheder for demente, akutpladser og midlertidige pladser.
- 1.353 ældreboliger med kald.

Tildelte timer hjemmehjælp pr. modtager pr. uge i Aalborg Kommune samt nabokommuner (2001)

Kilde: Indenrigsministeriet

Ældreudgifter (brutto) pr. 67+ årige i Aalborg Kommune og nabokommuner (2002)

Kilde: Indenrigsministeriet

- 266 ældreboliger uden kald.
- 79 boliger for sindslidende.
- 198 boliger for udviklingshæmmede, fysisk handicappede, døve eller senhjerneskadede.
- 37 aktivitetscentre.

I 2002 blev 119 nye eller ombyggede boliger taget i brug. Der blev påbegyndt 216 boliger, hvoraf 119 nye.

Dertil kommer en del andre projekter med forventet byggestart i 2003:

- 24 plejehjemsboliger på Thulebakken.
- 48 plejehjemsboliger på Forchhammersvej.
- 49 plejehjemsboliger ved Lise-lund.
- 43 plejehjemsboliger ved Otiumgaarden.

I alt 164 boliger hvoraf tilvæksten er på 82 boliger.

For tiden indføres Frit Valg i forbindelse med praktisk bistand (rengøring og tøjvask) samt pleje- og madservice for borgere uden for plejehjem. Der er også indført Frit Valg for valg af plejehjem.

De private pensionsordninger forventes at få stadig større betydning for boligvalg og allerede nu opleves stigende og varierede behov på boligområdet.

Flere ældre- og handicapfaciliter

I den kommende planperiode er der planlagt:

- 36 nye plejehjemsboliger på Bautastenen i Svenstrup.
- 5 nye plejehjemsboliger på Lundbyecenteret og ombygning af fællesareal.
- 9 nye plejehjemsboliger på Aagården og ombygning af fællesareal.

Hvad er?

Ældreboliger: Er en samlet definition for plejehjemsboliger, ældreboliger med og uden kald samt særlige boliger for yngre med handicap. Kommunen tilbyder også aflastningspladser uden visitation, selvindskrivningspladser samt midlertidige plejehjemsboliger for udstødte. Endelig tilbydes ophold på hospice for alvorligt syge og døende personer.

Ældreegnede boliger: Er en betegnelse for almindelige boliger, som opfylder minimumskrav til boligernes tilgængelighed. Boligerne opfylder ikke kommunens handicapkrav. Denne boligtype opføres normalt ikke af kommunen, men kan både være ejer- og lejerboliger opført som privat byggeri, støttede familieboliger, andelsboliger eller andet.

- 32 nye plejehjemspladser i Lervarefabrikken i Nr. Uttrup.
- 12 nye plejehjemsboliger i Sulsted/Vodskov.
- Ombygning af fællesarealer på Plejehjemmet Vestergaarden.
- 10 boliger til senhjerneskadede og 8 boliger til moderat senhjerneskadede.
- 92 unavngivne boliger.

De nøgletal, der er angivet i redøgørelsen, giver et billede af Aalborg Kommunes aktivitets- og serviceniveau i forhold til andre kommuners. Man skal dog være opmærksom på, at de anførte udgifter ikke altid udtrykker de kommunale nettoudgifter.

Fritid og kultur

Formålet med den kommunale indsats på fritidsområdet er drift af fritidsfaciliteter, støtte til fritidsaktiviteter og fritidsundervisning i henhold til Folkeoplysningsloven, støtte til daghøjskoler samt øvrige fritidsforanstaltninger.

På kulturområdet åbner Teaterloven, Musikloven, Lov om zoologiske haver og en række andre love muligheder for, at kommunen kan forestå eller yde tilskud til kulturel virksomhed med eller uden statstilskud.

Mål for fritidssektoren

- at børn, unge og voksne gives et så bredt tilbud som muligt i alle områder af kommunen
- at stille fysiske rammer til rådighed
- at fastholde en tidssvarende standard i de kommunale faciliteter og medvirke til at eksisterende og nye faciliteter udnyttes så effektivt som muligt
- at eliten sammen med bredden gives mulighed for at benytte eksisterende faciliteter og i et samarbejde med Team Danmark at indgå i prioriteringen og ønsker om investeringer i kommende idrætsfaciliteter
- at medvirke til markedsføring af Aalborg bl.a. ved at tiltrække større nationale og internationale arrangementer herunder sikre de nødvendige idrætsfaciliteter med publikumsfaciliteter

Mål for kultursektoren

Her er det overordnede mål, at alle borgere i Aalborg Kommune skal have mulighed for aktiv deltagelse i byens og lokalområdernes kulturliv. Den kommunale kulturpolitik skal sikre

- grundlaget for en mangfoldighed af oplevelser

- et levende, udfordrende og kreativt kulturmiljø
- optimale rammer for dette kulturmiljøes udvikling

I kulturpolitikken fremhæves kvaliteten af byens rum, som en afgørende forudsætning for det kulturelle liv.

Det er væsentligt, at byens kulturhistoriske og kulturelle tilbud, samlingssteder og institutioner tænkes sammen med byen.

Andre kulturaktiviteter, typisk borgernes egne lokale aktiviteter, skal placeres decentralt i kommunen.

Vi forventer i de kommende år at synliggøre kulturen yderligere i bybilledet.

Mål for bibliotekssektoren

- at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer til rådighed såsom musikbærende materialer og elektroniske informationsressourcer, herunder Internet og multimedier
- Folkebibliotekerne formidler kommunal og statslig information og information om samfundsforhold i øvrigt.
- at alle Aalborg Kommunes borgere skal have et lige kvalificeret bibliotekstilbud, hvad enten man benytter sig af hovedbiblioteket, et lokalbibliotek eller en af bogbusserne.

Serviceniveau ifht. nabokommunerne

På serviceområderne kultur, sport og fritid bruger Aalborg markant flere penge pr. indbygger end nabokommunerne.

En af årsagerne er formentlig, at nabokommunerne i et vist omfang trækker på kulturtilbud, biblioteks- og idrætsfaciliteter mv. i Aalborg Kommune.

Analysearbejde vedr. bibliotekerne

På biblioteksområdet igangsættes en analyse med henblik på at udarbejde forslag til, hvordan man, indenfor de givne økonomiske rammer, kan optimere bibliotekstilbudene i Aalborg kommune.

Fakta om fritid og kultur

Foruden ca. 500 foreninger, inkl. etniske foreninger, aftenskoler, daghøjskoler og organisationer administreres en række udendørs idrætsanlæg. Bl.a. 55 idræts- og svømmehaller, flere end 100 klubhuse og lokaler til foreningsvirksomhed, 180 fodboldbaner og mere end 50 tennisbaner, motorbane, atletikstadion, rugbystadion, skydeanlæg, og mobil skøjtebane mv.

Der er ca. 70.000 foreningsmedlemmer, heraf ca. 35.000 under 25 år. Mange benytter også idrætsfaciliteterne uden at være medlem af en forening. Ca. 30.000 personer deltager i aftenskolernes undervisnings-tilbud. Derudover er der ca. 17.000 der deltager i foredrag.

På kulturområdet er det institutioner som Nordjyllands Kunstmuseum, Aalborg Historiske Museum, Aalborg Symfoniorkester, Aalborg ZOO, Huset Hasserisgade, teatrene, de rytmiske spillesteder og karnevalet, der præger billedet. Det kommunale engagement omfatter primært tilskud til de store institutioner, til musiske arrangementer og til øvrige kulturelle aktiviteter.

Grand er nu etableret som kultur- og foreningshus og et nyt center er skabt i området Skydebanevej. Det statslige civilforsvars lokaler på Skydebanevej er blevet indrettet til kulturelle og folkeoplysende formål med bl.a. Aalborg Kunstnerværksted, det tidligere Kildevæld. Endvidere er der i samme område åbnet et Forsvars- og Ganisonsmuseum.

Foruden hovedbiblioteket er der 14 lokalbiblioteker, og områder med større afstand til faste biblioteker betjenes af tre bogbusser. Alle bibliotekseggede medier findes på alle udlånssteder. Internettet kan benyttes på såvel hovedbiblioteket, samtlige lokalbiblioteker som i alle bogbusser.

Bibliotekerne stiller også video-grammer til rådighed og varetager en bred informationsformidling.

Hovedbiblioteket i Medborgerhuset servicerer mod betaling også erhvervslivet med udvidet informationsservice og er desuden udpeget som EU INFO POINT og forbrugerinfopunkt.

Friluftslivet er med til at skabe rammen for det gode liv.

Gennem de sidste år har der fra forskningsside været peget på, at rekreative arealer har en afgørende betydning for hvordan mennesker tilegner sig viden og adfærd, for social kompetence.

Bevægelse er en forudsætning for sundhed, trivsel og indlæring. Forskningen påviser at børn med et manglende eller ringe adgang til gode nærrekreative arealer som voksne ikke vil bruge rekreative arealer ret meget.

Derfor spiller udviklingen af de rekreative kvaliteter også en stor rolle i kommunens udvikling.

Store forventninger til Musikkens Hus

Der er store forventninger til at der med realiseringen af planerne om Musikkens Hus på havnefronten, vil blive skabt et kulturelt vækstcenter med lokalt, regionalt og internationalt potentiale.

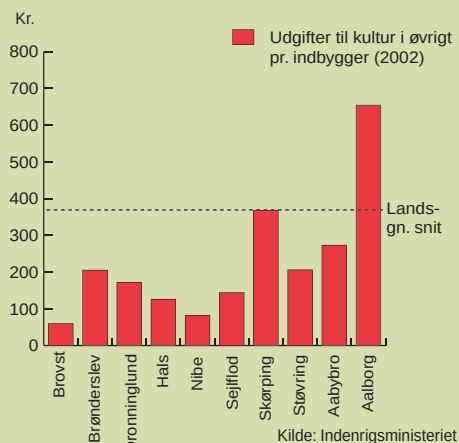
I de kommende år vil indsatsen dreje sig om følgende væsentlige aktiviteter:

- Etablering af Musikkens Hus.
- Den regionale kulturaftale i samarbejde med Nordjyllands Amt, Kul-

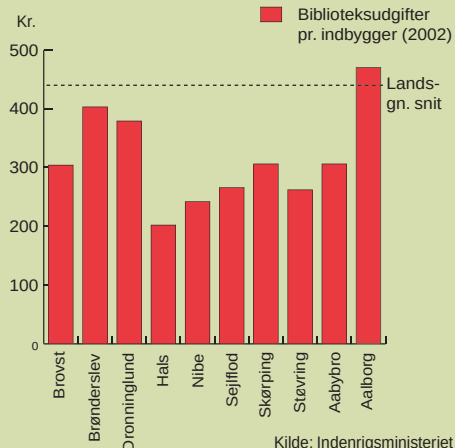
turministeriet og 13 andre nordjyske kommuner.

- Vedligeholdelse/udvikling af anlæg i Aalborg ZOO og Nordjyllands Kunstmuseum
- Ekstraordinære udvidelser/forbedringer af fritidsbygninger.
- Udenomsarealer/parkering ved Gigantium.
- Færdiggørelse af den grønne helhedsplan for Stadionområdet.
- Indvendig vedligeholdelse af idræts- og svømmehaller
- Revision af fritidspolitiske retningslinier

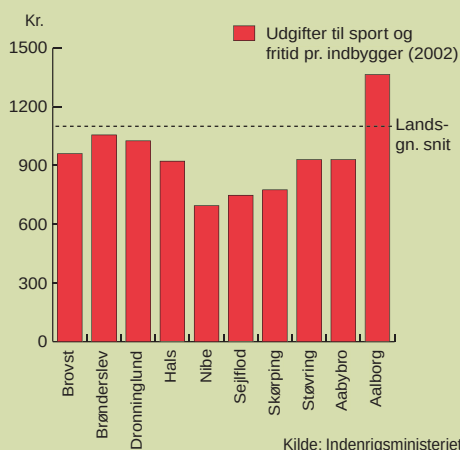
Udgifter til kultur i øvrigt pr. indbygger i Aalborg Kommune samt nabokommuner (2002)

Biblioteksudgifter pr. indbygger i Aalborg Kommune samt nabokommuner (2002)

Udgifter til sport og fritid pr. indbygger i Aalborg Kommune samt nabokommuner (2002)

Byudvikling med dynamik og kvalitet

Byudvikling - et hovedtema

Byudvikling er et hovedtema i Plan- & Bæredygtighedsstrategi 2003.

Under overskriften "Byudvikling med dynamik og kvalitet" fremlægger byrådet sin strategi for Aalborgs byudvikling.

Såvel internt i kommunen som i forhold til amtets byvækstplanlægning og infrastrukturplanlægningen er der behov for en overordnet plan for byens og kommunens fysiske udvikling, omdannelse og fornyelse.

Byvision og mål

Den byvision, der præsenteres i Plan- & Bæredygtighedsstrategi 2003, lægger op til at forfølge en bypolitik med to hovedspor:

- Vækstsporet, hvor der fokuseres på omstilling fra traditionel industriby til videnbaseret bysamfund
- Servicesporet, eller det bolig-sociale spor, hvor byrådet påtager sig det overordnede, sociale ansvar.

Bypolitikken realiseres bl.a. gennem arealudlæg til byggeri. Hvor meget areal vi har behov for afhænger af mål for byens udvikling, af fremtidens byfunktioner og deres krav til byens udformning og indretning. Kvantitet kan beregnes, men skal afstemmes med indhold og kvalitet.

Byudviklingen er desuden underlagt en række regionale bindinger, som fremgår af regionplanen.

Det har været nødvendigt indledningsvis at gøre antagelser om byudviklingsmulighederne også efter kommuneplanperioden 2003-2015. Infrastrukturplanlægningen bygger bl.a. på modeller for den langsigtede byudvikling og det samme gør den regionale byvækstplanlægning. I Plan- & Bæredygtighedsstrategi 2003 er fokus imidlertid på de nærmeste 4 og 12 år.

Arealbehov til boliger

Skønnet over fremtidens behov for areal til boligbyggeri bygger på forventninger om boligernes antal og

sammensætning. Det er de arealmæssige konsekvenser af en valgt og forventet fremtidig boligstruktur. Befolkningsudviklingen og samfundsudviklingen i øvrigt peger i retning af flexible boliger, færre familieboliger, flere boliger for enlige og byområder med identitet og kvalitet.

Boligprogrammet eller -prognosen disponerer arealer for årene frem til 2015. Visse steder rækker rummeligheden på de planlagte arealer længere frem end 2015, men andre steder disponeres der over endnu ikke planlagte arealer.

Fremtidig boligtilvækst – hvor mange boliger, hvor?

Boligprogrammet rækker løbende 12-14 år frem. Programmet fastlægger boligudbygningen, boligbyggeriets sammensætning og lokalisering, og ændres gennem kommuneplanen.

Sammenhængen mellem boligprogram og fysisk planlægning kommer bl.a. til udtryk i at lokalplaner og løbende kommuneplanændringer til

RUBIN-projektet

Nordjyllands Amt har igangsat et projekt for "Regional Udvikling af By og Infrastruktur i Nordjyllands Amt" (RUBIN). Her lægges der, på baggrund af analyser, op til en debat om Nordjyllands fremtid, og projektet vil bl.a. forholde sig til Nordjyllands rolle og vilkår i forhold til landets øvrige regioner, herunder landsdelscentrets betingelser for at spille med i den nationale og internationale udvikling.

RUBIN-projektet skal munde ud i et regionplantillæg for den fremtidige regionale by- og infrastruktur i Nordjylland, med konkret udpegning af regionale byvækstområder, bl.a. i Aalborg Kommune.

Baggrunden er et statsligt mål om, at amterne i højere grad tager ansvaret for at udpege hensigtsmæssige

modeller og lokaliteter for den fremtidige byvækst, således at denne er koordineret med udbygningen af infrastruktur. Nordjyllands Amt skal senest i 2004 gennemføre regionplanlægning for dette område.

Den nuværende regionale anvisning på lokaliseringen af byvækstinvesteringer, angiver principper for de enkelte kommuners planlægning, ud fra et overordnet princip om en forholdsvis ligelig fordeling mellem amtets 15 egnscenterbyer, som "selvbærende enheder" med en balance mellem boliger og arbejdssteder. Dette bymønster er under pres af øget mobilitet og ønsker om i højere grad at profilere egnsvis styrker og indgå i en arbejdsdeling med Aalborg-området.

RUBIN-projektets hovedfaser:

- 1: Udviklingsanalyse (historik, SWOT-analyse og fremskrivninger).

- 2: Udarbejdelse af scenarier incl. overordnede arealangivelser som oplæg til 1. offentlighedsfase (debatoplæg)
- 3: Afholdelse af 1. offentlighedsfase (efterår 2003)
- 4: Udarbejdelse af forslag til regionplantillæg med bystruktur og regionale byvækstområder
- 5: Afholdelse af 2. offentlighedsfase
- 6: Vedtagelse af regionplantillæg

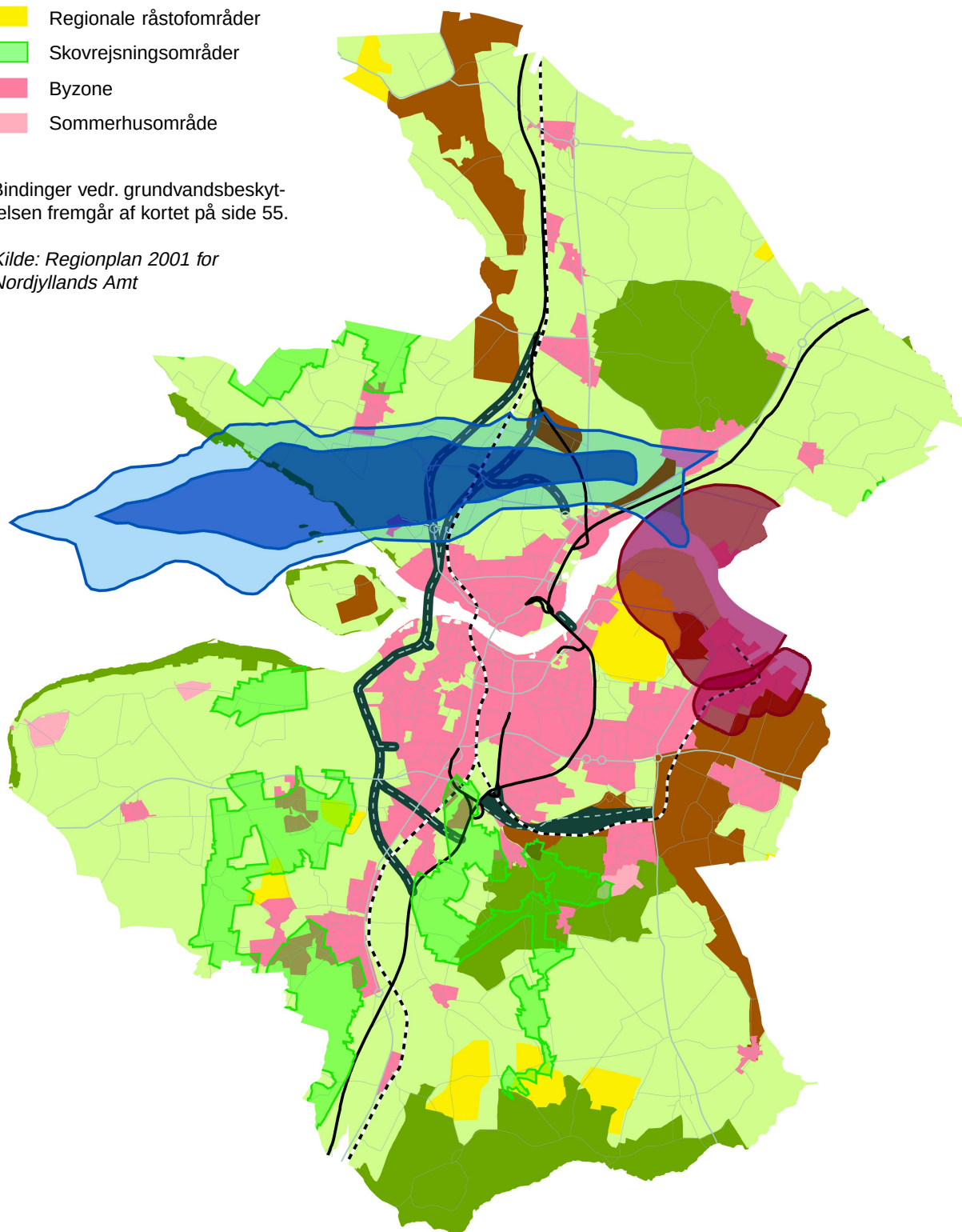
Offentliggørelse af debatoplægget er udsat i forhold til den oprindelige tidsplan, der opererede med offentliggørelse samtidig med VVM-redegørelse for 3. Limfjordsforbindelse og Aalborgs Plan- & Bæredygtighedsstrategi.

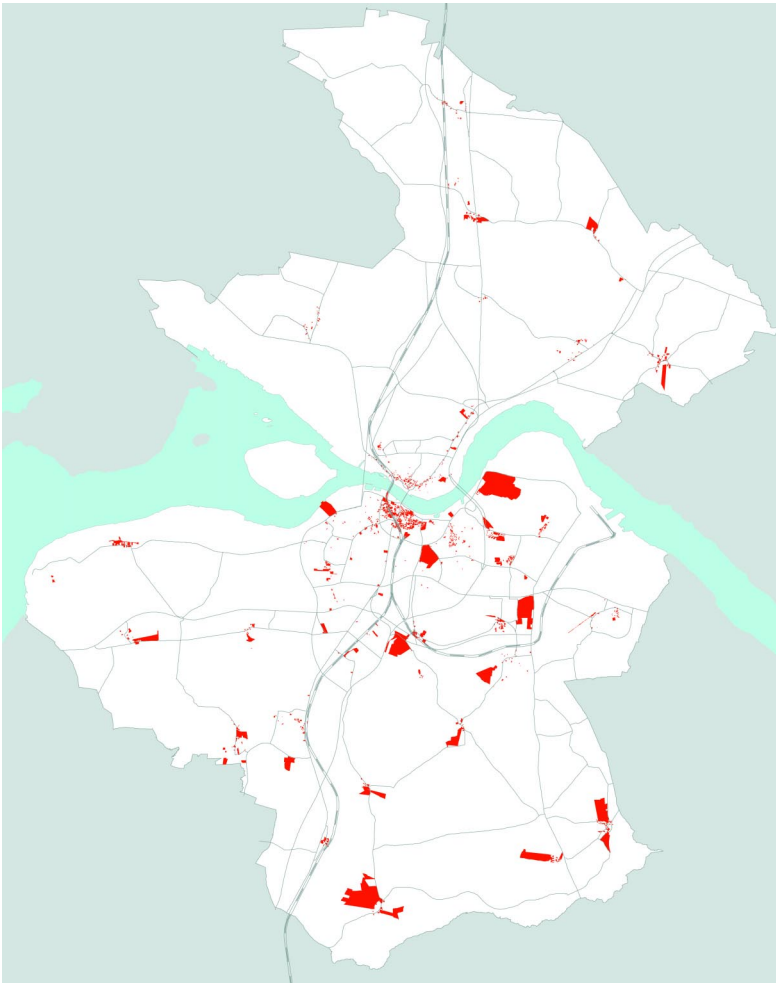
Regionale bindinger for byudviklingen

- Konsekvenszoner - Aalborg Lufthavn
- Konsekvenszoner - Vendsysselværket mv.
- Planlægningszoner for større vejanlæg
- Regionale naturområder
- Regionale jordbrugsområder
- Regionale råstofområder
- Skovrejsningsområder
- Byzone
- Sommerhusområde

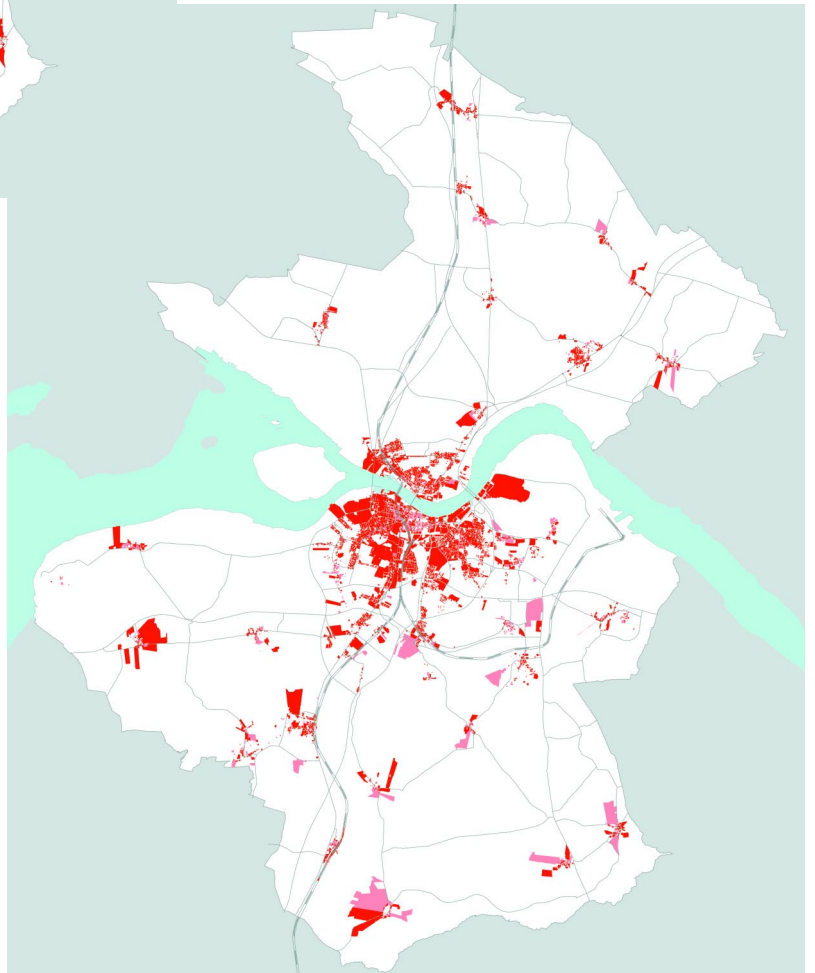
Bindinger vedr. grundvandsbeskyttelsen fremgår af kortet på side 55.

Kilde: Regionplan 2001 for Nordjyllands Amt

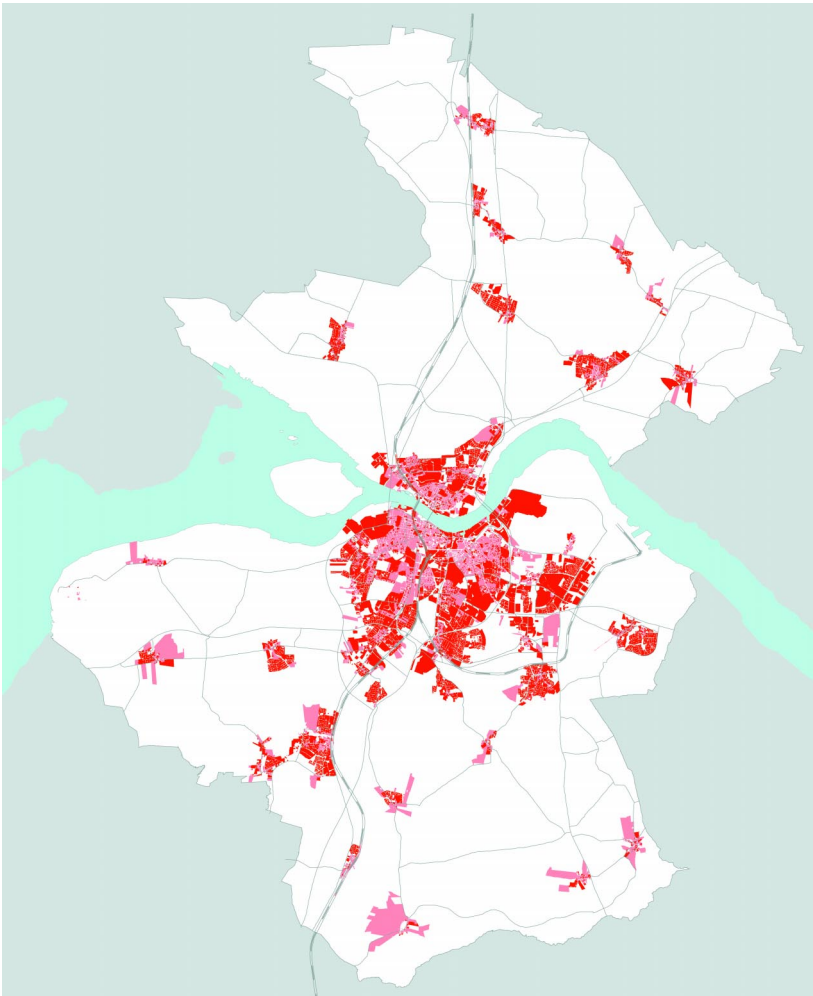

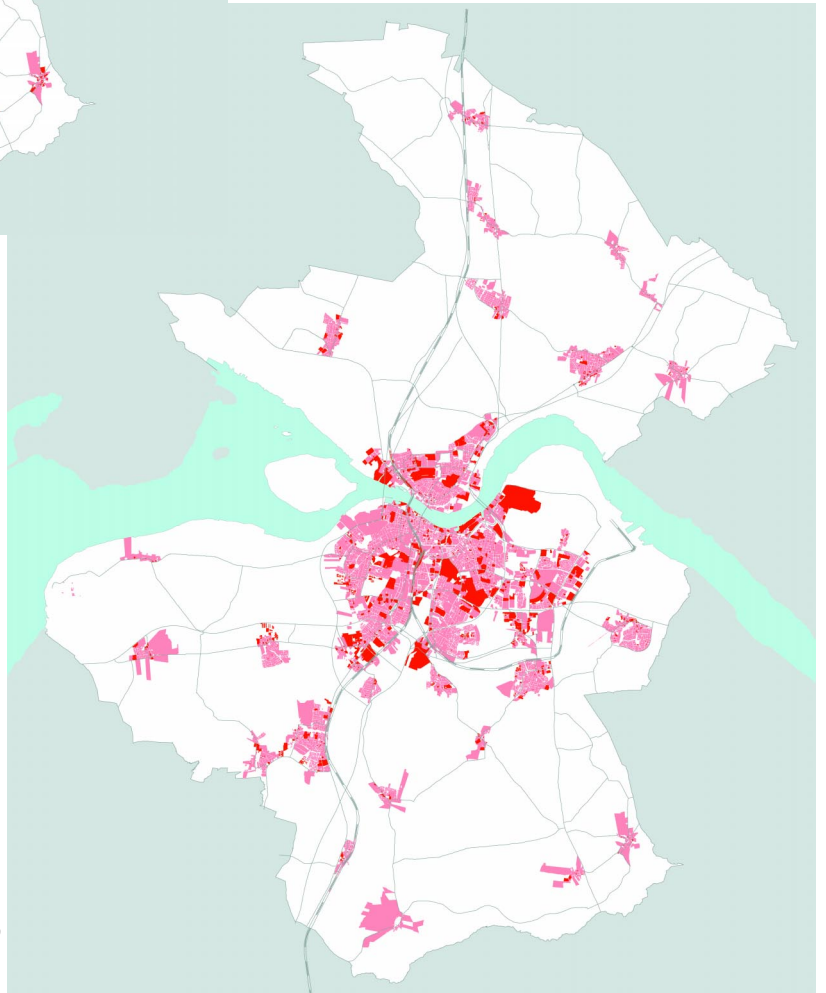
Byerne i Aalborg Kommune 1900
Kortet viser ejendomme bebygget
før 1901

Byerne i Aalborg Kommune 1960
Den lyse farve angiver ejendomme
bebygget før 1901
Den mørke farve angiver ejendomme
bebygget 1901-1960

Byerne i Aalborg Kommune 1990
 Den lyse farve angiver ejendomme
 bebygget før 1961
 Den mørke farve angiver ejendomme
 bebygget 1961-1990

Byerne i Aalborg Kommune 2003
 Den lyse farve angiver ejendomme
 bebygget før 1991
 Den mørke farve angiver ejendomme
 bebygget 1991 og senere

dels udarbejdes for at opfylde programmet.

Boligprogrammet har i en årrække disponeret med et årligt boligbyggeri på 500. Dette bør imidlertid sammenholdes med et faktisk gennemsnit på 392 siden 1996. Med Plan- og Bæredygtighedsstrategien foreslås det at disponere efter 480 boliger om året i perioden 2003-2015.

Aalborg Kommunes befolkningsprognose, som bl.a. bygger på boligprogrammet, viser, at indbyggertallet vil være 171.000 indbyggere i 2015.

Fremskrives alene det nuværende befolkningstal som følge af den demografiske udvikling har Danmarks

Statistik beregnet, at indbyggertallet blot vil stige til 164.916.

Det vil således kun kræve et nybyggeri på godt 250 boliger om året at dække behovet for nye boliger som følge af den demografiske udvikling.

Aalborg Kommunes boligprogram dækker med 480 boliger om året således både behovene som følge af den demografiske udvikling, og et ønske om at sikre muligheder for at tiltrække nye borgere til kommunen.

Meget byggeri i nabokommunerne

Aalborg Kommune er præget af, at der op igennem 1990'erne er sket en forskydning af byggeaktiviteten fra Aalborg til nabokommunerne.

Det har bl.a. medført fraflytning til nabokommunerne gennem store dele af 1990'erne, hvilket har været

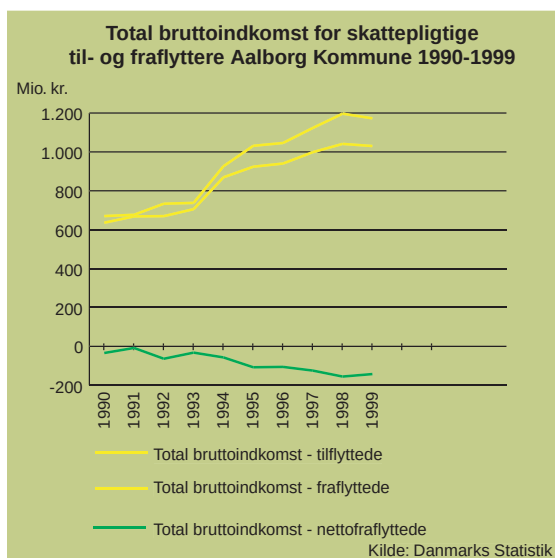
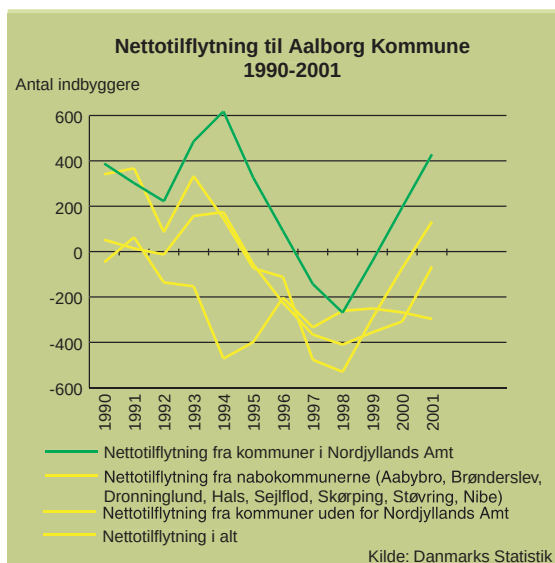
en medvirkende årsag til at der samlet set er „flyttet indkomst ud af kommunen“.

Byggeriet i Aalborg Kommune

I perioden 1988-99 blev 46 % af boligbyggeriet opført indenfor byranden.

Boligbyggeriet i kommunen er i 1990'erne i gennemsnit rykket væsentligt tættere mod centrum end fx i 70'erne. I gennemsnit er boligbyggeriet opført 4,5 km fra centrum mod næsten 6 km i fra centrum i 70'erne. Boligbyggeriet har i 90'erne dog kun udgjort omkring en sjettedel af byggeriet i 70'erne (Kilde: Forskningscenter for Skov og Landskab).

”Tætheden” på den enkelte grund er højest i Midtbyen. I nye tæt-lave boligområder ligger bebyggelsesprocenten ofte omkring 20 med mulighed for at gå op til 25, 30 eller 40.

Overordnede forudsætninger for det foreslåede boligprogram

Boligbyggeriet

- 25 % af boligerne opføres med en „tæthed“ på 8-10 boliger pr. hektar på nyt areal
- 25 % af boligerne opføres med en „tæthed“ på 30-40 boliger pr. hektar på nyt areal
- 25 % af boligerne opføres med en „tæthed“ på 30-40 boliger pr. hektar ved omdannelse / fortætning
- 25 % af boligerne opføres med en „tæthed“ på 100 bol. pr. hektar ved omdannelse og fortætning.

Overordnede forudsætninger for prognose for erhvervsbyggeriet

Arealintensive erhverv (fx. kontor):

- 50 % af byggeriet etableres ved omdannelse med en bebyggelsesprocent på 100
- 50 % af byggeriet etableres på nyt areal med en bebyggelsesprocent på 100

Arealekstensive erhverv (fx. lager og produktion):

- 50 % af byggeriet etableres ved udvidelse på bebyggede ejendomme (fortætning)
- 50 % af byggeriet etableres på nyt areal med en bebyggelsesprocent på 100

Det svarer til 15 – 25 boliger pr. ha. Parcelhusområderne har ofte ikke mere end 8-10 boliger pr. hektar. I Holland stiller man visse steder krav om ”minimums-boligtætheder” på 75 eller helt op til 100 boliger pr. hektar.

I Plan- & Bæredygtighedsstrategiens opgørelser af arealbehov tages udgangspunkt i forudsætningerne angivet i tekstboksen til venstre.

Usikkerhederne ifht. det fremtidige boligbyggeri er især overordnede konjunkturforhold, tidshorisonterne for hvornår de enkelte byomdannelsesarealer kommer „i spil“, samt at det kan vise sig vanskeligt at realisere høje bebyggelsestætheder, især på nyt areal.

Arealbehov til erhverv

Opgørelserne af behovet for areal til erhvervsformål baserer sig her dels på forventninger til byggeriets udvikling og dels på forventninger om ud-

vikling i antallet af arbejdspladser indenfor forskellige kategorier. Vurderingen af arealbehovet til erhverv baseres på en samlet vurdering af Aalborg Kommunes egne skøn baseret på udviklingen i antallet af arbejdspladser, samt analyser gennemført af Peter Hartoft-Nielsen, Forskningscenter Skov og Landskab.

I Aalborg Kommunes egne skøn regnes der med et arealforbrug på 25 m² pr. kontorarbejdsplads og 100 m² for øvrige arbejdspladser.

Der tages udgangspunkt i en fordeling af erhvervsbyggeriet som fremgår af tekstboksen på modsatte side.

Også på erhvervssiden er der en tendens til forskydning af byggeaktiviteten fra Aalborg til nabo-kommunerne. En tilsvarende tendens ses ikke i Århus og Odense.

Internt i kommunen er der også sket en spredning i erhvervsbyggeriet. Den gennemsnitlige afstand til

Banegården, som referencepunkt, var i 90'erne 6 km mod knap 5 km i 80'erne og 4,5 km i 70'erne. Selvom det i 90'erne stadig kun er en relativt beskeden del, 43 % af erhvervsbyggeriet og 49 % af kontorbyggeriet, der blev opført indenfor byranden, er det dog mere end fx. i Odense og Århus.

Når vi ser på byggerier over 500 m², viser det sig at 72% af erhvervsbyggeriet siden 1995 faktisk er opført på allerede bebyggede grunde (Kilde: Forskningscenter for Skov og Landskab).

Usikkerhederne ifht. erhvervsbyggeriet relaterer sig især til overordnede konjunkturforhold, hvordan fremtidens erhvervsstruktur vil udvikle sig samt hvornår de enkelte omdannelsesarealer kommer „i spil“.

Copenhagen Charter

I forbindelse med det danske EU-formandsskab i efteråret 2002 udsendte formandsskabet „Copenhagen Charter“, som er et bud på hvordan de europæiske byer gennem en integreret tilgang til by- og regionalpolitikken kan imødegå udfordringerne i en global tidsalder.

Copenhagen Charter indeholder 10 anbefalinger til hvordan de europæiske byer kan imødegå globaliseringens udfordringer:

Regional udvikling i den globale konkurrence:

1. Brug globaliseringens kræfter konstruktivt i udviklingen af by- og regionalstrategier ved at vurdere det lokale potentiale i den globale økonomi.
2. Tag udgangspunkt i byernes og regionernes identiteter, når globale forandringer omsættes, ved at fortolke og registrere

karakteristika ved det fysiske miljø, arkitekturen samt den sociale og kulturelle kapital.

3. Etabler et integreret perspektiv i by- og regionalpolitikken ved at have øje for byernes rolle i den regionale udvikling og derigennem fremme regional samhørighed og et polycentrisk bymønster.
4. Koordiner by- og regionalstrategier, og understøt partnerskaber mellem offentlige og private aktører.
5. Skab innovative og bæredygtige langsigtede perspektiver, hvor regional identitet og byernes forskellige potentialer kobles med regionale kompetencer, kreativitet og kultur.

Byidentitet og balanceret regional udvikling

6. Brug byens arkitektoniske historie og de globale tendenser til at forme det bymæssige og regionale miljø for at sikre mangfoldig-

hed og lokal forankring og for at modarbejde den monotoni, der karakteriserer det globale arkitektoniske udtryk.

7. Se revitaliseringen af byen og regionen som en dynamisk proces, og brug lokale fremgangsmåder og nye initiativer.
8. Skab forskelligartede og kreative bolig- og erhvervsmiljøer i alle byområder ved at inkludere alle kulturer og potentialer i udviklingen.
9. Styrk integrationen i hele byen og regionen for at undgå social udstødelse og sikre adgang for alle til bæredygtig transport, arbejdspladser, boliger, viden, uddannelse og social service.
10. Styrk muligheden for offentlig deltagelse i debatten om by- og regionaludviklingen og ansvarliggør lokale aktører ved at gøre brug af deres viden om stedet og dets potentialer.

Arealbehov til andre byfaciliteter

Øvrige byfunktioner indgår til dels i arealudlæggene til erhverv.

Kulturelle, sociale, tekniske el.a. vurderes til ca. 12.500 m² etageareal pr. år.

Halvdelen forudsættes at indgå i byomdannelse med bebyggelsesprocent på 100 og halvdelen etableres på nyt areal med bebyggelsesprocent på 50.

Samlet arealbehov – alle byfunktioner

Fremtidens behov for byareal skønnes for perioderne 2003 – 2006 og 2007 – 2015. For perspektivets skyld fremskrives behovet også for perioden 2015-2040. For perioden 2003-2015 regnes med en jævn udvikling, mens der for perioden 2015-2040 regnes med en mindre boligtilvækst og tilvækst i antal arbejdspladser afstemt efter Danmarks Statistiks befolkningsprognose.

Skønnet arealbehov (hektar)	2003-2006	2007-2015	2003-2015	2015-2040
Arealintensive erhverv - omdannelse	3,2-7,2	6,3-14,3	10-22	9-18
Boliger - omdannelse og fortætning	17-21	34-42	51-63	88
Arealintensive erhverv - nyt areal	6,3-14,3	12,6-28,7	19-43	18-35
Boliger - nyt areal	60,3-76,3	120,7-152,7	181-229	313-396
Arealextensive erhverv - eksisterende	-	-	-	-
Arealextensive erhverv - nyt areal	23,8-71,3	47,5-142,7	71-214	10-133
Andre byfunktioner - omdannelse	2,3	4,6	7	15
Andre byfunktioner - nyt areal	5	10	15	31
Omdannelsesareal i alt	23-31	45-61	68-92	112-121
Nyt areal i alt	95-167	191-334	286-501	422-495

Arealbehovet fremgår af tabellen nedenfor.

Arealmuligheder - rummelighed

I det følgende søges det skønnede arealbehov sammenholdt med de aktuelle og potentielle arealmuligheder.

Indgangsspørgsmålet handler om hvad det er for en by vi vil have. Hvor ligger potentialerne?

Hvor og hvordan kan Aalborg tilbyde de bosætnings- og erhvervslokaliseringsmuligheder, der er behov for og efterspørgsel efter? Først ser vi på de muligheder, der er repræsenteret i den gældende kommuneplan, rummeligheden på boligsiden og på erhvervssiden.

Boligrummelighed

Indenfor kommuneplanens og boligprogrammets periode 2003-2015 er der totalt set tilstrækkelig rummelighed til den forventede boligudbygning. Problemet er, at kommuneplanens rummelighed (byggemulighederne) ligger forkert i forhold til efterspørgslen, og i mange tilfælde mangler kvalitet. Det giver anledning til en revurdering af gældende hovedstruktur og boligstrategi.

Der skal findes nye arealer, især i storbyen. Byomdannelsepotentialet i de centrale byområder repræsenterer en meget stor rummelighed egnet for visse formål, men kan næppe i en planperiode frem til 2015 sikre et varieret udbud af bosætningsmuligheder, herunder parcelhuse eller andre, åbne boligformer. På baggrund af en konkret vurdering skønnes der at være 200-400 ha omdannelsesareal, der kan omdannes til bolig- og erhvervsformål, heraf 50 – 75 % frem mod 2040. Skønnet vanskeliggøres dog af, at det også må omfatte ”windfall-sites” - områder der dukker op og bliver relevante på ofte uforudsete tidspunkter.

Hvis vi ser bort fra yderligere omdannelsesområder vil der, med udgangspunkt i det gældende boligprogram, i 2015 kun være begrænset boligrummelighed tilbage.

I storbyen vil restrummeligheden i 2015 ligge i Hasseris (areal svarende til 215 boliger), i Smedegård i Aalborg Øst (til 188 boliger) og i interesseområderne i Universitetsområdet (600).

Rummeligheden slipper op i resten af Aalborg Øst og Gug, i Nørresundby, i Grønlandskvarteret, Hobrovejskvarteret og Skalborg. Med det forventede / planlagte boligbyggeri vil byggemulighederne også slippe op i Klarup og Gistrup.

Til gengæld vil der være overskydende rummelighed i de fleste oplandsbyer:

- Sulsted (328* boliger)

- Vestbjerg (383*)
- Tylstrup (107*)
- Vadum (270*)
- Vodskov (163*)
- Grindsted (100*)
- Ajstrup (22)
- Uggerhalne (18)
- Hvorupgaard (24)
- Sønderholm (18*)
- Frejlev (244*)
- Svenstrup (384*)
- Godthåb (1343*)
- Fjellerad (80*)
- Vaarst (50)
- Ferslev (4)
- Ellidshøj (8)
- Nøvling (90*).

Rummeligheden i byer betegnet med * findes dog for helt - eller for en stor dels vedkommende – på interesseområder, altså områder, der

endnu ikke ligger indenfor kommuneplanrammen.

Aktuel rummelighed – erhverv

Der er en generel opfattelse af, at Aalborg Kommune – og de fleste andre kommuner - har for meget erhvervsareal udlagt i kommuneplanen. Vi kan opgøre det som vist i tabellen til højre. Opgørelsen omfatter ikke private arealer og enkelte kommunalt ejede.

Forskningscenter for Skov og Landskab (FSL), som i et udviklingsprojekt bla. har studeret arealudlæg til erhverv i Aalborg Kommune, har en anden opgørelse af Aalborg Kommunes erhvervsrummelighed: 713 ha ubebygget erhvervsareal i byzone foruden 78 ha til blandede formål og 140 ha erhvervsareal i landzone.

Bæredygtig byudvikling

Plan- & Bæredygtighedsstrategien sigter mod at skabe en bæredygtig byudvikling.

En bæredygtig byudvikling er bla. karakteriseret ved at beskytte natur og grundvand - ved at friholde områderne, eller ved at pålægge byggeriet begrænsninger.

En bæredygtig byudvikling er også karakteriseret ved, at transporten, særligt biltransporten, begrænses. Det kan ske ved at bygge tæt på byen centrum og med en høj tæthed. Tæt byggeri ved, fx. kollektive trafikknudepunkter (eksempelvis nærbanestationer), kan også medvirke til at begrænse transporten, hvis de kollektive trafikknudepunkter vel at mærke er velbeliggende ifht. byfunktionerne.

Gennem reduktion af transporten kan en bæredygtig byudvikling være et virkemiddel til reduktion af CO₂-udledningerne.

Bæredygtig udvikling er også at sikre, at kapaciteten i de eksisterende forsynings-systemer (fx. energi, vand og kloak) udnyttes fuldt ud. Nye udbygningsområder skal have tæt sammenhæng til eksisterende forsyningsområder.

En bæredygtig byudvikling sigter også mod at skabe gode rekreative muligheder.

På det grundlag konkluderer FSL, at den eksisterende bygningsmasse til erhvervsformål rummes 3 gange indenfor den eksisterende byzone ved fuld udnyttelse af gældende kommuneplanrammer.

Det kan også udtrykkes således, at hvis 50 % af det fremtidige erhvervsbyggeri sker på nyt areal, og resten

Ledigt erhvervsareal excl. omdannelsesområder (hektar)		
Midtbyen	1,0	
Nørresundby	2,9	
Vest Aalborg	31,3	
Øst Aalborg	180,9	
Storbyen i alt	216,1	
Nord-området	25,3	
Sydvest-området	6,8	
Sydøst-området	75,4	
I alt	323,7	

på eksisterende byarealer, vil der med en byggetakt som de seneste 12 år på de ubebyggede byzonearealer være plads til 50 års erhvervsbyggeri. Bebyggelsesprocenten er sat til 25.

Det må konkluderes, at kommuneplanens rummelighed til erhvervsformål med den forventede udvikling rigeligt dækker behovet i såvel en 12 års planperiode som på langt sigt. Foruden de ledige, uudnyttede erhvervsarealer repræsenterer omdannelsesområderne en betydelig rummelighed.

Rummelighed – andre byfunktioner

Der er kun ganske få uudnyttede arealer reserveret andre byfunktioner end bolig og erhverv.

Det grønne i byen

De grønne og rekreative strukturer spiller en vigtig rolle i byudviklingen. Alle kan se et formål i at have noget grønt og kønt at kigge på og færdes i, og det er med det formål, at de fleste byparker og grønne anlæg gennem tiderne er blevet anlagt.

Med de nye bysamfund og mange biler er behovet for gang- og cykelstier, adskilt fra de egentlige veje, øget.

Gennem et bredtfaavnende net af stier i grønne landskabskiler kan man i trygge og grønne omgivelser let færdes mellem boliger og arbejdspladser, og komme ud til den ”rigtige” natur uden for bybebyggelsen. Det rekreative stinet udbygges i takt med, at borgerne viser nye behov for at færdes i landskabet og ind til midtbyerne. Længs de grønne stier findes et system af ”rastepladser”: Idrætsanlæg, institutioner, skove, søer, parker, legepladser, udsigtssteder m.m. - tilbud af stor værdi for krop og sjæl i en stresset verden.

I bolignære, grønne områder, er der navnlig i de seneste år groet et helt nyt brugsmønster op. Her mødes man nu i fritiden med gode venner og naboer og spiller petanque, beachvolley, fodbold og meget andet.

I villabyerne har grønne områder overtaget den funktion som torvene og pladserne havde i de gamle byer. Her ønsker brugerne af de offentlige, grønne områder i stigende grad medindflydelse på områdernes udseende og anvendelse. Det er et positivt udtryk for interesse og sammenhold i bysamfundene.

Der er også opstået et behov for at bybefolkningen kan komme ud i mere naturprægede områder og opleve landskabet, som vi husker det var engang. Den lidt romantiske indgangsvinkel til naturen har resulteret i nye kommunale opgaveområder, hvor der nu er fokus på at

Arkitekturpolitik

Teknisk Forvaltning har påbegyndt et projekt med beskrivelse af kommunens arkitekturpolitik gennem en fælles formulering af visioner, mål, initiativer og handlinger. Målet er at igangsætte en dialogproces omkring arkitektonisk kvalitet, såvel internt i kommunens forvaltninger og i det politiske system, som eksternt i forhold til byggeriets interesser for derigennem at sætte fokus på indhold og værdier.

Vigtige eksterne interesser vil fx være:

- professionelle udøvere (arkitekter, ingeniører, developere etc.)
- forskellige interesseorganisationer (DAL, Byggesocietetet, ArkitekturInstitutet / Byplanlaboratoriet, Lysteknisk Selskab, det nyoprettede Bygningskulturelt Råd etc.)
- handelsstandsforeninger (Cityforeningen, erhvervsforeninger etc.)

- uddannelsesinstitutioner (Aalborg Universitets fakultet for Arkitektur & Design, Arkitekt-skolerne etc.)

Processen skal afføde konkrete initiativer og handlinger.

Det er i tilknytning til Plan og Bæredygtighedsstrategien og kommuneplanens hovedstruktur den indledende og overordnede politiske afklaring skal ske. Den indholdsmæssige afklaring af mulige handlinger og initiativer skal ske i tilknytning til de respektive planopgaver under temaerne

- Havneomdannelsen i Aalborg og Nørresundby
- Nye udviklingsområder som Universitetsområdet
- Byrum og design (nærbane-stationer / byens rum)
- Den helhedsorienterede byfor-nyelse
- Landskabsprojekter

bevare eller genskabe egnskarakteristiske landskaber i overgangszonen mellem by og dyrket land.

Ofte er områderne det mest naturprægede, som kan opleves i miles omkreds. Ud over herlighedsværdien ligger der i arealerne også en påmindelse om, at dyr og planter og landskab kan gå op i en højere enhed, hvis der passes godt på.

Nyere tiltag for de offentlige naturforvaltere er skovrejsning til beskyttelse af drikkevandsressourcer og brede læhegnsplantninger som filtre for støj og møg og læ mod vinden.

By- og bydelsparker

Aalborg by har fem byparker i traditionel forstand: Kildeparken, Skanseparken, Østre Anlæg, Mølleparken og Sohngårdsholmparken. De er gamle, velfungerende, men også lidt nedslidte og står over for gennemgribende nyplantninger.

Aalborg by har derimod få bydelsparker - her er korridorerne fremherskende. Derfor er de store byparker væsentligt mere besøgte end det normalt er tilfældet i andre byers parker.

Ældre oplandsbyer har i flere tilfælde et byanlæg, men egentlige parker har de færreste, og de fleste må stille sig tilfreds med at ligge ud til eller i nærheden af grønne landskabskiler og skove.

Nyere oplandsbyer har ingen egentlige byanlæg og er helt afhængige af udstykningernes randplantninger. Kommunen har her et hængeparti i forhold til oplandsbyerne, og det lader sig ikke løse så let, da arealerne til grønne parker ikke findes. Alternativt kan skolernes idrætsområder måske i højere grad ændres til også at rumme parker og andre aktivitetstilbud end de rent idrætsmæssige.

Idrætsanlæg, skoler og institutioner

Selvom de mange idrætsanlæg og skolernes og institutionernes friarealer umiddelbart er mere eller mindre "lukkede", er det hyppigt besøgte, grønne anlæg. Alligevel indgår de sjældent i folks bevidsthed. Der ligger en stor opgave i at gøre de "lukkede" anlæg mere åbne og synlige for andre end idrætsudøverne.

Byrum og veje

Byrum, torve, pladser, gader og veje inddrages i stigende omfang i fritidslivet. Caféer rykker ud på gadearealerne, der skates og løbes på rulleskøjter, og der motionsløbes.

Muligheden for meget grønt på arealerne er begrænsede, men gade- og bytræet er på vej ind igen, da det pynter, men også skygger, giver læ og renser luften. Smukke facadebeplantninger vinder også frem.

Nye afstandskrav til plantning af træer mod vejbaner vil betyde, at der fremover skal tænkes utraditionelt for igen at få træer langs mange af kommunens veje.

Netop for træernes luftrensende effekt, er det vigtigt, at der fortsat findes og plantes træer i byen.

Byggeri og miljø

Aalborg Kommune arbejder løbende med at forbedre miljø og natur i forbindelse med byudvikling og boligbyggeri. Grøn byggemodning er en måde at udvikle nye landskabs- og naturtyper. Det handler i høj grad om bæredygtighed hvor landskabet

og beplantningsdelen er styrende for tekniske anlæg og bygninger. Det er oplagt at begynde med en vurdering af topografi og afvanding lokalt i områderne.

Smukke, grønne omgivelser er også en god investering. Skovrejsning i Drastrup er et eksempel på ar sådanne initiativer følges op af en generel stigning i ejendoms-vurderingerne.

Skove og landskabskiler

Aalborg Kommune er rigt repræsenteret ved alle typer af offentlige grønne arealer. De grønne landskabskiler, der når næsten helt ind til Midtbyen, og de nye skovrejsningsområder omkring Aalborg, er store kvaliteter. På grund af den relativt korte voksetid, som skovene har haft indtil nu, syner de ikke af meget. Men når de er blevet større og de planlagte, yderligere skovrejsningsområder er blevet til-

plantet, vil Aalborg Kommune have fået en helt ny, markant natur omkring sig.

Landskabskilerne følger ådalene og vandløbene er et samlende tema, mens skovene er plantet på bakkerne og kanten af ådalen for at forstærke landskabsbilledet i ådalene.

Grønne stikkorridorer

Korridorer og stier forbinder byområderne. Omfang, udseende og plejestandard afhænger af, hvilken karakter de omkringliggende arealer har. Aalborg Kommune har generelt et veludbygget, grønt stinet. Der mangler dog endnu mange mindre stiforbindelser og koblinger til det offentlige cykelstinet.

I Aalborg er mange korridorer også boligområdernes nærmeste og eneste grønne friareal, hvorfor de skal kunne rumme flere funktioner, end bare at se godt ud og rumme en sti. Kom-

munen er i gang med en fornyelse af mange af de typisk 20-40 år gamle arealer, så de er klar til at tilfredsstille kommende generationers behov og krav til rekreative grønne områder.

Randbeplantninger

Randbeplantninger er plantninger, som ikke er store nok til at kaldes skove, og som ikke har en egentlig funktion i form af stianlæg o. lign. De er anlagt i randen af byområderne som afgrænsning mod overordnede veje og det åbne land. I Aalborg Kommune bruges de sjældent som byafgrænsende element. Derfor møder mange af kommunens nyere byområder det åbne land med private hække og haveplanter. Det giver ofte et rodet billede.

Randplantningerne er trods deres størrelse og beliggenhed meget ofte et yndet ynglested for dyr og fugle, og har dermed en meget vigtig funktion i det samlede, grønne billede.

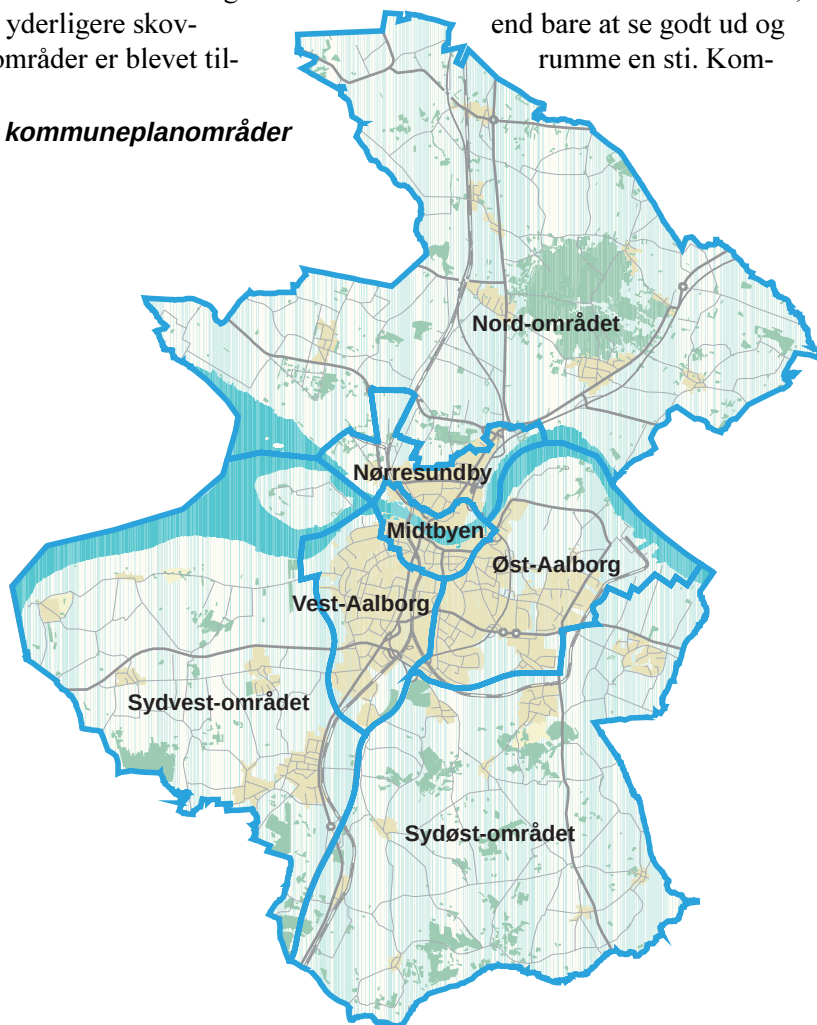
Udfordringerne – byernes og bydelenes potentialer

I det følgende opregnes oversigtligt byudviklingens udfordringer og potentialer, som de tegner sig i kommuneplanens 7 områder. I Plan- & Bæredygtighedsstrategien gives der bud på, hvordan den overordnede strategi kan komme til udtryk i de samme områder.

Midtbyen

- Fremtidens krav til Nordjyllands landsdelscenter
- Stigende trafikpres
- Indpasning af den 3. Limfjordsforbindelse i de eksisterende byområder.
- Stigende ejendomspriser
- Efterspørgsel på boliger.
- Beboernes behov for service
- Indpasning af de nye nærbanestationer i byen.

De syv kommuneplanområder

- Potentialet for byudvikling og vækst i Midtbyen ligger primært i omdannelse af tidligere erhvervs-områder og restarealer.

Nørresundby

- Byudviklingsmulighederne 2003-2015 i Nørresundby (Lindholm – Løvvang – Nørre Uttrup) er p.t. under behandling i den igangværende områderevision.
- Byudvikling er her underlagt mange bindinger i form af drikkevandsinteresser, militære arealer, fredede områder, beskyttet natur, lufthavn, trafikstøj, flystøj, støj fra skydebaner m.v., areal til ny Limfjordsforbindelse med støj-konsekvensområder.
- Der er begrænsede byggemuligheder inden for gældende kommuneplanrammer. De ledige erhvervsarealer og områder til offentlige formål bør ikke ændre status.

Øst-Aalborg

- Gennem de sidste 30-40 år er det den østlige del af storbyen, der har båret Aalborgs byudvikling.
- Der er stadig omfattende byudviklingsplaner i Universitetsområdet. Derudover er der i tilknytning til den eksisterende by kun begrænsede muligheder, hvis man ser bort fra Rørdal-halvøen.
- Indpasning af Egnspanvej i landskabet.

Vest-Aalborg

- Indenfor de gældende rammer er muligheden for nyt boligbyggeri begrænset. Mulighederne for nye arealudlæg, omdannelse og fortætning skal overvejes nærmere.
- Indpasning af nye nærbanestationer i byen.
- Indpasning af evt. 3. Limfjordsforbindelse i landskab og eksisterende byområder.
- Revision af planerne for City Syd.

Nord-området

- Byerne nord for fjorden møder konkurrence, bla. ifht. bosætning, fra Brønderslev, Hals, Dronninglund, Aabybro og Pandrup
- Drikkevandsinteresser bla. omkring Sulsteds og Tylstrups byudviklingsområder
- Nærbanestationerne og motorvejen giver nye muligheder
- Faldende ejendomspriser og risiko for forslumning af de eksisterende parcelhusområder.
- Byudviklingsmulighederne kommer til behandling i 2003-2004.

Sydvest-området

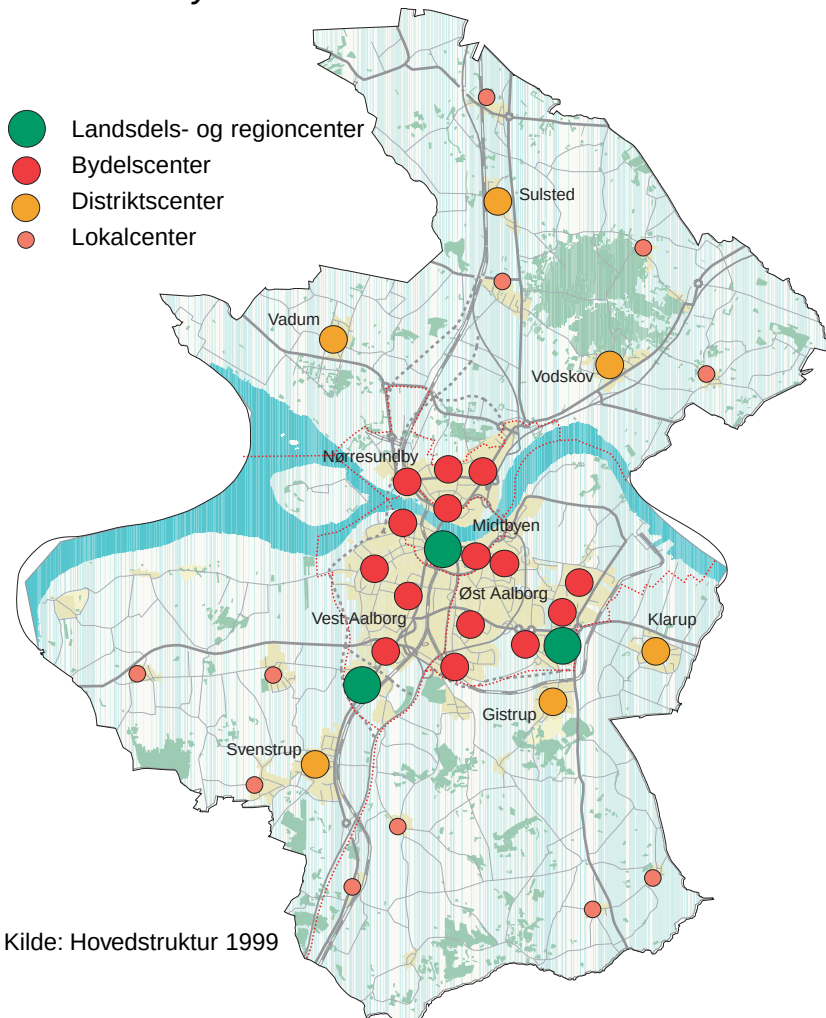
- Byudviklingsmulighederne 2003-2015 i Sydvest-området er p.t. under behandling i den igangværende områderevision.

- Trafikpres gennem Svenstrup
- Bymiljø og nærbanestation

Sydøst-området

- Byerne i Sydøst-området er generelt underlagt mange begrænsninger, primært på grund af grundvandsinteresser.
- I Gistrup og Klarup registreres en efterspørgsel på byggemuligheder, der ikke kan indfries. Her er det til gengæld vanskeligt at finde byudviklingsmuligheder. Især Gistrup er begrænset.
- Byudviklingsmulighederne kommer til behandling i 2003-2004.

Kommunens bymønster

3. Limfjordsforbindelse

3. Limfjordsforbindelse

Vejdirektoratet, Nordjylland Amt og Aalborg Kommune ønsker, at få tilvejebragt plangrundlaget for at kunne etablere en 3. Limfjordsforbindelse til aflastning af Limfjordsbroen og tunnelen. Det er formålet med projektet at sikre fortsat gode trafikforbindelser både nationalt, regionalt og lokalt.

Analyse- og planlægningsarbejdet har været i gang siden begyndelsen af 90'erne, og der er gennem perioden gennemført en lang række undersøgelser og afholdt debatmøder med offentligheden for at få belyst fordele og ulemper ved de mange mulige løsningsforslag. I 2001 besluttede Vejdirektoratet, amtet og kommunen, at der snarest skulle træffes beslutning om hvilken linieføring der skal vælges.

VVM-redegørelse

Etablering af et vejanlæg af en sådan størrelse kan kun ske, når der foreligger et regionplantillæg, som har baggrund i en undersøgelse af miljøkonsekvenserne for omgivelserne - en såkaldt VVM-redegørelse. Da anlæg af en 3. Limfjordsforbindelse ikke kan undgå at berøre områder af landskabelig og naturmæssig værdi samt i varierende omfang alt efter hvilken løsning der vælges vil komme til at forløbe gennem eller tæt ved eksisterende og kommende byområder, er der som beslutningsgrundlag udarbejdet en særlig vurdering af 3 forslags virkninger på miljøet - en såkaldt VVM-redegørelse.

I foråret 2002 gennemførtes en foroffentlighedsfase, hvor der var mulighed for at fremsætte bemærkninger og ideer til det videre planlægningsarbejde. Der er modtaget bemærkninger og ideer fra 55 forslagsstillere, fordelt på kommuner, foreninger, organisationer, borgergrupper og borgere. Forslagene inde-

holdt ønsket om at inddrage såvel den østlig Egholmlinie og Dannebrogsgadelinien i VVM-undersøgelserne. Begge er blevet undersøgt på ny og revurderet. På baggrund af disse undersøgelser er det blevet besluttet at genindtage den østlige Egholmlinie som en løsningsmulighed.

Til gengæld gav de fornyede undersøgelser ikke anledning til at lade Dannebrogsgadelinie indgå i det videre arbejde. Det indkomne materiale er efterfølgende behandlet i forbindelse med udarbejdelse af forslag til regionplantillæg. Forslaget til regionplantillæg indeholder 3 hovedforslag med alternativer til linieføringer for en 3. Limfjordsforbindelse. Følgende linieføringerne fremlægges som ligeværdige forslag til offentlig debat i foråret 2003:

- Paralleltunnelen
- Lindholmlinien
- Egholmlinien

I forslaget vedrørende Paralleltunnelen undersøges endvidere konsekvenserne ved henholdsvis en 0 løsning, hvor der ikke foretages ændringer eller udbygning af eks. motorvejsanlæg. Og ved en 0+ løsning, hvor der foretages justeringer af anlæg og udstyr inden for det nuværende tracé.

Aalborgs vejinfrastruktur

Udvikling af vejinfrastrukturen i Aalborg-området hænger nøje sammen med den bymæssige udvikling i Aalborg og i regionen. Løsningen af problemstillingen omkring linieføringen af en 3. Limfjordsforbindelse spiller ligeledes en betydende rolle. Konkret handler det især om:

- Etablering af den 3. Limfjordsforbindelse som Paralleltunnel, Egholmlinien eller i Lindholmlinien - der har betydning for at opnå en hensigtsmæssig udnyttelse af den transportkapacitet, som er

opbygget med etableringen af de nordjyske motorveje.

- Etablering af Egholmlinien eller Lindholmlinien - som evt. kan påvirke behovet for opgradering af tværforbindelserne fra motorvejen i den sydlige del af Vendsyssel, specielt Høvejen.
- De regionale tværforbindelser i Aalborg som bindeled fra byens forskellige dele og ud i regionen.

Der ligger en vigtig opgave i at sikre en sammenhæng mellem den fremtidige byudvikling og udviklingen af vejinfrastrukturen. Der vil være forskellige alternativer, som skal bearbejdes og vurderes i et kommunalt og regionalt perspektiv.

Forskellige by- og regionale funktioners indbyrdes placering er i sagens natur afgørende for transporten i kommunen både hvad angår rejsernes længde og valget af transportmiddel. Lokalisering og arealanvendelse er et af få virkemidler, hvor kommunen reelt har mulighed for at påvirke transportbehovet. Effekten af planlægningen vil optræde på langt sigt.

De viste vejanlæg vil alle være af så stor betydning, at de i et kortere eller længere perspektiv vil påvirke bystrukturen og arealanvendelsen i Aalborg.

- Udbygning af den eksisterende motorvej (det 3. spor og paralleltunnel) kan få betydning for betjeningen af byomdannelsesområde Stigsborgkvarteret, Havnefront II, Østre Havn og Universitetsparken.
- Vestforbindelsen kan åbne mulighed for en byvækst mod vest ud til den nye vej og på længere sigt længere mod vest end selve vejen.
- Egholmlinien / Lindholmlinien skal ses i sammenhæng med den igangværende udvikling af Nørresundby Havnefront vest for Limfjordsbroen og lufthavnsområdet.

- Etableringen af en vestlig 3. Limfjordsforbindelse åbner mulighed for, at biltrafikken på Vesterbro kan reduceres, og bidrage til en bedre fremkommelighed for den kollektive trafik.
- Egnspanvej kan åbne mulighed for en yderligere byudvikling i form af Universitetsparken.
- Ny Dallvej indføring kan åbne mulighed for en videreudvikling af City Syd, evt. med andre funktioner end butikker.
- Etablering af en Parralleltunnel indebærer, at der også skal ses på Vestvejen som led i etableringen af en sydlig ringforbindelse.

Samlet er der for de nævnte vejanlæg behov for at se dem i sammenhæng med byudviklingen.

Specielt for Høvejen og for etableringen af en sydlig ringvejsforbindelse vil løsningen desuden være tæt forbundet med valget af løsning for en 3. Limfjordsforbindelse.

Det vil være relevant i de kommende år at se nærmere på mulighederne for med IT at forebygge eller løse afviklingsproblemer for biltrafikken i de mest betydningsfulde knudepunkter og på de dele af

vejnettet, hvor det ikke er realistisk med andre tiltag at opnå en tilfredsstillende kapacitet.

I byens periferi bør der planlægges for at skabe gode og tilstrækkelig med Parkér & Rejs pladser, således at det er muligt at udvikle brugen af den kollektive trafik i samspil med bilen.

Ved at forbedre mulighederne for at kombinere bil og kollektiv trafik kan den samlede biltrafik dæmpes, så fremkommeligheden specielt i de tætte byområder og på byens indfaldsvejene forbedres.

Det væsentligste er dog, at antallet af parkerede biler i Aalborg Midtby reduceres og dermed reduceres trafikbelastningen på indfaldsvejene.

De nødvendige Parkér & Rejs pladser typisk ved nærbanestationer (Lindholm og Svenstrup), bus-knudepunkter (eks. langs stambuslinier) eller ved motorvejstilslutninger (eks. Th. Sauervej/E 45 eller Bouet/E 45).

Kollektiv trafik

Den væsentligste faktor for borgernes valg af trafikmiddel er den samlede rejsetid. Den kollektive trafik står derfor i udgangspunktet svagt i forhold til bilen, da man ikke selv kan vælge, hvornår man vil afsted, eller

hvornår man er fremme.

Høj fremkommelighed er meget vigtigt for den kollektive trafik. Hvis busserne sidder fast i bilkøer kan man ikke stole på køreplanen og rejsetiden bliver lang.

Ny køreplan

Den kollektive trafikplan indeholder nye målsætninger for den kollektive trafik om betjeningskvaliteten forskellige steder i kommunen og forskellige tider i døgnet.

Med andre ord: Mere kørsel i myldretiden frem for om søndagen, og mere kørsel i byen frem for på landet. Køreplanen forventes klar sammen med åbning af kompakt-terminalen i april 2004.

Nærbane og busbetjening

Med etableringen af nærbanen mellem Skørping og Lindholm i december 2003 opnås en væsentlig rejsetidsforbedring på denne strækning.

Byudviklingsmæssigt vil det være en fordel, hvis nybyggeri placeres stationsnært, selvom effekten vil være beskeden, jfr. nybyggeriets omfang i forhold til den eksisterende by.

En af de vigtigste strækninger for den kollektive bustrafik er den mel-

.....

lem bykernen og universitetsområdet
- dels på grund af de mange studerende i AAU-området - dels på grund af de mange arbejdspladser og uddannelsesmål på strækningen.

Ved at sikre en høj fremkommelighed på strækningen mellem universitetsområdet og bykernen - f.eks. ved at etablere eget tracé på Sohngårdsholmsvej og busvej under motorvejen - opnås en hurtig og effektiv kollektiv trafikforbindelse på strækningen. Etableringen af „bus-tracéet”, kan således være første trin hen imod sporbundne løsninger for bytrafikken.

Aalborg busterminal

Når den nye busterminal ved banegården tages i brug, vil der for første gang blive etableret et knudepunkt for fjerntog, nærbane, regionale busser og bybusser. Det giver gode omstigningsmuligheder, og sikrer at man med den kollektive trafik kan komme rundt med få skift.

Planprocessen

Aalborg Kommune har nu sammen med Nordjyllands Amt og Vejdirektoratet taget hul på planlægningsarbejdet omkring den 3. Limfjordsforbindelse begyndende med en VVM-redegørelse.

Amtet sigter mod en politisk beslutning om valg af linieføring for den 3. Limfjordsforbindelse til august 2003. Den kollektive trafikplan vedtages af Byrådet til marts 2003, og Trafik- og Miljøhandlingsplanen skal revideres. Dette arbejde starter i efteråret 2003.

Gode boliger i levende bydele

Boligstrategi

- boligudbygning 2003 – 2015

Boligudbygning er et hovedtema i Plan- & Bæredygtighedsstrategi 2003. Under overskriften ”Gode boliger i levende bydele” fremlægger byrådet sin strategi for Aalborgs boligudbygning herunder principperne for et revideret boligprogram for perioden 2003 – 2015.

Boligbyggeri i mindre omfang end forventet

De senere års tendenser i flyttemønstret gør det relevant at forholde sig til, hvordan vi forhindrer, at børnefamilierne søger mod de attraktive nabokommuner.

Fraflytningen er formentlig en af årsagerne til, at det faktiske boligbyggeri i de senere år har været lavere end det planlagte. Det formodes, at årsagerne bl.a. er mangel på attraktive arealer til parcelhuse.

Aalborg Kommune har således, iflg. opgørelser fra Danmarks Statistik, i de seneste 6-7 år tegnet sig for blot ca. 30% af boligbyggeriet i amtet, på trods af at ca. 33% af amtets indbyggere bor i Aalborg Kommune. Parcelhusbyggeriet i Aalborg Kommune udgjorde i samme periode blot 20% af parcelhusbyggeriet i amtet.

Inden for nogle boligformer er Aalborg Kommune dog dominerende. Det gælder fx. etageboliger, hvor næsten halvdelen af de nyopførte boliger i amtet i de seneste 6-7 år er opført i Aalborg Kommune.

Ændringer på boligmarkedet

Boligmarkedet udviser således stigende boligpriser visse steder, fx. i nogle kvarterer af Aalborg. Andre steder i kommunen er huspriserne generelt faldende. Det gælder fx. i Nord-området.

Udsigten til faldende efterspørgsel efter familieboliger om 10-15 år skønnes at medføre vanskeligheder med at sælge fx. parcelhuse i de mindst attraktive boligområder.

Opgaven bliver at sikre boliger til befolkningens ændrede aldersfordeling. Frem mod år 2015 vil der i kommunen blive:

- Færre småbørn (0-6 år) – undtagen i Hobrovejskvarteret, AUC-kvarteret, Vestbyen, Øgade-kvarteret, Nørresundby og Vodskov.
- Lidt flere skolebørn (7-16 år). Efter 2009 vil tallet stagnere – ligeledes undtagen de centrale bydele samt Vadum.
- Flere unge – efter et markant fald indtil 2006 (17-24 år)
- Flere i den erhvervsaktive alder (25-66 år) – i storbyen, færre i oplandsbyerne
- Mange flere ældre (67-79 år) efter 2005 - undtagen i de centrale bydele.
- Lidt færre meget gamle totalt set – efter en lille stigning indtil

2005 (80-99 år) - fordelt med mange flere i oplandsbyerne og tilsvarende færre i storbyen.

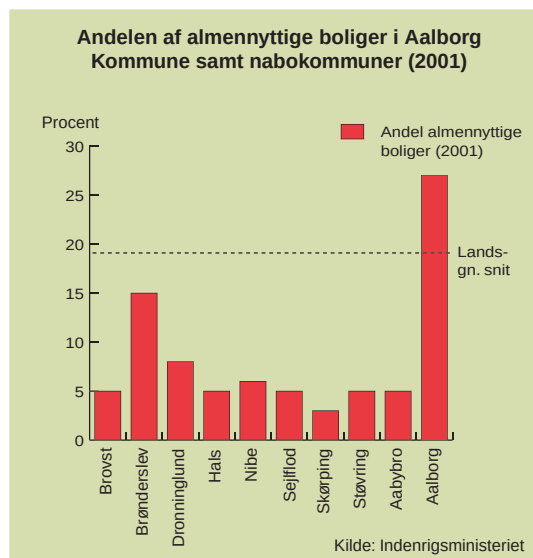
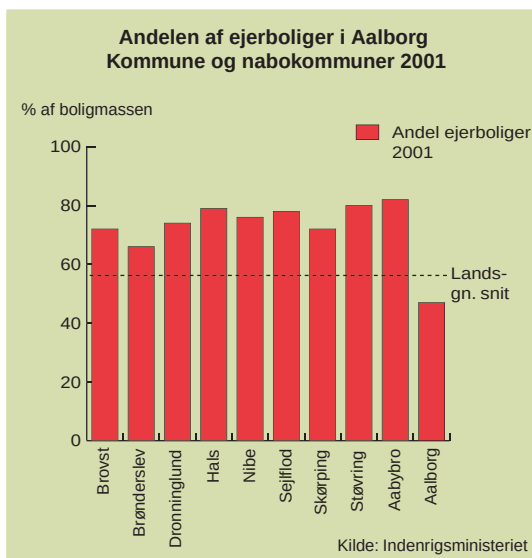
Forslag til nyt boligprogram 2003-2015

Behov, mål og muligheder for boligudbygningen afvejes i Plan- & Bæredygtighedsstrategien, før det kommer til udtryk i Aalborg Kommunes boligprogram, der altid rækker 12-14 år frem. Programmet fastlægger boligudbygning, byggeriets sammensætning og lokalisering, og ændres med kommuneplanen. Sammenhængen mellem boligprogram og fysisk planlægning kommer også til udtryk i lokalplaner og kommuneplantillæg, som til dels udarbejdes for at opfylde programmet.

I forhold til de foregående 5 års faktiske byggeaktivitet på gennemsnitlig 392 boliger pr. år, lægger boligprogram 2001-2014 op til fastholdelse af et årlige gennemsnit på 500.

- Tallet foreslås i Plan- & Bæredygtighedsstrategien ændret til 480 i årene 2003-2015.

Også storbyens andel af boligbyggeriet fastholdes i det gældende program uændret på 75-76 %.

Gældende boligprogram 2001-2015 og forslag til nyt boligprogram 2003-2015								
Område (a)	Gældende boligprogram 2003-2015 (12 år)	Gældende boligprogram 2001-2015 pr. år	Forslag til boligprogram 2003-2015 (12 år)	Forslag til boligprogram 2003-2015 pr. år	Faktisk byggeri 1990-2001 (12 år)	Faktisk byggeri 1990-2001 pr. år	Rummelighed 2001	Restrummelighed 2015
Storbyen	4.585	382	4.620	385	4.066	339	6.815	1.467
Aalborg-Nørresundby	1.652 (b)	138 (b)	1.700	142	1.176	98	2.155	228
Vest Aalborg	630 (c)	53 (c)	630	53	907	76	950	215
Øst Aalborg	1.718 (d)	143 (d)	1.702	142	1.522	127	2.798	794
Heraf interesseområde i Universitetsområdet							1.300	
Nørresundby (e)	585	49	588	49	461	38	912	230
Heraf interesseområde							1.300	167 (f)
Sydvest	501	42	488	41	375	31	2.573	1.989
Excl. landsbyer og landdistrikter	482	40			336	28	2.551	1.989
Heraf interesseområder							2.343	354 (f)
Frejlev	132	11	132	11	86	7	398	244
Godthåb	86	7	72	6	176	15	1.443	1.343
Svenstrup	240	20	240	20	39	3	664	384
Sønderholm	24	2	24	2	35	3	46	18
Landsbyer og landdistrikter	19	2	20	2	39	3	22	0
Sydøst	259	22	244	20	348	29	540	236
Excl. landsbyer og landdistrikter	232	19			326	22	413	142
Heraf interesseområder							138	4 (f)
Ellidshøj	21	2	22	2	16	1	33	8
Ferslev	43	4	26	2	26	2	54	4
Fjellerad	19	2	19	2	7	1	102	80
Gistrup	57	5	52	4	156	13	67	0
Klarup	51	4	72	6	103	9	59	0
Vaarst	41	3	26	2	18	2	98	50
Landsbyer og landdistrikter	27	2	27	2	22	2	127	94
Nord	655	54	408	34	475	40	2.179	1.415
Excl. landsbyer og landdistrikter	627	52			445	37	2.082	1.351
Heraf interesseområder							747	604 (f)
Grindsted	32	3	22	2	8	1	137	100
Langholt	41	3	26	2	34	3	48	0
Sulsted	83	7	50	4	57	5	425	328
Tylstrup	69	6	50	4	64	5	187	107
Vadum	113	9	56	5	117	10	402	270
Vestbjerg	120	10	50	4	62	5	523	383
Vokskov	169	14	132	11	103	9	360	163
Landsbyer og landdistrikter	28	2	22	3	30	3	97	64
Kommunen i alt	6.000	500	5.760	480	5.264	439	12.107	5.107
Heraf landsbyer og landdistrikter	75	6			91	8	246	159
Heraf interesseområder							4.528	
I alt excl. landsbyer og interesseområder							7.333	420 (f)

(a): Områdeinddelingen er en tilnærmelse af den nuværende planområdeinddeling til de 7 nye kommuneplanområder

(b): Incl. Sauerske Grunde, Godsbanearbejdet, Østre Havn og Stigsborg

(c): Incl. resten af Gl. Hasseris Enge-lokalplanen og Sorthøj

(d): Incl. Eternitten

(e): Excl. Midbyen

(f): Excl. interesseområder.

- Andelen foreslås i Plan- & Bæredygtighedsstrategien øget til 80 % for at bremse spredt byvækst. I 2002 ligger 79 % af boligmassen i storbyen.

Til gengæld flyttes forventningerne indenfor storbyen i forhold til det faktiske byggeri.

- Der foreslås mere boligbyggeri i Aalborg og Nørresundby Midtbyer og mindre i resten af storbyen.
- Der foreslås udlagt nye arealer i byranden for at imødekomme efterspørgslen på åbne familieboliger (parcelhusgrunde) i storbyen.

I det gældende boligprogram regnes der med store andele boligbyggeri

Nord- og Sydvestområdet og, i forhold til de senere års aktivitet, en relativt mindre andel i Sydøst-området.

- I Plan- & Bæredygtighedsstrategien foreslås forventningerne til byerne i Nord-området nedjusteret fra 2003.

Endelig foreslås indsatsen for at sikre alle boligområder, nye som eksisterende, kvalitet, liv og identitet - øget. Det sker bla. gennem kommuneplanrevisionen for områderne.

De arealmæssige konsekvenser af de foreslåede ændringer er flg.:

- I Midtbyen betyder det store byomdannelsepotentiale, at det udvidede boligprogram forventes realiserbart.

- Der skal planlægges for nye arealer i resten af storbyen.
- Behovet for nye arealer (interesseområder el.a.) til byudvikling i Godthåb, Vadum, Tylstrup, Sulsted og Vestbjerg udskydes.
- Behovet for nye arealer til byudvikling i Klarup forstærkes.

Flere „tætte“ boliger

De åbne boliger udgør i dag 37 % af boligmassen. For at få andelen ned på 33% i 2015 skal de åbne boligernes andel af nybyggeriet ned på 25%, mod 32% de seneste 5 år. Det lægger Plan- & Bæredygtighedsstrategien op til for at imødekomme den ændrede befolkningssammensætning.

Ejerformer

58 % af den eksisterende boligmasse er lejeboliger.

I forhold til situationen i København og Århus er problemerne med at finde en lejebolig i Aalborg begrænsede. Det afspejles bla. i, at Aalborg Kommune har en „tag over hovedet“-garanti til nye studerende.

Almene boliger

Det støttede boligbyggeri er et vigtigt boligpolitisk redskab. Som boligform

Ejerform	Eksisterende boligmasse pr. 1/1 2001	Boligbyggeriet 1990-2001	Foreslået boligprogram 2003-2015
Tætte boliger i alt	53.500	4.355	(360x12) 4.320
Åben-lav* boliger - i alt	27.383	939	(120x12) 1.440
Leje i alt	46.683 (58%)		
Eje i alt	34.200 (42%)		
I alt	80.883	5.294 (4.962)	(480x12) 5.760

*: parcelhuse, dobbelthuse og stuehuse.

er de almene boliger relevante i det samlede udbud. I det omfang, de prismæssigt kan konkurrere med andre boligformer, kan de være med til både at frigøre parcelhuse via flyttekæder og udgøre et tilbud til familier, der foretrækker en lejebolig.

Erfaringen viser dog, at det er om de mindre og ældreegnede lejeboliger, der er størst interesse.

En prognose for behovet for almene boliger på lidt længere sigt afhænger af bla. flg.:

- Befolkningsudviklingen.
- Økonomien på boligmarkedet
- Konjunkturerne
- De almene boligers rolle på det samlede boligmarked.

Hvert år tager byrådet stilling til:

- Hvor stor en del af de 480 boliger (heraf 360 tætte boliger), der skal opføres som almene boliger.

- Hvordan skal fordeling på boligtyper skal være.
- Hvor i kommunen det almene boligbyggeri skal opføres - og hvornår.

Omfanget af det almene boligbyggeri fastsættes årligt, og kan således justeres ifht. de faktorer, der påvirker boligmarkedet. Boligprogrammet udgør dog den overordnede ramme for det almene boligbyggeri.

Boligprogram 2003 - støttet byggeri

Familieboliger	Antal boliger
Lindholm Søpark	50
Vårst	6
Grindsted	8
Visse	7
Ældreboliger	
Bautastenen	36
Ungdomsboliger	
Thulevej	70
Andelsboliger	
Projekt 1	20
Total antal boliger	197

Hertil kommer renovering af støttet byggeri: Højhuset på Grønlandstov.

Et sundt og bæredygtigt miljø

Overordnede bindinger

Plan- & Bæredygtighedsstrategien er Aalborg Kommunes overordnede plan for en bæredygtig udvikling. I afsnittet „Et sundt og bæredygtigt miljø“ fremlægger byrådet sin strategi for den natur- og miljømæssige del af bæredygtigheden. På de enkelte sektorområder - fx. affald, trafik, varmeplanlægning mv. - gælder desuden en række handlingsplaner, som skal bidrage til en bæredygtig udvikling.

Udfordringen

Huller i ozonlaget, klimaforandringer, smog, stigende affaldsmængder og fiskedød er ord, vi ofte møder i medierne. De har ofte forbindelse til menneskeskabte aktiviteter, der fører til ubalance i naturen og i økosystemerne.

Internationalt er der enighed om at det at bryde sammenhængen mellem vækst og miljø- og naturødelæggelser, er den overordnede udfordring i forhold til at sikre en bæredygtig udvikling.

Lovkrav - Agenda 21-strategi

Planloven fastlægger, at kommunernes Agenda 21-strategier skal indeholde kommunalbestyrelsens politiske målsætninger for det fremtidige arbejde inden for indsatsområderne:

1. Mindskelse af miljøbelastningen.
2. Fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse.
3. Fremme af biologiske mangfoldighed.
4. Inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde.
5. Fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale erhvervsmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold.

ling. Man er også klar over at det kræver en massiv politisk indsats både globalt og lokalt.

EU Kommissionen har fastsat mål for en bæredygtig udvikling, Danmark har udarbejdet en national bæredygtighedsstrategi og nu skal amterne og kommunerne i gang. Alle amter og kommuner skal således udarbejde en strategi for deres bidrag til en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede (Lokal Agenda 21-Strategi). Plan- & Bæredygtighedsstrategien er sammen med denne redegørelse Aalborg Kommunes bud på hvilken indsats der er nødvendig for at sikre en bæredygtig udvikling.

Aalborg Charteret

Det er ikke nyt for Aalborg Kommune at arbejde med bæredygtighed. Vi vedtog allerede i 1992 en Brundtland-plan, og i 1994 lagde vi navn til Aalborg Charteret, der i dag er underskrevet af mere end 1.800 byer i Europa. Charteret forpligter byerne til at formulere strategier for en bæredygtig udvikling.

I kommunen er der siden gennemført mange initiativer, der har båret Aalborg i en bæredygtig retning. Mange af initiativerne fremgår af folderen „Det bæredygtige Aalborg“.

Ud over at leve op til planlovens krav om en strategi for Lokal Agenda 21, lever Plan- & Bæredygtighedsstrategien også op til Aalborg Charterets forpligtelser.

Offentlighedens inddragelse og deltagelse

Aalborg Kommune lægger stor vægt på inddragelse af borgere, virksomheder, institutioner osv. i forbindelse med det lokale Agenda 21-arbejde.

Målet er, at alle aktører skal deltage aktivt i indsatsen for en bæredygtig udvikling - af flere årsager:

- Offentligheden skal have muligheder for at kommentere og påvirke

Aalborg Kommunes prioritering af indsatsen for en bæredygtig udvikling. Det sker bla. gennem offentlige høringer.

- Engagement og deltagelse fra alle aktører er en forudsætning for en bæredygtig udvikling.

Formålet med inddragelsen af borgere, virksomheder, institutioner osv. er således både at give mulighed indflydelse og medansvar i det lokale bæredygtighedsarbejde.

Deltagelsen sker oftest lokalt

Derfor fremgår det af Plan- & Bæredygtighedsstrategien, at der skal sikres et højt informationsniveau over for offentligheden.

Aalborg Kommune har allerede gode erfaringer med det lokale bæredygtighedsarbejde - bla. fra en række projekter:

- I Drastrup-projektet har kommunen gennem en tværfaglig og helhedsorienteret indsats fået beskyttet grundvandet og omdannet området til et attraktivt naturområde gennem samarbejde med lokalbefolkningen. Dermed er miljøbelastningen mindske, den biologiske mangfoldighed er øget - og befolkningen er aktiveret i processen.
- I Kvarterløftprojektet i Aalborg Øst er der også arbejdet med bæredygtighed i bred forstand - med et lokalt udgangspunkt. Indsatsen har bla. omfattet friarealforbedringer og vejledning i miljøspørgsmål, men projektet har også omfattet indsatser på fx. kulturområdet.
- I kampagnen „Aalborg - Ren Blå Grøn“ er der arbejdet med involvering af borgerne i konkrete projekter - fx. rengøring af vejstrækninger, strande og skove samt skovrejsning.

Aalborg Kommune vil også i fremtiden lægge stor vægt på den direkte borgerdeltagelse gennem tema- og bydelsprojekter. Her vurderes der at være størst potentiale for lokalt ejerskab til projekter og adfærdsendringer mv., som fører til en bæredygtig udvikling.

Aalborg Kommune ser her sin rolle som igangsætter, koordinator og vedvarende „katalysator“, der på sigt skal gøre borgere, virksomheder, institutioner osv. i stand til selv at tage ansvar for bæredygtighedsaktiviteterne.

Behov for debat om de langsigtede mål

Men der er også behov for i højere grad at engagere borgerne i de langsigtede og overordnede bæredygtighedsspørgsmål

Langsigtede planer for kommunens udvikling, herunder også planer på miljøområdet, sendes normalt altid i offentlig høring før vedtagelsen.

Engagementet i debatten varierer dog meget. Det skyldes måske planernes overordnede karakter. Der er generelt et behov for at styrke dialogen mellem kommunen og borgerne i forbindelse med indsatsen for en bæredygtig udvikling.

Derfor vil Aalborg Kommune i forbindelse med udarbejdelsen af fremtidige planer arbejde for en styrket inddragelse af offentligheden - både på det overordnede niveau og ifht. de mere lokale planer som fx. bydelsplaner.

Prioriteringer er nødvendige

Plan- & Bæredygtighedsstrategien er udtryk for en nødvendig prioritering af indsatsen på natur- og miljøområdet.

I prioriteringen af indsatsen er der også taget højde for, at nogle miljøopgaver er lovboundne og derfor skal løses, uanset det økonomiske råderum. Det er medbestemmende for

hvilke øvrige aktiviteter kommunen kan igangsætte.

Nogle miljøopgaver varetages desuden fortrinsvis af andre offentlige myndigheder. Det gælder fx. planlægningen af recipientkvaliteten i vandløb og forbedring af havmiljøet.

Når strategien skal revurderes igen, om senest 4 år, kan der være andre indsatsområder på miljøområdet, der skal tages op.

Indsatsområderne i Plan- og bæredygtighedsstrategien er foreslået ud fra følgende overvejelser og kriterier:

- Hvilke områder prioriterer vi højt i Aalborg Kommune?
- Hvor mener vi at Plan- & Bæredygtighedsstrategien kan supplere den hidtidige indsats?
- Hvilke nationale og internationale bindinger har vi på miljøområdet?

De foreslåede indsatsområder er begrundet på de følgende sider.

Opgave- og ansvarsfordeling samt planer på miljøområdet

Tema	Primær ansvarlig myndighed	Planer
Miljøtilsyn med industri og landbrug	Teknisk Forvaltning	Tilsynsberetning: www.aalborg.dk/miljoe
Vandløb	Nordjyllands Amt og Teknisk Forvaltning	Recipientkvalitetsplan: www.nja.dk Tilsynsberetning: www.aalborg.dk/miljoe
Miljøgener fra trafikken	Teknisk Forvaltning	Miljø- og Trafikhandlingsplan: www.aalborg.dk
Forurenede grunde	Nordjyllands Amt og Teknisk Forvaltning	Indsatsplaner mv.: www.nja.dk
Miljøgener generelt	Teknisk Forvaltning	Tilsynsberetning: www.aalborg.dk/miljoe
Limfjorden	Nordjyllands Amt	Recipientkvalitetsplan: www.nja.dk
Luftkvalitet	Teknisk Forvaltning og Danmarks Miljøundersøgelser	www.aalborg.dk www.dmu.dk/AtmosphericEnvironment
Affaldsbortskaffelse	Forsyningsvirksomhederne	Affaldsplan samt tillæg: www.skidt.dk
Spildevandsrensning	Forsyningsvirksomhederne	Spildevandsplan: www.aalborg.dk
Grundvandsbeskyttelse	Nordjyllands Amt og Forsyningsvirksomhederne	Indsatsplaner mv: www.nja.dk www.aalborg.dk
Ressource- og energibesparelser	Forsyningsvirksomhederne	IRP/DSM-plan: www.aalborg.dk
Varmedforsyning	Forsyningsvirksomhederne	Varmeplan
Grønt regnskab	Forsyningsvirksomhederne	Grønt regnskab: www.aalborg.dk
Miljøvurderinger	Teknisk Forvaltning	Diverse lokalplaner mv.: www.aalborg.dk
Teknisk Forvaltning: Aalborg Kommune, Teknisk Forvaltning Forsyningsvirksomhederne: Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhederne		

Klimaforandringer

Kuldioxid (CO₂) er en af de vigtigste drivhusgasser. Det menneskeskabte udslip af CO₂ til atmosfæren, som følge af afbrænding af fossile brændstoffer, er den væsentligste trussel mod klodens klima. Der er allerede i dag tegn på, at det øgede indhold af CO₂ i atmosfæren har givet klimaændringer. Ifølge FN's klimapanel er gennemsnitstemperaturen i løbet af det sidste århundrede steget mellem 0,3 og 0,6 grader C, og verdenshavene er som følge heraf steget med 10-25 cm. Klimapanelet anslår, at vi risikerer yderligere temperaturstigninger på 1-3,5 grader C i løbet af de næste 100 år, hvis ikke der sættes alvorligt ind for at reducere udslippet af CO₂. Følgerne vil være klimaændringer, yderligere stigning af verdenshavene på mellem 9 og 88 cm, ændrede nedbørsforhold og formodentlig øget forekomst af ekstreme vejrforhold, tørker og oversvømmelser.

Danmark har internationalt set et højt udslip af CO₂ pr. indbygger. Derfor har Danmark en særlig forpligtigelse. Danmark har forpligtet sig til at reducere CO₂ udslippet med 21% i forhold til 1990-niveau inden 2012 og yder herved et væsentligt bidrag til opfyldelse af Kyoto-protokollen.

De større byer i Danmark, heriblandt Aalborg, bidrager med en væsentlig del af det samlede danske udslip af CO₂, bl.a. som følge af et stort energiforbrug og en høj trafikintensitet. Byerne må derfor tage et særligt ansvar, for at medvirke til at nå de danske målsætninger. Flere byer i Danmark har fastsat mål og lavet CO₂ reduktionsplan.

For at styrke Aalborgs indsats for at begrænse CO₂-udslippet til atmosfæren er der behov for at udbygge de planer, der allerede ligger for CO₂-reduktion i kommunen.

Planer på forsyningsområdet

Aalborg Byråd vedtog i 1992 en Brundtland-plan for Aalborg. I planen skitseres en lang række lokale handlemuligheder for at nedbringe energi- og ressourceforbruget hos private og virksomheder, og dermed bl.a. CO₂-udslippet ved den el- og varmeproduktion der anvendes i Aalborg. Herudover forpligtede Aalborg sig i 1994 ved tiltrædelse af Aalborg-charteret sig til at medvirke til at afgivelse af drivhusgasser, herunder CO₂, til atmosfæren reduceres.

I 1995 besluttede Aalborg Byråd at Brundtlandplanen skulle følges op af operationelle planer med henblik på minimering af forbrugernes energi- og ressourceforbrug, de såkaldte DSM-planer¹. Planerne gælder for alle de kommunale forsyningsvirksomheder. Det overordnede mål med DSM-planerne, er helhedsrådgivning hos private og virksomheder om energi- og ressourceforbrug indenfor så mange forsyningsområder som muligt på én gang. Helhedsrådgivningen til private forbrugere og virksomheder foregår via Energicentret, der er et samarbejde mellem de kommunale forsyningsvirksomheder og Naturgas Midt-Nord.

Den næste samlede DSM-plan 2003-2005 for Forsyningsvirksomhederne vil blive udbygget til også at omfatte de enkelte forsyningsvirksomheders IRP²-aktiviteter, der handler om minimering af energi- og ressourceforbrug i produktionsleddet. Herudover vil planen også omfatte omfanget af den CO₂-udledning som forsyningsvirksomhederne giver anledning til.

Det er ikke alle de kommunale forsyningsvirksomheder, der dækker hele kommunens areal. Langt de fleste af kommunens borgere og virksomheder forsynes dog fra kommunalt ejede forsyningsvirksomheder,

hvilket giver kommunen gode mulighed for at påvirke forbrugernes adfærd og tilbyde helhedsorienterede løsninger på forsyningsområdet.

Trafikkens bidrag til CO₂-udslippet

Transportsektorens energiforbrug udgør ca. 25% af det samlede energiforbrug i Danmark. I forhold til forbrænding af olieprodukter – som eksempelvis benzin og dieselolie, udgør transportsektoren mere end 50% af det samlede forbrug.

I Aalborg kommune er der årligt udslip af CO₂ svarende til 253.000 tons som følge af trafikens energiforbrug (beregning 1998). Trafikkens energiforbrug og CO₂-emission afhænger af trafikarbejdet og kørselsmåden. Derfor er der med vedtagelsen af Trafik- og Miljøhandlingsplanen for Aalborg Kommune (dec., 1999) iværksat en række kommunale tiltag til reduktion af energiforbruget og udslippet af CO₂.

Vurdering af udviklingen

Hvis Aalborg skal tage medansvar for at få nedbragt Danmarks CO₂-udslip, er der behov for at få udarbejdet en samlet plan for CO₂-reduktion i kommunen. Der vil således være behov for at få udbygget de eksisterende CO₂-reduktionsplaner for Forsyningsvirksomhederne med reduktionsplanerne på trafikområdet samt evt. andre områder, hvor kommunen har mulighed for at påvirke CO₂-udslippet, således at der fastsættes overordnede reduktionsmål samt handlingsplaner, der giver ”mest miljø for pengene”.

¹ DSM står for Demand Side Management.

² IRP står for Integreret Ressource Planlægning.

Trafik

Trafikprognoser viser, at der må forventes en stigning i biltrafikken, som følge af den økonomiske vækst i regionen og i kommunen. I takt med trafikstigningen vil også trafikken miljøgener i form af luftforurening, støj og trafikulykker, stige hvis der ikke gøres noget ved det. Øget trafikbelastning øger emissionen af sundhedsskadelige stoffer i atmosfæren og støjbelastningen i byen, med risiko for at påvirke menneskers sundhed.

Aalborgs overordnede mål er derfor, at sikre bæredygtig udvikling ved afvejning af behovet for gode transportmuligheder og begrænsning af trafikken miljøgener. Bidrag der medvirker til at opfylde målet er bla.:

- at bruge trafikinformatik i trafikinformation og trafikstyring af person- og godstrafikken i Aalborg.
- at integrere trafikspørgsmål i planlægningen af lokalisering og arealanvendelsen.
- at sikre optimal levetid og genanvendelse for de infrastruktur-elle (fysiske) anlæg.
- at koordinere indsatsen med andre sektorer med henblik på en optimal udnyttelse af ressourcerne.

Kommunen kan påvirke trafikudviklingen gennem en række virkemidler:

- parkeringspolitik
- lokaliseringspolitik og arealanvendelse
- forebygge kapacitetsproblemer
- fremme cykeltrafik
- fremme sikre skoleveje
- fremme kollektiv trafik

- fremme mulighed for kombinationsrejser og kørselskoordinering bevidstgøre den enkelte borger om gode transportvaner til gavn for sundhed, velvære, by og miljø.

Miljøgener fra trafikken er et vigtigt indsatsområde. Trafikkens energiforbrug og CO₂ udslip, indgår i Plan- & Bæredygtighedsstrategiens målsætning om at reducere kommunens CO₂ udslip. Mål og virkemidler vil fremgå af den kommende CO₂-reduktionsplan.

Indsatsen overfor miljøgener i form af lokal luftforurening og støj er ikke medtaget som et selvstændigt indsatsområde i denne strategi. Det betyder ikke at området ikke anses for vigtigt, tværtimod gør Aalborg i forvejen en stor indsats på dette område jf. Trafik & Miljø handlingsplanen, 1999 og den Kollektive trafikplan, 2003.

Aalborg Kommune vil arbejde for at begrænse trafikken CO₂ udslip, så de nationale mål kan opfyldes

Aalborgs indsats for at begrænse trafikken miljøgener fremgår af Trafik & Miljø handlingsplanen, 1999: www.aalborg.dk

Se løbende prognoser for luftforureningsniveauet i den indre by på: www.aalborg-trafikinfo.dk/

Grundvandet er truet

Kvaliteten af det danske grundvand er truet. Det skyldes bl.a. et øget nitratinhold samt rester af pesticider og andre miljøfremmede stoffer, eks. organiske opløsningsmidler. Nitrat og pesticider kommer bl.a. fra dyrkning af marker, gartnerier samt brug på udyrkede arealer (private som offentlige), mens organiske opløsningsmidler bl.a. kan komme fra gamle

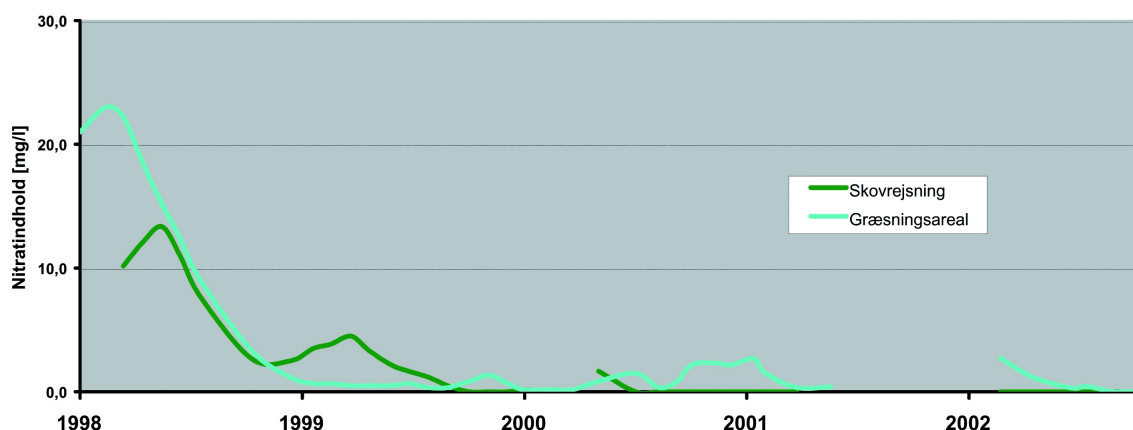
industrigrunde. For at sikre grundvandet er der sat forøget fokus på beskyttelsen af grundvandskvaliteten. Det sker bl.a. ved at en lang række pesticider i de sidste år er blevet forbudt, reglerne for brug af husdyrgødning på markerne er blevet skærpet, og der er igangsat oprydning de steder, hvor jorden er blevet forurenet.

Drikkevand

Aalborg Kommune har en målsætning om at sikre, at forsyningen med drikkevand i kommunen også i fremtiden skal baseres på rent, urensat grundvand. Aalborg Kommune vedtog således i 1992 en grundvandsstrategi, der indebærer, at der ikke afsættes særlige midler til oprensning af forurenede grunde i byområdet af hensyn til grundvandet, men at vandforsyningen på længere sigt skal baseres på velegnede grundvandsoplunde udenfor byen, og at grund-

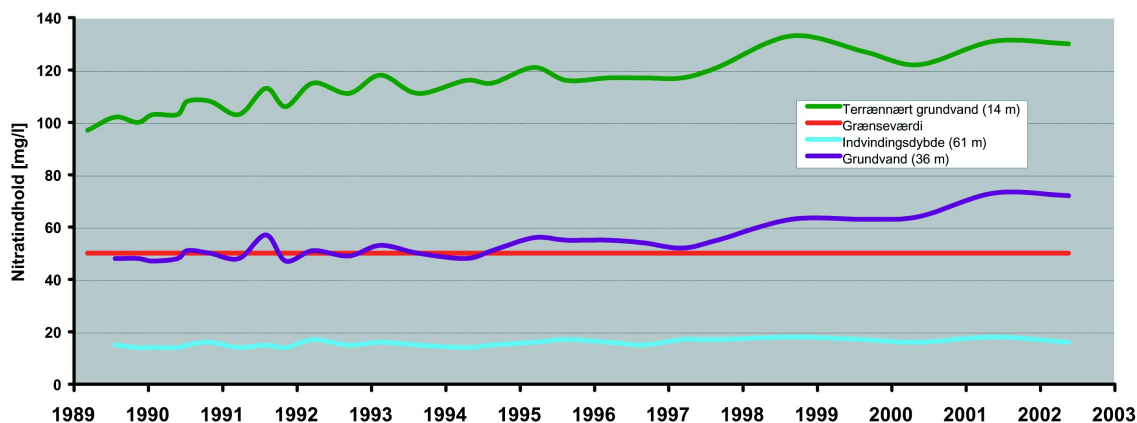
vandet her skal beskyttes med de nødvendige virkemidler. Der er også forureningskilder uden for byområdet, men forureningsbelastningen (målt ved antallet kilder og kildestørrelsen forventes at være mindre).

**Nitratinholdet i rodzonen - Drastrup
april 1998 - december 2002**

Nitratmålinger fra Drastrup viser, at grundvandsbeskyttelsen allerede giver positive resultater i grundvandet, der forlader rodzonen ca. 1 m under terræn.

**Nitratudviklingen i grundvandet - Drastrup
1989 - 2002**

Grundvandsbeskyttelsens effekter har endnu ikke vist sig længere nede i jordlagene. Nitratinholdet i 14 og 36 meters dybde har de senere år tværtimod været stigende, hvilket kan give problemer, når grundvandet når indvindingsdybden (61 meter). Drikkevandet der i dag pumpes op, ligger dog fortsat langt under grænseværdien for nitrat.

Grundvandsbeskyttelse

Der er efterfølgende gennemført og igangsat projekter til forebyggende beskyttelse af grundvandet i flere af kommunens indvindingsområder. Det har bl.a. resulteret i, at Aalborg, som en af de første kommuner i Danmark, har udarbejdet af en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, delindsatsplanen for Drastrup, og der vil i 2003 blive udarbejdet en delindsats-

plan for Sydøstområdet, dvs. området mellem Nøvling, Gistrup, Visse og Gug.

I forbindelse med indsatsplanen for Drastrup har kommunen taget nye metoder i brug. Indsatsen er således baseret på bæredygtig areal-anvendelse og effektive virkemidler, der sikrer, at planen realiseres. Ideen er bl.a. at konventionelt landbrug erstattes af skov, overdrev og miljøvenligt landbrug, punktforureningskilder uskadeliggøres, og borgerne opfordres til ikke at bruge sprøjtemidler.

Ovennævnte betyder, at kommunen gennem en tværfaglig og helhedsorienteret indsats har fået beskyttet grundvandet i Drastrup og fået omdannet området til et attraktivt naturområde i samarbejde med lokalbefolkningen. Dermed er miljøbelastningen i området mindsket og den biologiske mangfoldighed øget.

Samarbejde med amtet

Finansieringen vil fremover primært ske fra det såkaldte Grundvands-samarbejde, der er et samarbejde mellem den kommunale vandforsyning og kommunens private vandværker. Gennem samarbejdet sparer forbrugerne op til jordkøb og andre former for grundvandssikring ved at betale et bidrag pr. m³ vand.

Grundvand og byudvikling

I forhold til byudvikling er der et særligt behov for at beskytte drikkevandet, da en del af kommunens nuværende og potentielle byudviklingsområder ligger i områder med særlige drikkevandsinteresser. Det er meget vigtigt at beskytte nærkilde-områderne omkring vandboringerne.

I forbindelse med Vandforsyningsplanerne fra 1984 og 1992 blev det besluttet, at den fremtidige vandforsyning i kommunen ikke skal baseres på indvinding af vand fra tætbyområder. Det betyder, at den fremtidige

forsyning med drikkevand til Aalborg og Nørresundby skal baseres på 3 hovedområder, nemlig Drastrup, Sydøst-området og Hvorupområdet. Det er således vigtigt at der ikke sker byudvikling i disse områder.

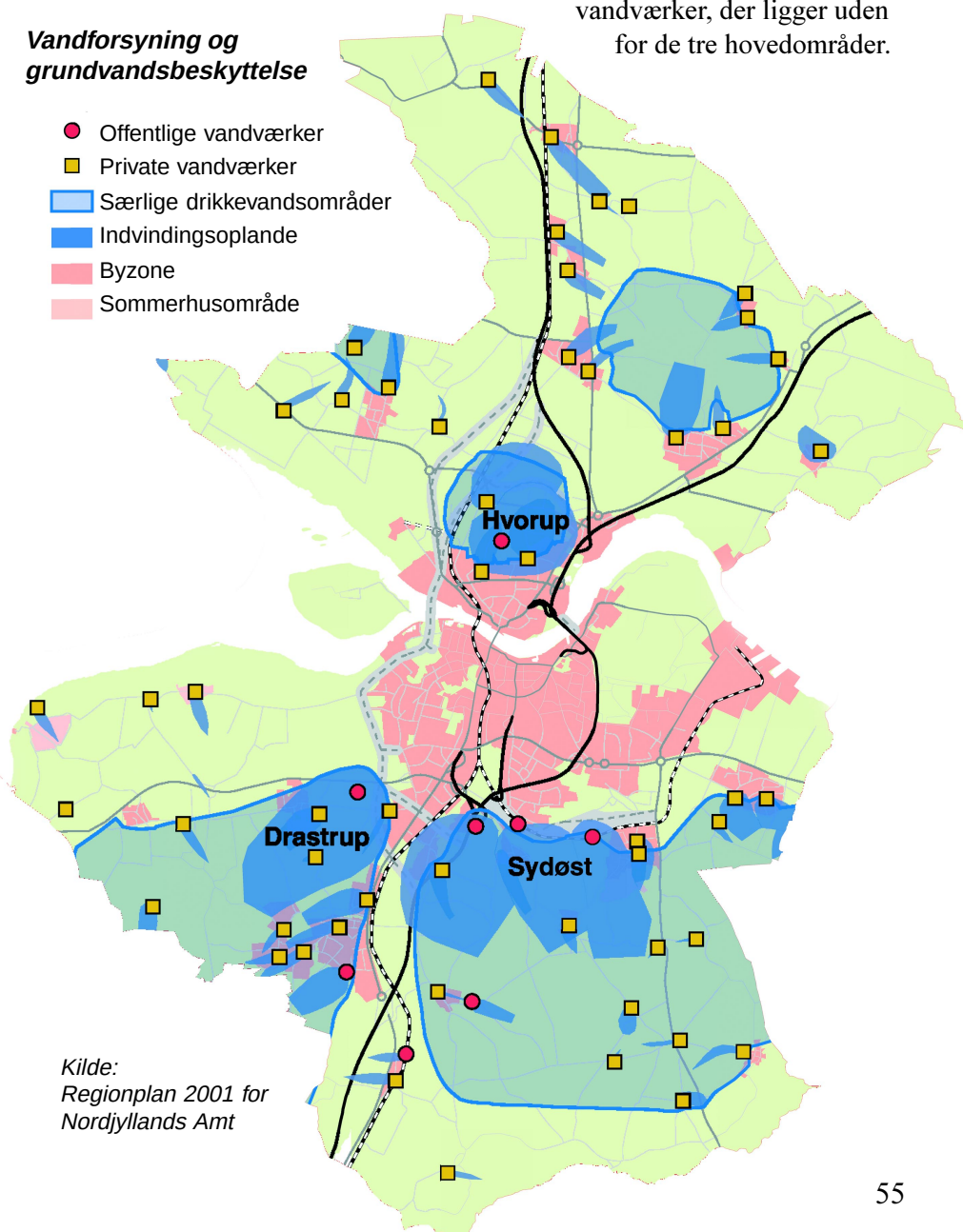
I forbindelse med Vandforsyningsplanen fra 1992 blev det også besluttet at etablere et sikkerhedssystem for de almene vandforsyningsanlæg i kommunen bestående af forbindelsesledninger mellem vandværkerne. Disse forbindelsesledninger sikrer, at et vandværk, der er ude for et teknisk

nedbrud eller som bliver ramt af en forurening har mulighed for at blive reserveforsynet fra et andet vandværk. Tilsvarende indebærer det, at det i fremtiden vil være muligt at erstatte visse af de (især mindre) vandindvindinger med forsyning udefra. Der bør derfor i de øvrige områder ske en konkret prioritering mellem byudviklings- og vandindvindingsinteresserne.

Vandforsyningsplanen af 2004 vil indeholde en prioritering af i hvilken rækkefølge der vil blive igangsat beskyttelsesaktiviteter for de vandværker, der ligger uden for de tre hovedområder.

Vandforsyning og grundvandsbeskyttelse

- Offentlige vandværker
- Private vandværker
- Særlige drikkevandsområder
- Indvindingsoplande
- Byzone
- Sommerhusområde

Kilde:
Regionplan 2001 for
Nordjyllands Amt

Ressourcer og affald

Et af de områder, der lægges vægt på i Regeringens strategi for en bæredygtig udvikling "Fælles fremtid – udvikling i balance" fra juni 2002, er ressourcer og ressourceeffektivitet. Regeringens mål er således på sigt at begrænse ressourceforbruget til ca. 25% af det nuværende forbrug.

De samlede affaldsmængder i Danmark er over en 10-årig periode steget. Det er vigtigt, at der ikke produceres mere affald end højest nødvendigt, og at så meget af affaldet som muligt genbruges. Indsatsen skal i første omgang rettes mod de materialer, der giver anledning til mest miljøbelastning eller størst ressourceforbrug.

I henhold til Regeringens strategi er det vigtigt, at alle aktører indgår i et forpligtende samarbejde om at forebygge affald. Regeringen vil i 2003 fremlægge sin Affaldsplan, der bl.a. vil indeholde strategier for forebyggelse af ressourcetab og miljøbelastning fra affald.

I Aalborg er affaldsmængderne også stigende. Det er især erhvervs-

virksomhederne, der står for stigningen, mens affaldsmængderne fra husholdningerne har været stagnerende.

Indsatsen for affaldshåndtering i Aalborg Kommune følger det behandlingshierarki, der er opstillet i såvel EU's affaldsrammedirektiv som i affaldsbekendtgørelsen:

1. Affaldsforebyggelse
2. Genanvendelse
3. Forbrænding med energiudnyttelse
4. Deponering

Farligt affald som f.eks. olie- og kemikalieaffald, prioriteres særskilt. Disse fraktioner holdes adskilt fra de øvrige affaldsfraktioner og kræver særlig behandling.

Aalborg Kommunes planer for bæredygtighed på affaldsområdet fremgår af Affaldsplanen 2000-2012 samt Tillæg til Affaldsplanen fra januar 2003.

Et af de initiativer der er i affaldsplanen til nedbringelse af affaldsmængderne er, at Aalborg Kommune vil forebygge emballageaffald ved fortsat selv at købe produkter med

mindst mulig emballage. Dette sker via kommunens indkøbspolitik.

Materialeforbrug og adfærd i kommunens egne virksomheder tilrettelægges således ud fra hensyn om bæredygtighed.

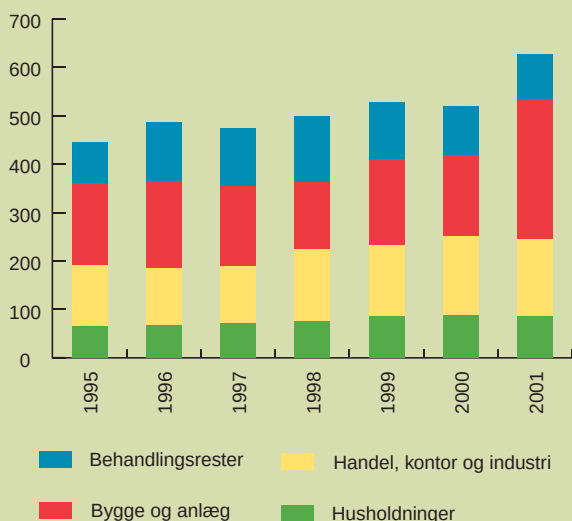
Borgere og virksomheder skal opfordres og hjælpes til at gøre det samme ved hjælp af information om bortskaffelse om minimering af affald.

Herudover udfører Renovationsvæsenet gennem Energicentret bl.a. konkrete rådgivningsopgaver for virksomhederne i kommunen. Rådgivningen består af en detaljeret kortlægning af den enkelte virksomheds affaldsproduktion- og bortskaffelse. Samtidig foretages en vurdering af virksomhedens håndtering af affaldet og opstilles forslag til eventuelle ændringer/forbedringer.

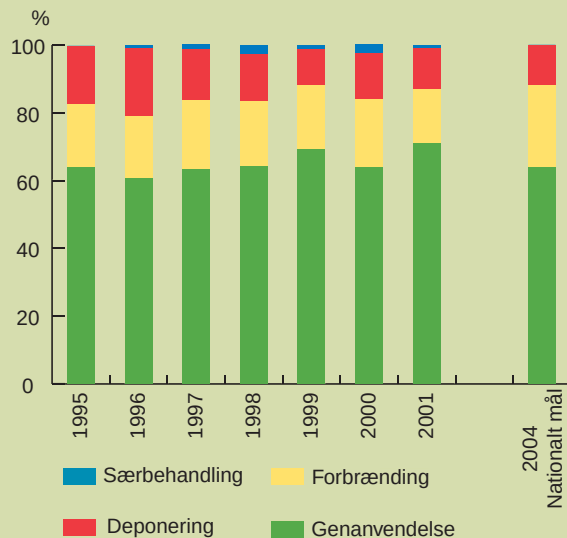
Som det ses på figuren nedenfor lever Aalborg Kommune op til de nationale mål på affaldsområdet for 2004. Der vil dog fortsat være behov for nye initiativer til at nedbringe mængderne af affald og dermed minimere ressourceforbruget.

**Affaldsmængder
Aalborg Kommune 1995-2001**

Antal ton affald

**Affald fordelt på behandlingsform
Aalborg Kommune 1995-2001**

En mangfoldig natur

Borgerne lægger vægt på smukke grønne omgivelser og muligheden for et aktivt friluftsliv. Gode naturoplevelser og rekreation har stor betydning for menneskers trivsel og livskvalitet.

Samspil og balance mellem natur og byudvikling giver således mulighed for at kommunen kan tilbyde attraktive boligformer nær naturområder med et varieret udbud af landskabsformer, arealtyper, og et varieret flora og faunaliv.

Men grønne områder spiller også en stor rolle i arbejdet for at sikre en stor variation, eller biodiversitet, i kommunens dyre- og planteliv.

For at fremme et varieret udbud af flora og fauna er det vigtigt, at levestederne har en stor landskabelig og beplantningsmæssig variation og en sammenhæng til andre levesteder.

Det afspejles i Grønt Katalog fra 1999, hvor planerne for de grønne landskabskiler strækkende sig fra Midtbyen og ud i det åbne landskab, er et stærkt landskabeligt plangrundlag. Her er samspillet imellem

de meget plejede byparker i Aalborgs Midtby og de gradvist mere naturprægede arealer i kilerne vigtige elementer.

Det er også vigtigt, at Aalborg Kommune kan tilbyde sine indbyggere hele spektret af grønne naturarealer, og skabe en forståelse af, at det ene grønne område ikke er mere "naturligt" og "rigtigt" end det andet, men at det alene er et udtryk for det natur-"landskab", man har valgt.

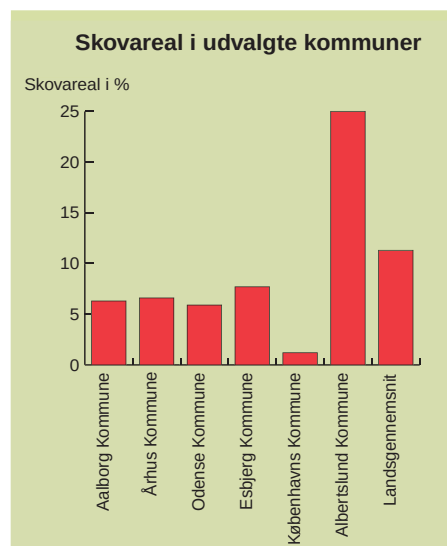
Det er nogle af udfordringerne i udviklingen af såvel de eksisterende, som nye park-, skov- og naturarealer og ikke mindst i forbindelse med fremtidige byudviklingsplaner.

Skovrejsning og grundvandsbeskyttelse

Kommunens interesse i at beskytte grundvandsressourcerne stiller særlige krav til arealanvendelsen i følgende vandindvindingsområder. Etablering og drift af skov og naturområder spiller en særlig rolle.

Aalborg Kommune vil udvide og udvikle bestanden af skov- og naturarealer, så vi kan leve op til de natio-

nale målsætninger om skovtilplantning. Sammen med staten og private skovejere skal skovdækningsprocenten op nær det nationale mål på 24 %. I dag udgør kommunens skovarealer 6 % (ca. 3000 ha) af kommunens areal. Af det skovarealet er 250 ha, eller 0,5 % plantet inden for de seneste 10 år. Aalborg laver i løbet af 2003 en samlet skovrejsningsplan, der fastlægger hvor skovrejsning og bevarelse af naturarealer kan ske i fremtiden.

Aalborg indsats for de grønne områder er omfatter bla.:

- Forbedring af byparkerne
- Ændret indretning og brug af byens kirkegårde til mere rekreative formål
- Udvikling af kolonihaveområderne
- Kortlægning af vejtræer
- Etablering og renovering af naturlegepladser

Grønt katalog fra 1999 indeholder kommunens hidtidige planer for varetagelse og udvidelsen af kommunens skove- og naturarealer: <http://www.aalborg.dk>

Etablering af skov og naturarealer tjener flere formål:

- Friluftsliv for byens borgere.
- Levested for flora og fauna.
- Beskyttelse af grundvandsressourcen.
- Vegetation modvirker drivhuseffekten ved optag af kuldioxid fra atmosfæren.

Uddrag af planloven

Om planstrategier

§ 23 a. Kommunalbestyrelsen skal inden udgangen af den første halvdel af den kommunale valgperiode offentliggøre en strategi for kommuneplanlægningen. Kommunalbestyrelsen kan i øvrigt offentliggøre en sådan strategi, når den finder det nødvendigt eller hensigtsmæssigt. Samtidig med offentliggørelsen sendes den vedtagne strategi til miljø- og energiministeren og øvrige statslige, regionale og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres.

Stk. 2. Den i stk. 1 nævnte strategi skal indeholde oplysninger om den planlægning, der er gennemført efter den seneste revision af kommuneplanen, kommunalbestyrelsens vurdering af og strategi for udviklingen samt en beslutning om enten

- 1) at kommuneplanen skal revideres,
- 2) at der skal foretages en revision af kommuneplanens bestemmelser for særlige temaer eller områder i kommunen, eller
- 3) at kommuneplanen vedtages for en ny 4 års periode.

Stk. 3. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen, der har forlangt sin afvigende mening vedrørende den i stk. 2 nævnte revisionsbeslutning tilført kommunalbestyrelsens beslutningsprotokol, kan forlange, at den afvigende mening offentliggøres samtidig med strategien med en kort begrundelse, der affattes af medlemmet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af ideer, forslag m.v. og kommentarer til den offentliggjorte strategi.

Stk. 5. Efter udløbet af fristen efter stk. 4 tager kommunalbestyrelsen stilling til de fremkomne bemærkninger. Kommunalbestyrelsen kan i forbindelse hermed vedtage ændringer af den offentliggjorte strategi.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen foretager offentlig bekendtgørelse af, om der er vedtaget ændringer af strategien, og sender et eksemplar af den offentlig-

gjorte bekendtgørelse til de myndigheder, som er nævnt i stk. 1.

§ 23 b. Når der er foretaget offentlig bekendtgørelse efter § 23 a, stk. 6, kan kommunalbestyrelsen udarbejde sådanne forslag til kommuneplan eller ændringer hertil, der er truffet beslutning om i strategien.

§ 23 c. Kommunalbestyrelsen kan tilvejebringe forslag til ændringer af kommuneplanen, der ikke er truffet beslutning om i en strategi, der er vedtaget og offentliggjort efter reglerne i § 23 a. Før udarbejdelsen af sådanne forslag skal kommunalbestyrelsen indkalde ideer og forslag m.v. med henblik på planlægningsarbejdet. Ved mindre ændringer i en kommuneplans rammedel, der ikke strider mod planens hovedprincipper, samt ved uvæsentlige ændringer i planens hovedstruktur kan kommunalbestyrelsen dog undlade at indkalde ideer og forslag m.v.

Stk. 2. Indkaldelsen af ideer og forslag skal indeholde en kort beskrivelse af hovedspørgsmålene i den forestående planlægning. Indkaldelse sker ved offentlig bekendtgørelse. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist for afgivelse af ideer, forslag m.v.

§ 23 d. Kommunalbestyrelsen skal ved forslag til revision af kommuneplanen, jf. § 23 a, stk. 2, nr. 1 og 2, forestå en oplysningsvirksomhed med henblik på at fremkalde en offentlig debat om planrevisionens målsætning og nærmere indhold. Det kan ske enten i forbindelse med offentliggørelsen af strategien eller i forbindelse med offentliggørelsen af forslaget til ændring af kommuneplanen.

§ 23 e. Kommunalbestyrelsen kan i forbindelse med offentliggørelsen af den i § 23 a nævnte strategi foretage ændringer i kommuneplanen, der er en direkte følge af ændringer i regionplanen eller lovgivningen, når ændringen er bindende for kommuneplanlægningen og ikke giver råderum for kommuneplanlægningen.

Om bæredygtighedsstrategier (strategi for Lokal Agenda 21)

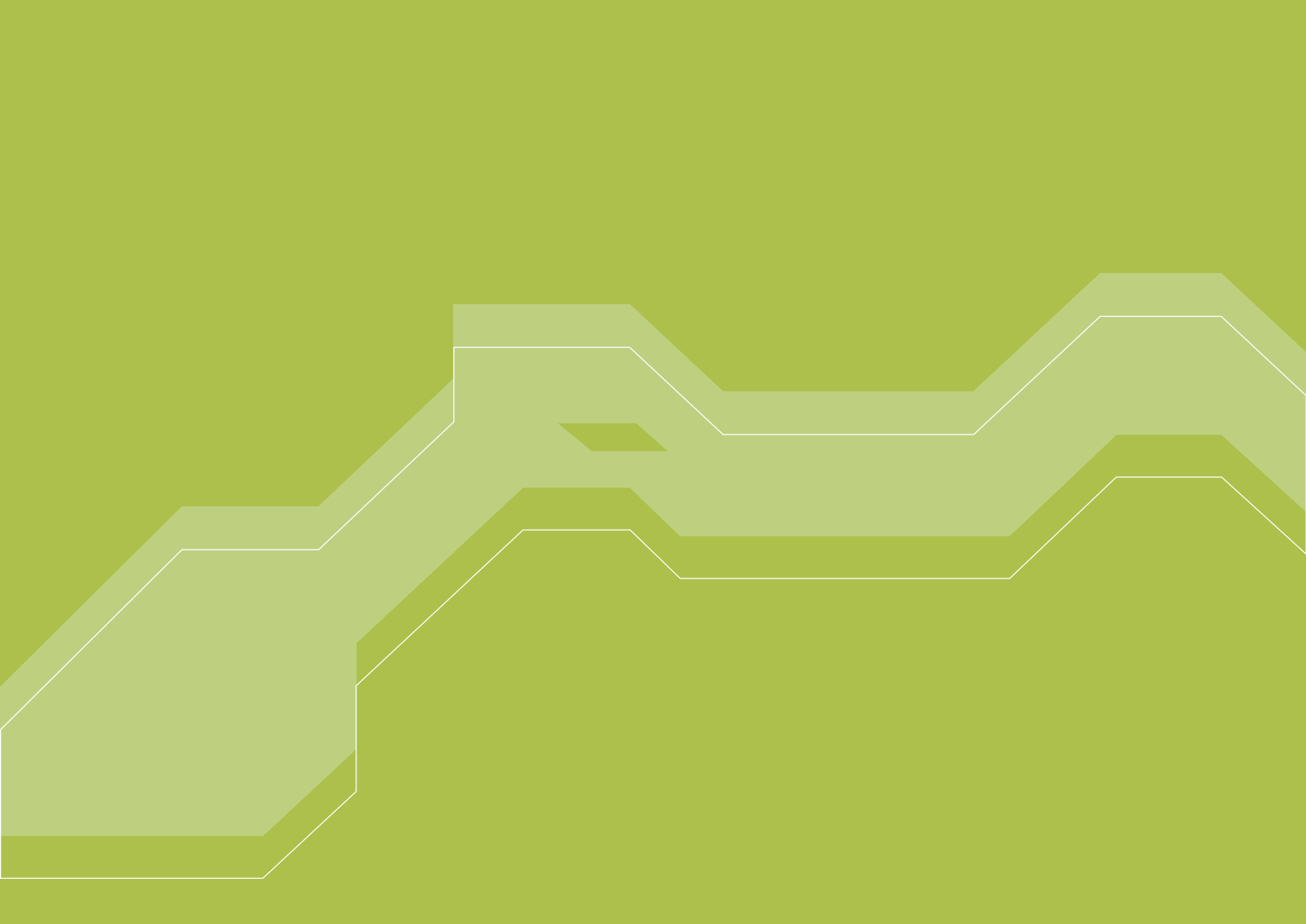
§ 33 a. Amdsråd og kommunalbestyrelser skal inden udgangen af den første halvdel af den kommunale valgperiode offentliggøre en redegørelse for deres strategi for amtskommunens henholdsvis kommunens bidrag til en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede med oplysninger om, hvordan der skal arbejdes helhedsorienteret, tværfagligt og langsigtet, og hvordan befolkningen, virksomheder, organisationer og foreninger vil blive inddraget i arbejdet (lokal Agenda 21). Strategien skal indeholde amtsrådets henholdsvis kommunalbestyrelsens politiske målsætninger for det fremtidige arbejde inden for følgende indsatsområder:

- 1) Mindskelse af miljøbelastningen,
- 2) fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse,
- 3) fremme af biologisk mangfoldighed,
- 4) inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde og
- 5) fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale, erhvervsmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold.

Stk. 2. Den i stk. 1 nævnte redegørelse skal samtidig med offentliggørelsen sendes til miljø- og energiministeren.

§ 33 b. Miljø- og energiministeren giver hvert fjerde år en redegørelse for det lokale Agenda 21-arbejde i amtskommuner og kommuner til et af Folketinget nedsat udvalg. Redegørelsen skal tilvejebringes i samarbejde med de kommunale organisationer.

.....

DELTAG I DEBATTEN!

Plan- & Bæredygtighedsstrategien, som er Aalborg Kommunes strategi for den fremtidige udvikling i kommunen, fremlægges her i offentlig debat i perioden 12. april til 10. juni 2003.

Plan- & Bæredygtighedsstrategien består af strategien samt denne tilhørende redegørelse, og beskriver bla. hvordan den fremtidige, fysiske planlægning skal gribes an. Du kan få mere information på www.aalborg.dk, eller ved at ringe til Aalborg Kommune, Teknisk Forvaltning på 99312201

Du kan give din mening om Plan- & Bæredygtighedsstrategien til kende ved at skrive til:

Aalborg Kommune
Teknisk Forvaltning - By & Miljø
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby

E-mail: by.miljoe@aalborg.dk

Dine bemærkninger skal være indsendt senest 10. juni 2003.